

E 178

.B11

Copy 1

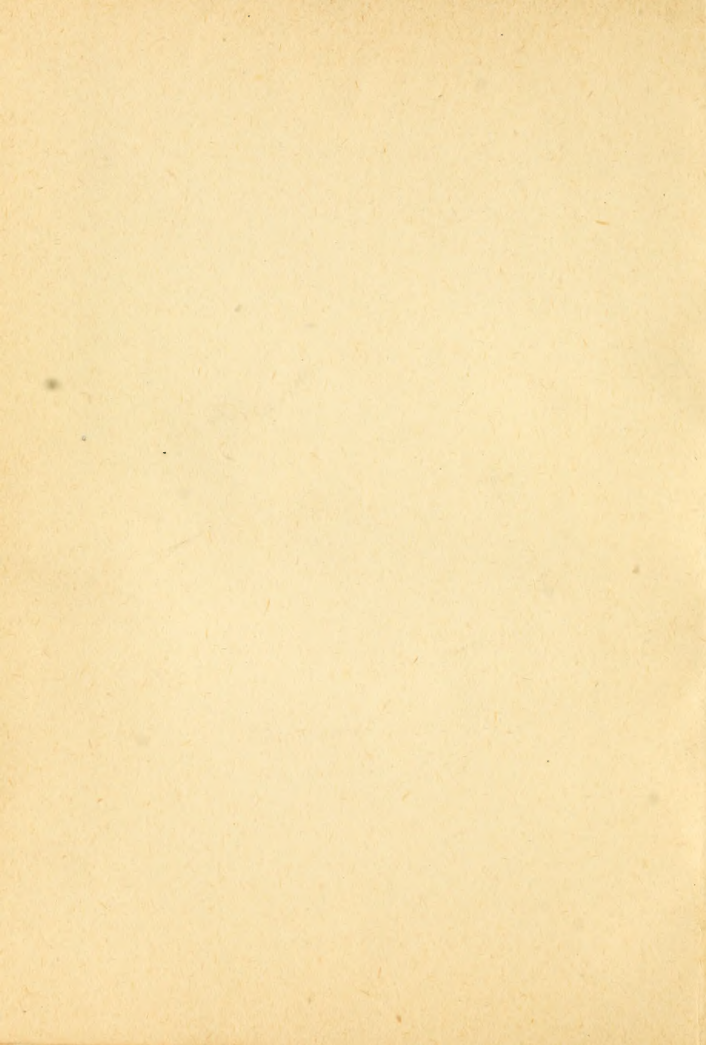

הארקאווי'ס פאָלשטענדיגעס ענגליש-יודישעס ווערטער-
בוך איז דער גרעסטער פאטש אין פנים דיא יעניגע, וואס הא-
בען אויסגעטראכט, אז דער איד אין אמעריקא וויל נור לעזען
אויסגעטראכטע ראָמאנען, אבער לערנען וויל ער קיין זאך.
דיעזער ווערטערבוך און זיין שנעלער ערפאלג בעווייזט, אז דאס
איז שקר וכזב! — אמת, ער אונטערהאלט זיך און פערבריינגט
א ווילע אין לעזען איין אנציעהענדען ראמאן, אבער ער וויל
מעהר לערנען וויא לעזען. דער רוסישער און פוילישער
איד וויל אימער וויסען וואס ער ווייס נאך ניט. אין רעכטען
מיטען האנדעל און וואַנדעל זוכט דער איד צו פערגרעסערען
דעם סטאק פון זיין בילדונג אין א פרעמדע שפראך.

JAN 28 1949

האט געגעבען איהר אורטהייך, אז ער איז דער פאָלשטענדיג-
סטער ענגלישער ווערטערבוך אין אלע פרעמדע שפראכען (אוי-
סער דער בעריהמטער פראנצויזישער ווערטערבוך פון La Rouse).
קיין אנדער שפראך קען זיך ריהמען מיט אזא פאלשטענדיגען
ענגלישען ווערטערבוך, וועלכער וועט בלייבען דער שטאַרץ פון
רוסישע און פוילישע אידען אין אמעריקא.

פיעלע איינגעוואנדערטע, וואס קענען יעצט דיא ענגלישע
שפראך וועלען אייך עדות זאָגען, אז זיי האבען זיך אויסגעלע-
רענט ענגליש נור מיט דער הילף פון האַרקאווי'ס „פאָל-
שטענדיגעס ענגליש-אידישעס ווערטערבוך“ אָהן א לעהרער און
אָהן א לעהרבוך. זיי האבען באלד גענומען לעזען א צייטונג,
איין ענגלישען בוך וואס איז געשריעבען אין א פאפולערע, לייכ-
טע שפראך און האבען יעדען וואָרט נאכגעזוכט אין ווערטערבוך
און אין א קורצע צייט האבען זיי זיך אויסגעלערענט ענגליש.

איהר זאָלט ניט פערגעסען, אז דער גורל פון א ווערטערבוך
איז ניט וויא פון איין אנדער ווערק: ווען איהר קויפט א בוך און
איהר לעזט איהם דורך, לעגט איהר עס אוועק אין ווינקעל פא-
ליצע און איהר נעהמט עס זעהר זעלטען נאך א מאל אין דער
האַנד. אבער צו א ווערטערבוך מוזט איהר אימער אנקומען.
יעדעס מאל ווען אייך איז פרעמד איין ענגלישעס ווארט בלע-
טערט איהר אויף אייער שטומען פריינד — דעם ווערטערבוך
און אין וועניגער וויא א האלבע מינוט געפינט איהר דיא בע-
דייטונג פון וואָרט וואס איהר ווילט וויסען. איהר פיהלט דאן
זעהר איין אנגענעהמען גייסטיגען פערגעניגען.

אידישער פערפאסער וואס איז געקרוינט געווארען מיט אזא פאפולאריטעט.

פון דעם שנעלען פערקויף זעהט מען זעהר דייטליך, אז אונזערע אידען אין אמעריקע בילדען זיך, לערנען גרינדליך דיא ענגלישע שפראך און ווייסען וואס עס העלפט זיי צו ווערען גע- ביכדעט, אינטעליגענט. זיי ווייסען, אז ווען מען וויל וויסען דיא גענויע, ריכטיגע בעדייטונג פון א וואָרט מוז מען אנקומען נור צו מאמע-לשון, דיא שפראך וואס מיר האבען געזויגען פון קינד-ווייז מיט דער מילך פון אונזער מוטער.

האַרקאַווי'ס „פאָלשטענדיגעס ענגליש-יודישעס ווערטער- בוך“ איז אזוי וויכטיג און נויטהיג ניט נור דערפאר, וואס ער איז איין ענגלישער ווערטערבוך ערקלעהרט אין יודיש, ניין, דאס איז נאך גאר ניט; זאָנדערן ער איז א וואָהרער בלום צווישען דיא פערשיעדענע ענגלישע ווערטערביכער וואס מיר האבען אין פערשיעדענע שפראכען, — עס איז ניטא איין וואָרט אין דער ענגלישער שפראכע, וואס זאל זיך ניט געפינען אין דיעזען ווער- טערבוך. דאָרום וועט איהר זעהר אפט בעגעגנען דאָדזשעס, לאַיערס, לעהרער, זשורנאליסטען א.ד.ג. האַלטען צו יעדער צייט אויף זייער שרייב-טיש האַרקאַווי'ס „פאָלשטענדיגעס ענגליש יודישעס ווערטערבוך“. ניט נור אין אסטאָר ליברערי, נור כמעט אין אַלע גרויסע ליברעריס פון יונייטעד סטייטס גע- פינט איהר דיעזען ווערטערבוך.

דיא „ניו יאָרק וואָרלד“ אין איהר רעצענזיאָן איבער האַרקאַווי'ס פאָלשטענדיגעס ענגליש-יודישעס ווערטערבוך

וועט זיך איהם בעצאָהלען פיר זיין מיה און דעם גרויסען קאָפּי-
טאָל וואָס ער וועט אין אזא ריזען ווערק אינוועסטען. ער האט
שוין גוט געוואוסט וואָס אידען פעהלט אין אמעריקא, ער איז
געווען איבערצייגט, אז אזא וויכטיגעס ווערק מוז האבען ערפאָלג,
עס מוז פאלד אנערקענט ווערען פון אלע קלאסען אידען, און ער
האט טאקי געטראָפּען. דען האַרקאַווי'ס „פאָלשטענדיגעס
ענגליש-יודישעס ווערטערבוך“ איז אין א צייט פון 5 יאהר דריי
מאל איבערגעדרוקט געווארען. אזא גרויסע ווערק, א ווערק צום
שטודירען אין אידעש איז אין פינף יאָהר צייט פערקויפט געווארען
דריי אויפלאָגעס! דאָס איז געווען מעהר אלס אלע ערוואָר-
טונגען!

וואו זיינען אַהינגעקומען דיא טויזענדע עקזעמפּליאַרען פון
דער ערסטע און צווייטע אויפלאָגע? — מען האט דאָס אויסגע-
קויפט, אידען האבען דאָס צוחאַפט! אידען רייך און ארם האָ-
בען געצאָהלט פיער דאלער מיט פונפציג סענט פיר א בוך, און
ניט אַקליינע צאָהל, נור אייניגע טויזענד פאָלשטענדיגע ענגליש-
יודישע ווערטערביכער איז פערקויפט געוואָרען אין פינף יאהר
צייט. — דיעזער אלגעמיינער אנערקענונג האט דעם פאָבלישער
געגעבען דיא מעגליכקייט צו דרוקען דעם זעלבען ווערטערבוך,
מיט פיעל פערמעהרונגען און פערפעסערונגען אַ דריטען מאל
און צו מאַכען דעם פרייז שוין פיליגער, נור 2.25 דאָלער
אנשטאט פיער דאלער מיט פונפציג סענט. — אזא ערפאָלג פון
אַ טהייערעס ווערק אין אזא קורצע צייט איז א נייעס אין דער
אידישער געשיכטע. הערר אלכסנדר האַרקאַווי איז דער ערסטער

דאס וויכטיגסטע

„וואס איז א בוך?“ פרעגט וויליאם שעקספיר, און ער אליין ענטפערט:

„א בוך איז בריהלען, דורך וועלכע מיר קענען אנקוקען דיא נאטור פנים-אל-פנים“.

געוויס, א גוטער בוך איז פאר אונז בריהלען אריינצוקוקען דיא נאטור אין איהרע פערבאָרגענסט חדרים'ליך, אבער צו לע-
זען אזא בוך דארפען מיר האפען בריהלען, און דיא בריהלען פיר
ביכער איז א גוטער ווערטערבוך. נעהמט למשל א פראָפעסאָר
פון דער ענגלישע שפראך אין איין אוניווערזיטעט. ער קען דאכט-
זיך זיין מוטער-שפראך גרינדליך, פון דעסטוועגען וועט איהר
אימער געפינען א ווערטערבוך אויף זיין טיש, ווייל עס איז אונ-
מעגליך אז א מענש זאל וויסען אדער געדענקען אלע ווערטער
פון דער ענגלישער שפראך מיט זייערע פערשיעדענע בעדייטונג-
גען. מיר געפינען אימער א וואָרט, וואס מיר ווייסען ניט זיין
בעדייטונג, אדער מיר ווייסען איין בעדייטונג פון דעם ווארט,
נור ניט דיא אייניגע אנדערע בעדייטונגען וואס דער זעלבער
וואָרט האט.

ווען דער פאָבלישער פון האַרקאוו'ס „פאָלשטענדיגעס
ענגליש-יודישעס ווערטערבוך“ האט אין 1893 אונטערנומען אזא
שווערע אויפגאבע הערויסצוגעבען א פאָלשטענדיגען ענגלישען
ווערטערבוך פיר אידען האט ער אין פאראויס געזעהן, אז עס

לייכט צו ווערען א סיטיון!

עס איז ערשיענען א בראָשורע, „דער אמעריקאנער סיטיון“ וועלכע לערנט אויס וויא צו ווערען אן אמע-
ריקאנער בירגער (סיטיון). אין דיעזער בראָשורע איז דאָ
אלע פראגען וואָס דער דזשאָדזש (ריכטער) קען פרעגען
און וואָס דער בירגער-קאנדידאט דארף ענטפערן אויף
דיא פראגען. אלעס אין ענגליש און אידיש. עס פעהלט
קיין איין פראגע ניט, וואס דער דזשאָדזש קען פרעגען.
דיעזע בראָשורע לערנט אויס אלעס וואָס א סיטיון מוז
קענען און וויסען. דיעזע ניצליכע בראָשורע

קאסט בלויז 5 סענט. 12

אויף ניט קיין איינצעלנער שטאאט זאלען אנערקענען אדער צאה-
לען שולדען אדער פערפליכטונגען, וועלכע זיינען געמאכט געוואָ-
רען צו העלפען אן אויפרוהר אדער אויפשטאנד געגען דיא פער-
אייניגטע שטאאטען, אדער פיר וועלכע פרעטענזיע (תביעה) עס
איז וועגען דער פערליערונג אדער בעפרייאונג פון א שקלאף;
אלע אזעלכע שולדען פערפליכטונגען און פרעטענזיעס זאלען בע-
טראכטעט ווערען פיר אונגעזעצליך און ניכטיג.

אבשניט 5. דער קאנגרעס זאל האבען דיא מאכט דורך
געהעריגע געזעצ-געבונג צו צווינגען, אז דיא פונקטען פון דיזען
ארטיקעל זאלען אויסגעפיהרט ווערען.

ארטיקעל xv.

אבטהיילונג 1. דאס שטימ-רעכט פון דיא בירגער פון דיא
פעראייניגטע שטאאטען זאל דורך דיא פעראייניגטע שטאאטען
אדער דורך אן איינצעלנעם שטאאט ניט צוריקגעהאלטען אדער
געקירצט ווערען וועגען ראסע (נאציאן), קאלאר (הויט פארב)
אדער וועגען פריהערע קנעכטשאפט.

אבטהיילונג 2. דער קאנגרעס זאל האבען דיא מאכט צו
צווינגען, אז דיזער ארטיקעל זאל אויסגעפיהרט ווערען, דורך גע-
העריגע געזעצ-געבונג.

ע נ ד ע

ברעכען — זאל דיא צאָהל פון דיא פערטרעטער פון דעם דאָזי-
נעו שטאַט פערקלענערט ווערען לויט דער פראָפאָרציע פון דער
צאָהל פון דיזע מענליכע בירגער צו דער גאַנצער צאָהל פון דיא
21-יעהריגע מענליכע בירגער אין דעם בעטרעפענדען שטאַט.

אבשניט 3. קיינער זאל ניט קענען ווערען א סענאַטאָר
אָדער פערטרעטער אין קאָנגרעס, אדער אן עלעקטאָר פיר פרע-
זידענט אָדער ווייס-פרעזידענט, אדער האלטען א ציוויל-אָדער
מיליטער אַמט אונטער דיא פעראייניגטע שטאַטען, וועלכער
האַט נאָך דעם, וויא ער האָט געגעבען א שבועה אלס א קאָנ-
גרעסמאַן אדער אלס בעאמטער פון דיא פעראייניגטע שטאַט-
טען, אָדער אלס מיטגליעד פון דער געזעצ-געבענדער פערזאנלונג
פון א שטאַט, אדער אלס עקזעקיוטיוו אדער געריכטליכער בע-
אַמטער פון א שטאַט, צו אונטערשטיצען דיא קאָנסטיטיושאַן
פון דיא פעראייניגטע שטאַטען, גענומען אנטהייל אין אן אויפ-
רוהר אדער אויפשטאנד געגען זיי (דיא שטאַטען), אָדער געגע-
בען הילף און שוץ צו זייערע פיינדע; אבער דער קאנגרעס מעג,
דורך דיא שטימע פון צוויי דריטעל פון יעדען הויז, העראָפנעה-
מען דעם פסול און צוריק מאכען פעהיג.

אבשניט 4. וועגען דער גילטיגקייט פון דער פאָלקסשולד
פון דיא פעראייניגטע שטאַטען, וועלכע איז אנערקענט דורך גע-
זעץ, דאָרונטער אויך דיא שולדען, וועלכע זיינען געמאכט געווא-
רען פיר דיא צאהלונג פון פענסיע און בעלוינונגען פיר דיענסטע
צו אונטערדריקען אן אויפרוהר אדער אויפשטאנד, זאל קיין
פראגע ניט זיין. אבער ניט דיא פעראייניגטע שטאַטען און

ארטיקל xiv.

אבשניט 1. אלע פערזאָנען, וועלכע זיינען געבאָרען אָדער געוואָרען בירגער אין דיא פּעראַייניגטע שטאַאַטען און זיינען אונ-טערוואַרפּען אונטער זייער רעגירונג, זיינען בירגער פון דיא פּעראַייניגטע שטאַאַטען און פון דעם שטאַאַט, אין וועלכען זיי וואוינען. קיין שטאַאַט זאָל ניט מאַכען אָדער אָנווענדען אַ גע-זעץ, וועלכעס זאָל קירצען דיא רעכטע און פרייהייטען פון דיא בירגער פון דיא פּעראַייניגטע שטאַאַטען; אויף זאָל קיין שטאַאַט אַוועקנעהמען ביי אַ פּערזאָן דאס לעבען, דיא פרייהייט אדער דאס אייגענטהום אהן אַ געריכטליכען פּראָצעס, אויף ניט ענט-זאגען קיין פּערזאָן, וואס געפינט זיך אין זיינע גרענצען, דעם גלייכען שוץ פון דיא געזעצע.

אבשניט 2. פּערטרעטער זאלען ערוועהלט ווערען אין יעדען פון דיא פּערשיעדענע שטאַאַטען כּוויט דער צאָהל פון דיא איינ-וואוינער, רעכענדיג אלע פּערזאָנען אין יעדען שטאַאַט אויסער אינדיאַנער, וועלכע זיינען ניט בעשטייערט. אָבער ווען דאָס רעכט צו שטימען ביי אַ וואהל פון עלעקטאָרס פיר פּרעזידענט און ווייס-פּרעזידענט פון דיא פּעראַייניגטע שטאַאַטען, פיר פּערטרע-טער אין קאָנגרעס, עקזעקיוטיוו און געריכטליכע בעאַמטע פון אַ שטאַאַט אָדער מיטגליעדער פון דער געזעצ-געבענדער פּערזאָן-כּונג פון אַ שטאַאַט, ווערט צו מאַכע 21 יעהריגע מענליכע איינוואוינער און בירגער פון דיא פּעראַייניגטע שטאַאַטען ניט געגעבען אָדער אויף וואָס פיר אַן אַרט עס איז געקירצט — אוי-טער פיר אנטהייל אין אַן אויפשטאַאַנד אדער פיר אַן אנדער פּער-

מען פיר ווייס-פרעזידענט זאל זיין דער ווייס-פרעזידענט — ווען דיזע צאָהל איז אַ מאַיאָריטעט פון דער גאַנצער צאָהל וואָהל-מענער, וועלכע ווערען ערנענט; און ווען קיין פערזאן האט אַ מאַיאָריטעט, דאן זאָל דער סענאט פון דיא צוויי העכסטע שטימ-צאהלען פון דער ליסטע וועהלען דעם ווייס-פרעזידענט; דיא נויטהיגע צאל, וועלכע דארף זיין פערזאמעלט צו דיזען צוועק זאל בעשטעהען פון צוויי דריטעל פון דער גאַנצער צאהל סענאט-טאָרען, און אויסצוועהלען (דעם ווייס-פרעזידענט) איז נויטהיג אַ מאַיאָריטעט פון דער גאַנצער צאָהל. אָבער קיין פערזאן, וועלכע קען ניט לויט קאנסטיטיושאַן געוועהלט ווערען פיר פרעזידענט זאל קענען געוועהלט ווערען פיר דאָס אמט פון ווייס-פרעזידענט פון דיא פערזאניגטע שטאַטען.

ארטיקעל XIII.

אבטהיילונג 1. קיין שקלאפערין און קיין געצוואונגענע דיענסט, אויסער אַלס אַ שטראַפּע פיר פערברעכען אין וועלכען דיא פערזאן וועט אויף אַ געהעריגע ארט ערקלערט ווערען פיר שולדיג, זאל עקסיסטירען אין דיא פערזאניגטע שטאַטען אדער ערגעץ אין אַן אָרט, וועלכער איז אונטערווארפּען אונטער זייער רעגירונג.

אבטהיילונג 2. דער קאנגרעס זאָל האָבען דיא מאכט דורך געהעריגע געזעצעפונג צו צווינגען, אז דיזער אַרטיקעל זאָל אויסגעפיהרט ווערען.

זאל פאר דעם סענאט און דעם פערטרעטער-הויז עפענען אלע בעשמעטיגונגען (צעטלען) און דיא שטימען זאלען דאן געצעהלט ווערען ; — דיא פערזאן, וועלכע האט דיא גרעסטע צאהל שטימען פיר פרעזידענט זאל זיין דער פרעזידענט, ווען דיזע צאהל איז דיא גרעסטע העלפט (מאיאריטעט) פון דער גאנצער צאהל וואהל-מענער, וואס זיינען ערנענט געווארען ; און ווען קיין פער-זאן האט אזא מעהרהייט פון שטימען דאן זאל באלד דאס פערטרעטער-הויז דעם פרעזידענט ערוועהלען פון דיא פערזאנען, וועלכע האבען דיא העכסטע צאהל שטימען, אבער דיזע פערזא-נען זאלען זיין ניט מעהר אלס דריי פון דעם צעטעל פון דיא, וועלכע ווערען געשטימט פיר פרעזידענט. אבער וועהלענדיג דעם פרעזידענט זאלען דיא שטימען גענומען ווערען נאך דיא שטאאטען, דאס הייסט אלע פערטרעטער פון יעדען שטאאט זאלען האבען צוזאמען איין שטימע ; דיא נויטהיגע צאהל, וועל-כע דארף זיין פערזאמעלט צו דיזען צוועק, זאל בעשטעהן פון איינעם אדער עטליכע מיטגליעדער פון צוויי דריטעל פון דיא שטאאטען און אויסצו-וועהלען (דעם פרעזידענט) איז נויטהיג א מאיאריטעט פון אלע שטאאטען, און ווען דאס פערטרעטער-הויז ערוועהלט נאך אלץ קיין פרעזידענט אין דער צייט ווען עס איז זייער רעכט צו וועהלען ביז דעם פערטען מערץ פון דעם קומענדיגען יאהר, דאן זאל דער ווייס-פרעזידענט פערנעהמען דעם ארט פון פרעזידענט וויא אין דעם פאל, ווען דער פרע-זידענט שטארבט אדער ווען ער ווערט לויט קאנסטיטיושאן אונפעהיג. דיא פערזאן, וועלכע האט דיא גרעסטע צאהל שטי-

און אויף ניט פערבאטען, געהערען צו יעדען פון דיא שטאאטען
אדער צום פאלק.

אַרטיקל XI. — דיא ריכטערליכע מאכט פון דיא
פעראייניגטע שטאאטען זאל ניט אויסגעדייטעט ווערען אזוי,
דאָס זיא זאל זיך קענען אויסברייטען אויף אַ פראָצעס פון געזעץ
אָדער גערעכטיגקייט, וועלכער האָט זיך אָנגעהויבען אדער איז
פאָרגענומען געוואָרען גענען איינעם פון דיא פעראייניגטע שטאא-
טען דורך פירגער פון אַן אנדערן שטאאט, אדער דורך פירגער
אדער אונטערטאהאנען פון איין אויסלענדישען שטאאט.

אַרטיקל XII. — דיא וואהל-מענער זאלען זיך פער-
זאמלען אין זייערע בעזונדערע שטאאטען און שטימען פער בא-
לאט (שטימ-צעטל) פיר פּרעזידענט און ווייס-פּרעזידענט, פון
וועלכע וועניגסטענס איינער זאל ניט זיין קיין איינוואוינער פון
דעם זעלביגען שטאאט מיט זיי; זיי זאלען אין זייערע פאללאַטס
בעצייכנען דיא פּערזאן, וועלכע ווערט געשטימט פאר פּרעזי-
דענט, און אין בעזונדערע צעטלען דיא פּערזאן, וועלכע ווערט
געשטימט פיר ווייס-פּרעזידענט; און זיי זאלען מאכען בעזונ-
דערע צעטלען פון אלע פּערזאנען, וועלכע ווערען געשטימט פיר
פּרעזידענט, און פון אלע פּערזאנען, וועלכע ווערען געשטימט
פיר ווייס פּרעזידענט, און פון דער צאהל שטימען פיר יעדען,
און זיי זאלען דינע ליסטען אונטערשרייבען און בעשטעטיגען און
אוועקשיקען פּרעזיענעלט צו דעם ארט וואו עס זיצט דיא רעגיע-
רונג פון דיא פעראייניגטע שטאאטען. אדדעסירט צום פּרעזי-
דענט פון דעם סענאט; — דער פּרעזידענט פון דעם סענאט

דעם אנגעקלאַגטען זאל ערקלערט ווערען, אין וואס דיא קלאַגע בעשטעהט און דער גרונד, אויף וועלכען זיא ווערט געמאכט; מען זאל איהם אויג אויף אויג צוזאמענבריינגען מיט דיא עדות, וועלכע טרעטען אויף גענען איהם; ער זאל האבען דאס רעכט אנצווענדען מאכט צו שאפען עדות פיר זיינע נוצען און צו האבען דיא היכפע פון אדוואַקאטען פיר זיין פערטהיידיגונג.

א ר ט י ק ע ל VII. — אין געוועהנליכע ציוויל פראָצעסען, אין וועלכע דיא שטרייט זאך איבערשטייגט דעם ווערט פון צוואנציג דאלאר, זאך דאס רעכט צו פיהרען דעם פראָצעס פאר א דזשורי ערהאלטען ווערען, און קיין פאל וועלכער ווערט פער-האנדעלט פון א דזשורי, זאל אין קיין געריכטס הויז פון דיא פעראייניגטע שטאאטען פערהאנדעלט ווערען נאך א מאָל אנדערס וויא דיא פאָרשריפטען פון דיא געוועהנליכע בירגערליכע געזעצע לויטען.

א ר ט י ק ל VIII. — עס זאל ניט פערלאנגט ווערען צו גרויסע בייל (ערבות), אויך זאל ניט הערויפגעלעגט ווערען צו גרויסע געלד-שטראף, און ניט גרויזאמע און אונגעוועהנ-ליכע שטראפען.

א ר ט י ק ע ל IX. — דיא אויסרעכנונג פון געוויסע רעכטע אין דערקאנסטיטיושאַן זאל ניט אויסגעלעגט ווערען צו פערלייסע נען אדער צו פערקלענערן אנדערע רעכטע, וועלכע דאס פאלק האָט בעהאלטען.

א ר ט י ק ע ל X. — דיא פאלמאכטען, וועלכע ווערען דיא פעראייניגטע שטאאטען דורך דיזע קאָנסטיטיושאַן ניט געגעבען

וועלכע זיינען בעשטעטיגט דורך אַ שבועה אדער פערזיכערונג
און וועלכע בעשרייבען גענוי דעם ארט, וואס דארף דורכגעזוכט
ווערען, און דיא פערזאנען אדער זאכען, וועלכע דארפן גענומען
ווערען אין ארעסט.

א ר ט י ק ע ל V. — קיין פערזאן זאל פעראנטווארטליך
געהאלטען ווערען פיר א פערברעכען, וועלכעס ווערט בעצאהלט
מיט'ן לעבען, אדער זאנסט פיר א געמיינעם פערברעכען, סיידען
דורך דיא אנקלאגע אָדער ענטשיידונג פון א גרענד דזשורי,
אויסער אין אזעלכע פעלע, וועלכע קומען פאָראין דעם לאנד-
מיליטער און מאַרינ-מיליטער אדער אין דער מיליץ, ווען זיא איז
אין ווירקליכער דיענסט אין צייט פון קריעג און עפענטליכע גע-
פאָהר; אויך זאָל קיינער פיר דאָס זעלביגע פערברעכען ניט גע-
שטעלט ווערען צוויי מאָל אין געפאָהר פון פערלערען זיין לעבען
אדער געמאטערט צו ווערען; אויך זאל קיינער אין א קרימינאַל
פראצעס ניט געצוואונגען ווערען צו זאגען עדות געגען זיך אליין,
אויך ניט בערויבט ווערען פון זיין לעבען, פרייהייט אדער אייגענ-
טהום אהן דעם געהעריגען פראָצעס פון געזעץ, אויך זאל קיין
פריוואט אייגענטהום צוגענומען ווערען פיר דיא נוצען פון פוב-
ליקום, אהן א געהעריגע פערגיטיגונג דאפיר.

א ר ט י ק ע ל VI. — אין אלע קרימינעלע פראצעסען זאָל
דער אנגעקלאגטער האבען דאָס רעכט צו אן עפענטליכען און
גיכען פראָצעס דורך אן אונפארטייאישע דזשורי פון דעם שטאאט
און בעצירק וואו דאס פערברעכען איז בעגאנגען געווארען. דיע-
זע בעצירק זאל פריהער דורך געזעץ פעסטגעשטעלט ווערען און

ענדערונגען און אויסבעסערונגען

צו דער קאנסטיטיושאַן פון דיא פעראייניגטע שטאַאַטען,
וועלכע זיינען בעשטעטיגט און אנגענומען געווארען
לויט דיא פונקטען פון דעם פינפטען ארטיקעל
פון דער קאנסטיטיושאַן.

אַרטיקעל I. — דער קאנגרעס זאל ניט מאַכען קיין
געזעץ וועגען רעליגיאַן אָדער אונטערדריקען רעליגיאַנס-פרייהייט
אָדער קירצען דיא פרייהייט פון רעדען און שרייבען, אָדער דאָס
רעכט פון פאלק זיך פריעדליך צו פערזאמלען און צו בעטען דיא
רעגירונג גוט צו מאַכען געוויסע אונרעכטען.

אַרטיקעל II. — אזוי וויא אַ גוטגעארדנעטע מיליטער-
מאַכט איז נויטהיג פיר דיא זיכערהייט פון אַ פרייען שטאַאַט,
זאָל דאס רעכט פין פאלק צוהאלטען און טראָגען געווער ניט צו-
גענומען ווערען.

אַרטיקעל III. — קיינע סאָלדאַטען זאָלען, אין צייט פון
פריעדען איינגעקוואַטירט ווערען אין אַ הויז אָהן דעם ווילען פון
דעם אייגענטהימער, און אין צייט פון קריעג נאר אויף אזא ארט,
וויא עס וועט בעשטימט ווערען דורך געזעץ.

אַרטיקעל IV. — דאס רעכט פון בירגער צו זיין זיכער
מיט זיך, מיט זייערע הייזער, פאפיערען און אייגענטהומס-אר-
טיקלען גענען אונגערעכטע אונטערזוכונגען און ארעסטען, זאָל
ניט איבערגעטראטען ווערען, און פעהאפטס בעפעהלען (וואר-
ראַנטס) זאלען נאר הערויסגעגעבען ווערען אויף גוטע גרינדע,

NORTH CARROLINA.

William Blount,
Richard Dobbs Spaight,
Hugh Williamson.

SOUTH CAROLINA.

John Rutledge,
Charles C. Pinckney,
Charles Pinckney,
Pierce Butler.

DELAWARE.

George Reed,
Gunning Bedford Jr.
John Dickinson,
Richard Bassett,
Jacob Broom.

MARYLAND.

James McHenry,
Daniel of St. Thomas.

JENIFER,

Daniel Carroll.

GEORGIA.

William Few,
Abraham Baldwin.

William Jackson Secretary.

דיועם צו בעצייגען האבען מיר דא אונטערגעצייכענט אונ-
זערע נעמען.

GEORGE WASHINGTON,

PRESIDENT and DEPUTY OF VIRGINIA.

NEW HAMPSHIRE.

John Langdon,
Nicholas Gilman,

NEW YORK.

Alexander Hamilton.

MASSACHUSETTS.

Nathaniel Gorham,
Rufus King.

NEW JERSEY.

William Livingston,
David Brearley,
William Paterson,
Jonathan Dayton.

CONNECTICUT.

William Samuel Johnson,
Roger Sherman.

PENNSYLVANIA.

Benjamin Franklin,
Thomas Mifflin,
Robert Morris.
George Clymer,
Thomas Fitzsimons,
Jared Ingersoll,
James Wilson,
Gouverneur Morris.

VIRGINIA

John Blair
James Madison, Jr.

ריכטער אין יעדען שטאאט זאלען דורך דזעם געזעץ זיין געבונ-
דען, ווען אויף עטוואס אין דער קאנסטיטיושאַן אדער געזעצע פון
א בעזונדערן שטאאט איז געגען דעם.

3. דיא סענאטאָרען און פאלקס-פערטרעטער, וויא אויף
דיא מיטגליעדער פון דיא סטייט-לעדזשיסלייטשורס און אלע
עקזעקיוטיוו און געריכטס-בעאמטע סיי פון דיא פעראייניגטע
שטאאטען סיי פון דיא איינצעלנע שטאאטען, זאלען דורך א
שבועה אדער עהרנ-ווארט געבונדען זיין צו אונטערשטיצען דזע
קאנסטיטיושאַן ; אבער קיין שום פעהער אין רעליגיאן זאל גע-
פארדערט ווערען אלס בערעכטיגונג צו אן אמט אדער עפענט-
ליכע שטעלע אונטער דיא פעראייניגטע שטאאטען.

ארטיקעל VII.

דיא בעשטעטיגונג פון דיא „קאנווענשאנס“ פון ניין שטאאט-
טען זאל זיין גענוג אום צוזעצען אין קראפט דיא קאנסטיטיושאַן
צווישען דיא שטאאטען, וועלכע שטימען אויף אזא ארט צו.
דזעם איז געמאכט געווארען מיט דעם איינשטימיגען בע-
שלוס פון דיא אנוועזענדע שטאאטען, דעם 17טען סעפטעמבער,
אין דעם יאהר 1787, און אין דעם צוועלפטען יאהר פון דער
אונבהענגיקייט פון דיא פעראייניגטע שטאאטען פון אמעריקא.

גען, וועלכע זאלען אין אלע פעלע און פיר אלע צוועקען האבען א קראפט, וויא א טהייל פון דיזער קאנסטיטיושאן, אזוי באלד וויא זיי ווערען בעשטעטיגט דורך דיא לעדזשיסלייטשורס פון דריי פערטעל פון דיא פערשיעדענע שטאאטען אדער ביי דיא קאָנ-ווענשאַנס איי דריי פערטעל פון דיא שטאאטען — יענע אדער דיזע ארט פון בעשטעטיגונג — וויא דער קאנגרעס וועט בע-שטימען ; מיט דעם תנאי, דאס קיין ענדערונג, וואס ווערט גע-מאכט פאר דעם יאהר 1808, זאל פיר קיין פאל ניט בעריהרען דעם ערסטען און פערטען פאראגראף און דעם 9טען אפטהיילונג פון דעם ערשטען ארטיקעל, און דאָס קיין שטאאט זאל אהן זיין אייגענער צושטימונג פערליערען זיין גלייכעם שטימ-רעכט אין דעם סענאט.

ארטיקעל VI.

1. אלע שולדען און פערפליכטונגען, וועלכע זיינען געמאכט געווארען איידער דיזע קאנסטיטיושאַן איז אנגענומען געווארען, זאלען האבען דיא זעלביגע קראפט געגען דיא פעראייניגטע שטאאטען אונטער דיזער קאנסטיטיושאן וויא אונטער דער קאָנפֿעדערייאַשאַן (דיא פריהערדיגע פערוואלטונג).

2. דיזע קאנסטיטיושאַן און דיא געזעצע פון דיא פעראייניג-מע שטאאטען, וועלכע וועלען לויט איהר געמאכט ווערען ; אויף יעדער ביזהעריגער אדער ווייטערדיגער אפמאך, וואס וועט גע-מאכט ווערען אונטער דער רעגירונג פון דיא פעראייניגטע שטאאטען, זאלען זיין דאס העכסטע געזעץ פון דעם לאנד; און דיא

שטאַטען, אדער טהיילען פון שטאַטען, אָהן דער צושטימונג פון דיא געזעצ-געבער פון דיא שטאַטען, וועלכע זיינען אין דעם בעטראפען, וויא אויף פון דעם קאָנגרעס.

2. דער קאנגרעס זאל האפען דיא מאכט צו פערוואלטען און צו מאכען דיא נויטהיגע רעגלען און בעשטימונגען איבער לאנד אדער אנדערעס אייגענטהום, וועלכעס געהערט צו דיא פעראייניגטע שטאַטען; און קיין זאך זאל אין דיוער קאנסטי-טיושאן ווערען אויסגעלעגט צום שאדען פיר דיא רעכטע פון דיא פעראייניגטע שטאַטען אדער פון וועלכען איינצעלנעם שטאַט.

אבטהייונג IV. — דיא פעראייניגטע שטאַטען זאלען גא-ראנטירען יעדען שטאַט, וואס געהערט צו דיווען יוניאן, א רע-פובליקאנישע ארט רעגירונג און זאל שיצען יעדען פון זיי גע-גען א בעפאלפון אויסען, און אויף דעם פערקאנג פון דעם לע-דזשיסלייטשור אדער פון דעם עקזעקיוטיוו (ווען דאס לעדזשיס-לייטשור קען ניט צוזאמענגערופען ווערען) געגען אינערליכע אונרוהען.

ארטיקעל V.

דער קאנגרעס זאל, ווען צוויי דריטעל פון ביידע הייזער האלטען עס פיר נויטהיג, פארשלאגען ענדערונגען (אמענדמענטס) צו דיוער קאנסטיטיושאן, אדער אויף דעם פערקאנג פון דיא לעדזשיסלייטשורס פון צוויי דריטעל פון דיא פערשיעדענע שטאַטען, בערופען א פערזאמלונג אום פארצושלאגען ענדערונ-

ארטיקל IV.

אבטהיילונג I. — פולע גלויבען און טרויען זאל געגעבען ווערען דיא עפענטליכע אקטען, ארכיוו-פאפיערען און געריכטליכע פעהראנדלונגען פון איין שטאָט אין יעדען אנדערן שטאָט און דער קאָנגרעס קען דורך אלגעמיינע געזעצע בעשטימען, וויא אזוי אזעלכע אקטען ארכיוו-פאפיערען און פעהראנדלונגען זאלען זיין קרעפטיג און ווירקזאם.

אבטהיילונג II. — 1. דיא בירגער פון יעדען שטאָט זאָל לען האבען דיא פרווילעגיען און פרייהייטען פון דיא בירגער אין אלע אנדערע שטאָטען.

2. א פערזאָן, וועלכע ווערט אין איינעם פון דיא שטאָט טען בעשולדיגט וועגען פערראטה, אדער וועגען וועלכען אנדערן פערברעכען און ענטלויפט פון גערעכטיגקייט און מען געפינט דיא פערזאָן אין אן אנדערן שטאָט, זאל אויף דיא פאָרדערונג פון דיא עקזעקיוטיוו בעאמטע פון דעם שטאָט, פון וועלכען דיא פערזאָן איז ענטלאפען, אויסגעליעפערט און אָבגעפיהרט ווערען נאך דעם שטאָט, וועלכער האָט דאָס רעכט אין דער פראצעסירונג פון דעם פערברעכען.

אבטהיילונג III. — 1. נייע שטאָטען קענען דורך דעם קאָנגרעס אויפגענומען ווערען אין דיזער יוניאָן; אבער קיין נייער שטאָט זאל געמאכט ווערען אין דעם ארט, וועלכער גע-הערט צו אן אנדערן שטאָט; אויך זאל קיין שטאָט ניט גע-מאכט ווערען דורך דיא פערזאָנלונג פון צוויי אדער מעהרערע

אויסנאָהמען און אונטער אזעלכע רעגלען, וויא דער קאנגרעס וועט בעשטימען.

3. דער פראצעס פיר אלע פערברעכענס אויסער דיא בע-שולדינונג פון בעאַממע זאל זיין דורך אַ דזשורי, און אזא פראָ-צעס זאָל פאָרקומען אין דעם שטאַאַט, וואו דיא פערברעכענס זיינען בעגאַנגען געווארען; אָבער ווען זיי זיינען ניט בעגאַנגען געוואָרען אין קיינעם פון דיא שטאַאַטען זאָל דער פראָצעס פאָר-קומען אין אזא ארט אדער אזעלכע ערטער, וויא דער קאנגרעס וועט בעשטימען דורך געזעץ.

אבטהיילונג III. — 1. פערראטה גענען דיא פעראייניגטע שטאַאַטען זאל נאר הייסען: ווען פיהרען קריעג גענען זיי אדער צושטעהן צו זייערע פיינד און זיי געבען הילף און בעקוועמ-ליכקייט.

2. קיין פערזאָן זאָל פעראורטהיילט ווערען וועגען פער-ראטה אויסער ווען צוויי צייגען זאגען עדות אויף דעם זעלבען עפענטליכען אקט, אדער ווען דיא פערזאן איז זיך מודה פאר אן אפענעם געריכט.

3. דער קאנגרעס זאל האבען דיא מאכט צו בעשטימען דיא שטראף פיר פערראטה; אָבער קיין פעראורטהיילונג וועגען פערראטה זאָל ניט שאדען דעם כבוד פון דער פאמיליע פון דעם פעראורטהיילטען אדער צונעהמען זיין פערמעגען, אויסער פיר דיא צייט וואס דער פעראורטהיילטער לעבט.

דעהנט זיין איבער אלע זאכען פון געזעטץ און גערעכטיגקייט וועלכע ענטשטעהן אונטער דיזער קאנסטיטושען, דיא געזעצע פון דיא פעראייניגטע שטאאטען און פערטראג-שליסע, וועלכע זיינען געמאכט אדער וועלען געמאכט ווערען אונטער זייער מאכט; — איבער אלע זאכען, וועגכע בעטרעפען געזאנדטע, אנדערע בעפאלמעכטיגטע רעגירונגס פערמיטלער און קאנסלען; — איבער אלע זאכען פון בעאמטע פון קריעגס-שיפען און האנ-דעלס-שיפען-געריכט; — איבער שטרייטיגקייטען, אין וועלכע דיא פעראייניגטע שטאאטען זיינען איינע פון דיא פארטייען (צדדים); — איבער שטרייטיגקייטען צווישען צוויי אדער, מעהרערע שטאאטען; — צווישען א שטאאט און דיא בירגער פון אן אנדער שטאאט; — צווישען דיא בירגער פון פערשיעדע-נע שטאאטען; — צווישען בירגער פון דעם זעלביגען שטאאט, וועלכע טענה'ן, אז זיי אייגענע קאנד, וואס פערשיעדענע שטאא-טען האבען זיי בעוויליגט, און צווישען א שטאאט, אדער דיא בירגער פון דעם שטאאט, און אויסלענדישע לענדער, בירגער אדער אונטערטהאנען.

2. אין אלע זאכען, וועלכע אנבעטרעפען געזאנדטע, אנדע-רע עפענטליכע בעאמטע און קאנסלען, וויא אויף אין אלע זא-כען, אין וועלכע א שטאאט איז איינע פון דיא פארטייען (צדדים), זאל דאס אויבער-געריכט האפען דאס ערסטע רעכט; אין אלע אנדערע זאכען, וועלכע זיינען דא פריהער דערמאהנט געווארען, זאל דאס אויבער-געריכט זיין דאס געריכט, צו וועלכען מען זאל אפערלירען וועגען געזעצ-זאכען און טהאט-זאכען, מיט אזעלכע

צוזאמענרופען ביידע הייזער, אדער איינס פון זיי, און ווען זיי שטימען ניט צווישען זיך ווענען דער צייט פון אפלעגען דיא פער-זאמלונגען, קען ער זיי אריין אפלעגען ביז א צייט, וויא ער גע-פינט פיר רעכט; ער זאל אויפנעהמען געזאנדטע און אנדערע בעפאלמעכטיגטע רעגירונגס פערמיטלער; ער זאל זעהן דיא געזעצע זאלען טריי אויסגעפיהרט ווערען און ער זאל ערנענען אלע בעאמטע פון דיא פעראייניגטע שטאטען.

אבטהיילונג IV — דער פרעזידענט, ווייס פרעזידענט און אלע ציוויל-בעאמטע פון דיא פעראייניגטע שטאטען זאלען העראבגעזעצט ווערען פון אמט, ווען זיי ווערען אנגעקלאגט און מען געפינט זיי שולדיג אין פערראטה, בעשטעכונג (שחד) אדער אנדערע גרויסע פערברעכענס און שלעכטע אויפפיהרונגען.

ארטיקל III.

אבטהיילונג I. — דיא ריכטערליכע מאכט פון דיא פער-אייניגטע שטאטען זאל פערטרויעט ווערען אין איין אויבער-געריכט און אין אזעלכע אונטער-געריכטען, וועלכע דער קאנ-גרעס וועט פון צייט צו צייט בעשטימען און מאכען. דיא ריכטער פון דעם אויבער-געריכט און פון דיא אונטער-געריכטען זאלען האלטען זייערע עמטער אזוי לאנג וויא זייער אויפפיהרונג איז גוט, און זאלען צו בעשטימטע צייטען קריגען פיר זייערע דיענס-טע א בעליוונג, וועלכע זאל ניט פערקלענערט ווערען דורך דיא צייט, וואס זיי האלטען אן זייער אמט.

אבטהיילונג II. — 1. דיא ריכטערליכע מאכט זאל אויסגע-

רונגס-אבטהיילונג וועגען יעדער זאך, וואָס אַנבעטרעפט דיא פפליכטען פון זייערע עמטער; און ער זאָל האבען דיא מאכט אבצולעגען בעשטראפונגען און צו בעגנאָדיגען פיר פערברעכענס געגען דיא פעראייניגטע שטאַאַטען, אויסער אין בעשולדיגונגען.

2. ער זאָל האָבען דיא מאכט, מיט דעם ראטה און צו-שטימונג פון דעם סענאט, צו שליעסען א פערטראג, ווען צוויי דריטעל פון דיא פערזאָמעלטע סענאַטאָרען שטימען צו, און ער זאָל אויף דעם ראטה און מיט דער צושטימונג פון דעם סענאט ערנענען געזאַנדטע, מיניסטאָרען און קאַנסלען, ריכטער פון דעם אויבער-געריכט און אַלע אַנדערע בעאַמטע פון דיא פעראייניגטע שטאַאַטען, וואָס זייער ערנענונג איז דאָ נישט בעזאָרגט אויף איין אַנדער אופן, און וועלכע זאָל בעשטימט ווערען דורך געזעץ; אָבער דער קאַנגרעס קען דורך געזעץ, ווען ער געפינט עס פיר רעכט, אויפערגעבען דיא מאכט צו ערנענען דיזע אונטערע בע-אַמטע צום פרעזידענט אַליין, צו דיא געריכטס-הויפּען אדער צו דיא אויבער-בעאַמטע פון דיא רעגירונגס-אַבטהיילונגען.

3. דער פרעזידענט זאָל האבען דיא מאכט אויסצופילען אַלע עמטער, וואָס ווערען לעדיג אין דער צייט, ווען דער סענאט איז נישט אין זיצונג, דורך פאָלמאַכטען, וועלכע זאלען אבלייפן אם ענדע פון זייער נעכסטער זיצונג.

אַבטהיילונג III. — ער זאל פון צייט צו צייט געבען דעם קאנגרעס א פערריכט איבער דעם צושטאַנד פון דעם יוניאָן און זאָל פאר זיי רעקאָמענדירען אַזעלכע זאַכען, וועלכע ער האלט פיר נויטהיג און גוט פיר דאס לאַנד; ער קען אין אַן עקסטרא פאל

געהן צום ווייס-פרעזידענט און דער קאנגרעס קען דירך געזיגן בעשטימען אין פאל, ווען דער פרעזידענט און ווייס פרעזידענט ווערען העראפגעזעצט, שטארבען, רעזיגנירען אדער זיינען אונפער-היג — וועלכער בעאמטער זאל זיין פרעזידענט; און דיזער בע-אמטער זאל לויט דעם זיין אין אמט ביז זיי ווערען ווידער פער-היג אדער א פרעזידענט ווערט ערוועהלט.

7. דער פרעזידענט זאל צו בעשטימטע צייטען פיר זיינע דיענסטע קריגען א געהאלט, וועלכער זאל ניט פערגרעסערט ווערען און ניט פערקלענערט ווערען דורך דיא צייט, פיר וועלכע ער ווערט ערוועהלט און ער זאל דורך דיזע צייט ניט האבען קיין אנדערע איינקינפטע פון דיא פעראייניגטע שטאאטען אדער פון איינעם פון דיא שטאאטען.

8. איידער ער טרעט העריין אין זיין אמט זאל ער געבען דיזע שבועה אָדער פערזיכערונג: „איך שווער (אדער פערזיכער) הייליג, דאָס איך וועל טריי ערפילען דאס אמט פון פרעזידענט פון דיא פעראייניגטע שטאאטען און וועל נאך מיינע בעסטע קרעפטען היטען, בעשיצען און פערטהיידענען דיא קאנסטיטיושאן פון דיא פעראייניגטע שטאאטען.“

אבטהיילונג II. — 1. דער פרעזידענט זאל זיין דער אוי-בערקאמאנדיר פון דער ארמעע און פלאָטע פון דיא פעראייניגטע שטאאטען, וויא אויך פון דיא מיליציע פון דיא בעזונדערע שטאאטען, ווען זיי ווערען גערופען אין דיא ווירקליכע דיענסט פון דיא פעראייניגטע שטאאטען; ער קען פאָרדערן דיא שריפט-ליכע מיינינג פון דיא אויבערסטע בעאמטע פון יעדער רעגירע-

2. יעדער שטאאט זאל קייט דעם וויא דער לעדזשיסלאטשור וועט בעשטימען, ערנענען א צאהל וואהל-מענער, וואס זאל זיין גלייך מיט דער צאהל פון סענאטארען און פערטרעטער, וועלכע דער שטאאט איז בערעכטיגט צו האבען אין דעם קאנגרעס; אבער קיין סענאטאר אדער פערטרעטער אדער פערזאן, וועלכע האט א פערטרויליכעס אדער איינטרעגליכעס אמט אונטער דיא פעראייניגטע שטאאטען, זאל ווערען ערנענט אלס וואהל-מאן (עלעקטאָר).

3. (דיעזען פונקט איז ניט מעהר נעטהיג צו וויסען, ווייל ער איז 1804 געענדערט געווארען, און דעם געענדערטען וועט מען געפינען אין דעם ארטיקעל XII פון דיא אמענדמענטס צו דיא קאנסטיטוציע-שאן.

4. דער קאנגרעס קען בעשטימען דיא צייט, ווען דיא וואהל-מענער זאלען געוועהלט ווערען, און דעם טאג, אין וועל-כען זיי זאלען געבען זייערע שטימען; דיזער טאג זאל זיין דער זעלביגער אין אלע שטאאטען.

5. קיינער, אויסער א געבאָרענער בירגער פון דיא פער-אייניגטע שטאאטען קען געוועהלט ווערען פיר דאס אמט פון פרעזידענט; אויך קען קיינער ניט געוועהלט ווערען צו דיזען אמט, איידער ער איז געווארען אלט פינף און דרייסיג יאהר און האט געוואוינט פערצעהן יאהר אין דיא פעראייניגטע שטאאטען.

6. אין פאל, ווען דער פרעזידענט ווערט העראבגעזעצט פון אמט אדער ער שטארבט, רעזיגנירט אדער איז אונפעהיג צו ערפילען דיא פפליכטען פון זיין אמט, זאך דיזעס אמט איבער-

הערויסנעפיהרטע וואארע אויסער ווען זיי זיינען דורכאויס נויט-
היג אום אויסצופיהרען זיינע אינספעקציאָנס-געזעצע; און דיא
ריינע איינקינפטע פון אלע שטייערן און אבנאפען, וואס ווערען
פון שטאַט געלענט אויף העריינגעפיהרטע אדער הערויסגע-
פיהרטע כחורות, זאלען זיין בעשטימט פיר דעם געברויך פון
דער קאסע פון דיא פעראייניגטע שטאַטען, און אלע אזעלכע
געזעצע זאלען רעוידירט און קאנטראלירט ווערען פון דעם
קאָנגרעס.

3. קיין שטאאט זאל אהן דער צושטימונג פון קאנגרעס
הערויפלעגען שיפס-שטייער, האלטען מיליטער אדער קריענס-
שיפען אין פריעדענ-צייט, שליסען אן אבמאך אדער פערטראג
מיט אן אנדערן שטאאט אדער מיט איין אויסלענדישער רעגיע-
רונג, אדער זיך העריינלאזען אין א מלחמה, אויסער אין פאל
ווען ער ווערט ווירקליך אנגעגריפען, אדער ער געפינט זיך אין
אזא נאהענטער געפאהר, וועלכע ערלויבט ניט לאנג צו
ווארטען.

ארטיקעל II.

אבטהיילינג I. — 1. דיא מאכט אויסצופיהרען דיא געזעצע
זאל ווערען פערטרויעט אין דיא הענד פון א פרעזידענט פון דיא
פעראייניגטע שטאאטען פון אמעריקא. ער זאל זיין אין דיזען
אמט פיער יאהר און זאל צוזאמען מיט דעם ווייס-פרעזידענט,
אויסגעקליבען פיר דעם זעלביגען טערמין, געוועהלט ווערען אויף
אזא ארט:

זאלען שיפען, וואָס געהען פון איין שטאַט אין אנדערן, ניט בעדאַרפען צו געבען ראַפּאָרט, אדער צו צאהלען שטייער אין איין אנדער שטאַט.

7. קיין געלד זאל געצויגען ווערען פון דער שטאַטס-קאסע סיידען דאָס ווערט בעשטימט דורך געזעץ; אַ ריכטיגע מערדונג און רעכנונג פון דיא איינגאָהמען און אויסגאָבען פון אלע קהלישע געלדער זאל פון צייט צו צייט פערעפענטליכט ווערען.

8. קיין אדעל-טיטעל זאָל גענעבען ווערען פון דיא פּעראַיי-ניגטע שטאַטען, און קיינער, וואָס האט אַן איינטרעגליכעס אדער פערטרויליכעס אמט אונטער זיי, זאָל אהן דער צושטימונג פון קאנגרעס אננעהמען א געשענק, בעלוינונג, אמט אדער טיטעל פון אַ קעניג, פירסט אדער אויסגענדישע רעגירונג.

אבטהיילונג X. — 1. קיין שטאַט זאָל אליין שליסען אַן אבמאָך, אַ בונד אדער פּעראַייניגונג; הערויסגעבען ערוויפנים אנצוגרייפען פיינדליכע שיפען; פּרעגען געלד; הערויסגעבען קרעדיט פאַפיערען; מאַכען אנדערע זאַכען אויסער גאָלד און זילבער געלד פיר אַ ווערטא צו צאהלען שולדען; דורכפיהרען אַ געזעץ צו פּעראורטהיילען און בעשטראפּען פּערוואנען אהן אַ משפּט; מאַכען געזעצע נאָכדעם וויא אימיצער האט עפּעס גע-טהאָן אום יענעם דאדורך צו בעשטראפּען, אדער אַ געזעץ, וועלכעס זאָל ברעכען דיא פּערפליכטונגען פון קאנטראַקטען, אדער געבען אדעל-טיטלען.

2. קיין שטאַט זאל אהן דער צושטימונג פון קאנגרעס הערויפגעגען צאָל אדער שטייער אויף העריינגעפיהרטע אדער

דערע מאכט, וועלכע ווערט דורך דיזע קאנסטיטיושאָן געגעבען צו דער רעגירונג פון דיא פעראייניגטע שטאַטען, אדער צו אן אבטהיילונג אדער בעאמטען פון דיזער רעגירונג.

אבטהיילונג IX. — 1. דיא איינוואנדערונג אדער העריינפיה-רונג פון אזעלכע פערזאנען, וועלכע איינער פון דיא עקסיטירענ-דע שטאַטען וויל צולאזען, זאל פון דעם קאנגרעס פאר דעם יאָהר 1808 ניט פערבאָטען ווערען, אבער א שטייער אדער צאָל קאן אויף אזעלכע העריינפיהרונגען הערויפגעלייגט ווערען, ניט איבערשטייגענד 10 דאָלער פיר יעדע פערזאן.

2. דאָס פרעוילעגיום פון „האַבעס קאָרפוס“ זאָל ניט צו-גענומען ווערען אויסער ווען אין א פאל פון אויפֿשטאַנד אָדער קריגע.

3. עס זאָל ניט דורכגעפיהרט ווערען א געזעץ צו בע-שטראָפען אהן א משפט, און עס זאל ניט געמאכט ווערען א געזעץ נאך דעם וויא אימעצער האט עפעס אבגעטהאן, אום יענעם דאָדורך בעשטראָפען צו קענען.

4. קיינע קאָפּ-שטייער אָדער אנדערע דירעקטע שטייער זאָל הערויפגעלעגט ווערען סיידען לויט נאָך דער פראָפּאָרציאָן פון דער בעפעלקערונג.

5. קיין שטייער אָדער צאָל זאל הערויפגעלעגט ווערען אויף ארטיקלען, וועלכע ווערען הערויסגעפיהרט פון וועלכען עס איז שטאַט.

6. קיין שטאַט זאל ניט האבען א פאָרטחייל איבער אן אנדערן אין האַנדעל און אין דיא איינקינפטע פון האפען; אויף

13. פערשאפן און האלטן א קריעגס-מארינע (פראטע);
14. צו מאכען געזעצע פיר דיא רעגירונג און רעגעלען פיר דיא לאנד-מיליטער און זע-מיליטער ;
15. צו פערזארגען רעגעלען פיר דאס הערויסרופען דאס מיליטער אום אויסצופיהרען דיא געזעצע פון דער יוניאן, אונטער-דריקען אויפשטענדע און צוריק צו טרייבען אנגרייפער.
16. צו זארגען פיר דיא אָרגאניזירונג, בעוואפנונג און דיא דיסציפלינע פון דיא מיליציע און צו בשטימען וואָס פאַר אַ טהייל פון דער מיליציע זאָל זיין פערנומען אין דער דיענסט פון דיא פעראייניגטע שטאַטען, אבער איבערצולאסען דיא שטאַטען דאס רעכט צו ערנענען דיא אפיציערען (עלטסטע) צו לערנען דיא מיליציע לויט דער דיסציפלין, וועלכע דער קאָנגרעס וועט בע-שטימען ;
17. צו געברויכען בעזונדערע געזעצ-געבונג אין אלע זאכען, וואָס קומען פאַר פיר זאָ איין דיסטריקט (ניט גרעסער אלס צעהן מיילען סקווער), וועלכער וועט אוועקגעגעבען ווערען פון אַ שטאַט און אנגענומען פון קאנגרעס אלס זיץ-ארט פון דער רע-גירונג פון דיא פעראייניגטע שטאַטען, און אויף צו געברויכען דיעזעלבע מאכט איבער אלע ערטער, וועלכע ווערען אבגעקויפט מיט דער צושטימונג פון דיא געזעצ-געבער פון דעם שטאַט, צו מאַכען פעסטונגען, מאנאזינען, ארסענאלען, און אנדערע נויטהי-גע געביידען ; — און
18. צו מאַכען אלע געזעצע, וועלכע זיינען נויטהיג און גע-העריג אום אויסצופיהרען דיא אויבען דערמאָהנט און יעדע אַנ-

4. איינצופיהרען א גלייכע פאָרם פון געזעטץ פיר אויסלעגן-
דער צו ווערען בירגער און גלייכע געזעצע ווענען באַנקראַטען אין
דיא פּעראייניגטע שטאַטען ;
5. צו פּרעגנען געלד און צו רעגולירען דעם ווערטה דערפון,
וויא אויף דעם ווערטה פון אויסלעגנדישע מטבעות און צו בע-
שטימען דיא רעגעל פון געוויכט און מאָס ;
6. איינפיהרען בעשטראַפונג פיר מאַכען פאַלשע שטאַטס-
פּאַפירען און געלד פון דיא פּעראייניגטע שטאַטען ;
7. צו גרינדען פּאַסט-אָפיסעס און פּאַסט-שטראַסען ;
8. צו פּערדערען דעם פארטשריט פון וויסענשאפט און
קונסט דורך דעם וואס מען זאל פיר אַ בעגרענצטע צייט זיכערן
דיא פּערפאַסער און ערפינדער דאָס אויסשליסליכע רעכט אויף
זייערע פּערפאַסונגען און ערפינדונגען ;
9. איינצורייכטען געריכטס-הייזער, וועלכע זאָלען שטעהן
אונטער דעם אויבער-געריכט ;
10. צו בעשטימען און בעשטראַפּען רויבעריי און פּערברע-
כען אויפ'ן מיטען ים, וויא אויף פּערברעכען געגען פּעלקער-
רעכט ;
11. צו ערקלערען קריעג, הערויסגעבען ערלויבניס אָנצו-
גרייפּען פיינדליכע שיפּען און מאַכען פּעראַרדנונגען וועגען פּאנגען
פּערזאנען און זאכען אויף לאַנד און וואסער ;
12. נעהמען און אונטערהאלטען סאלדאטען אפּער עס זאָל
ניט בעוויליגט ווערען דיא געלדער צו דיזען צוועק אויף לעגן-
נער אלס אויף צוויי יאהר ;

שטימין פיר און ענען דער פאָרלאַגע, זאָלען העריינגעמראָנען ווערען אין דעם זשורנאַל פון יעדען איינציגען הויז. ווען אַ פאָר-לאַגע ווערט פון פרעזידענט ניט צוריקגעשיקט אין דעם פערלויף פון צעהן טעג (זונטאָג אויסגעשלאָסען) נאכדעם, וויא זיא איז איהם צוגעשיקט געוואָרען, זאָל דאָס ווערען אַ געזעץ, גראַדע וויא ער וואלט דאס אונטערגעשריעבען, סיידען דער קאָנגרעס שטערט דיא צוריקשיקונג דורך דיא אָבלעגונג פון דער פערזאָמלונג — אין אזא פאל ווערט דאס ניט קיין געזעץ.

3. יעדע פערזאָרדנונג, יעדער בעשלוס אָדער אַבשטימונג, פיר וועלכע עס איז נויטהיג דיא צושטימונג פון דעם סענאט און פון דעם פערטרעטערי-הויז (אויסער אין אַ פראַגע וועגען אָבלע-גען דיא פערזאָמלונג) זאָל פאָרגעלעגט ווערען פאר דעם פרע-זידענט פון דיא פעראייניגטע שטאַטען, לויט דיא זעלביגע רעגעלען, וויא עס איז געשריבען אין פאָריגען פאַראַגראַף.

אבטהיילונג VIII.—1. דער קאָנגרעס זאָל האבען דיא מאַכט איינצונעהמען אַבזאָפּען, צאָל, שטייערן און אַקציז צו בעצאָהלען דיא שולדען און צו זאָרגען פיר דיא אַלגעמיינע פער-טהיידיגונג און וואָהל-שטאַנד פון דיא פעראייניגטע שטאַטען; אָבער אלע צאָלען, שטייערן און אַקציזען זאָלען זיין גלייך איבער-אל אין דיא פעראייניגטע שטאַטען.

2. צו לייהען געלד אויף דעם קרעדיט פון דיא פעראייניגטע שטאַטען;

3. צו רעגולירען דעם האַנדעל מיט אַנדערע נאַציאָנען. וויא אויך צווישען דיא פערשידענע שטאַטען און מיט דיא אינדיאַנער;

בירגערליכען אַמט פון דיא פּעראייניגטע שטאַאַטען, וועלכעס איז ניי געשאַפּען געוואָרען אדער וואָס דער געהאַלט דערפון איז גע- העכערט געוואָרען דורך דיזע צייט; און קיינער, וועלכער האָט אַן אַמט פון דיא פּעראייניגטע שטאַאַטען, זאָל זיין מיטגליעד פון דיזע הייזער דורך דיא צייט פון זיין אַמט.

אַבטהיילונג VII—1. אלע פילס פיר דיא שאַפונג פון רעוועניו (איינקינפּט) זאָלען צו ערסט קומען פון דעם פּער- טרעטער-הויז; אָבער דער סענאַט קען פאַרלעגען אָדער איינגעהן אויף פערבעסערונגען, וויא ביי אנדערע פאַרלאַגען.

2. יעדע ביל, וועלכע איז דורכגעגאַנגען דאָס פּערטערטער הויז און דעם סענאַט, זאָל, איידער זיא ווערט אַ געזעץ, פאַרגע- לעגט ווערען פאַר דעם פרעזידענט פון דיא פּעראייניגטע שטאַאַ- טען; ווען ער שטימט צו, זאָל ער דאָס אונטערשרייבען, אָבער ווען ניט, זאָל ער דאָס שיקען צוריק מיט זיינע איינווענדונגען צו דעם הויז, אין וועלכען דאס איז צוערשט פאַרגעלעגט געוואָרען, און דיזעס זאָל דיא איינווענדונגען אין גאַנצען העריינטראגען אין זשורנאַל, און זיך ווידער געהמען צו בעשפּרעכען דיא זאך. ווען צוויי דריטעל פון דיזען הויז שטימען דורכצופיהרען דיא בילל, זאָל געשיקט ווערען, צוזאַמען מיט דיא איינווענדונגען פון פּרע- זידענט צום צווייטען הויז, וועלכעס זאָל דאס אויך בעטראַכטען נאך אַמאַל, און ווען אויך צוויי דריטעל פון דיזען הויז שטימען צו, זאָל דאָס ווערען אַ געזעץ. אָבער אין אלע אזעלכע פעלע זאָלען דיא שטימען פון ביידע הייזער בעשטימט ווערען דורך "יא" און "ניין" און דיא נעמען פון דיא פּערזאָנען, וועלכע

3. יעדעס הויז זאל פיהרען א טעגליכען זשורנאל פון זיינע פעהאנדלונגען, און פון צייט צו צייט דיזען זשורנאל פערעפענט-ליכען; אויסער אזעלכע טהיילען דערפון, וועלכע דארפען נאך זייער מיינונג געהאלטען ווערען אין געהיים. און דיא יא-שטימען און ניינ-שטימען פון דיא מיטגליעדער פון יעדען הויז איבער יעדער פראגע, זאלען אויף דעם פערלאנג פון א פינפטער פון דיא מיטגליעדער, וואס זיינען צוגעגען, העריינגעטראגען ווערען אין דעם זשורנאל.

4. קיינע פון ביידע הייזער זאל דורך דיא צייט וואס דער קאנגרעס, זיצט, אָבלעגען דיא פערזאמלונגען אויף מעהר אַרס דריי טעג אָהן דער צושטימונג פון דעם אנדערן (הויז), אויף ניט איבערגעהן אין אן אנדערן אָרט פון דעם, וואו דיא צוויי הייזער האלטען זייערע זיצונגען.

אבטהיילונג VI.—1. דיא סענאטאָרען און פערטרעטער זאלען קריגען פיר זייער דיענסט א בעלוינונג, וועלכע זאל בע-שטימט ווערען דורך געזעץ און געצאָהלט ווערען פון דער קאסע פון דיא פעראייניגטע שטאַאַטען. זיי זאלען אין אלע פעלע, אוי-סער פערראַטה, פערברעכען און פריעדענ-שטערונג, זיין פריי פון אַרעסט דורך דיא צייט, וואָס זייערע הייזער זיינען פערזאמעלט, אָדער ווען זיי געהען אַהין און פון דאָרטען; און פיר יעדע רעדע אָדער דעבאַטע אין זייערע הייזער זאלען זיי אין קיין אנדער אָרט ניט אויפגעפאָרדערט ווערען אָבצוגעבען רעכנונג.

2. קיין סענאטאָר אָדער פערטרעטער זאל דורך דיא צייט, פיר וועלכע ער איז געוועהלט, ערנאנט ווערען צו אן אנדער

טערוואָרפֿען אונטער דער אנקלאַנע, פּראָצעס, אורטהייל און שטראָף לויט דעם געזעץ.

אבטהיילונג IV—1. דיא צייט, דער אָרט און דיא אָרט וויא צו וועהלען סענאטאָרען און פערטרעטער זאָל אין יעדען שטאאט בעשטימט ווערען פון זיינע געזעצגעבער; אָבער דער קאָנגרעס קען צו יעדער צייט דורך געזעץ ענדערן דיזע בעשטי-מונגען, אויסער וואָס אָנבעטרעפט דיא ערטער, וואו דיא סענאט-טאָרען דארפֿען געוועהלט ווערען.

2. דער קאָנגרעס זאָל זיך פערזאמלען וועניגסטענס איין מאָל א יאהר, און דיא פערזאמלונג זאָל זיין דעם ערסטען מאָנ-טאג אין דעצעמבער, סיידען זיי בעשטימען דורך געזעץ אַן אנדער טאָג.

אבטהיילונג V—1. יעדעס הויז זאָל האָבען צו זאָגען אויף דיא וואהלען, אויף דיא רעזולטאטען פון דיא וואהלען און אויף דיא וואהל-רעכטע פון זיינע מיטגליעדער, און א מאיאָריטעט פון יעדען הויז זאָל זיין גענוג אויפצוטהאן דיא נויטהינע זאכען; אָבער א קלענערע צאָהל קען אָבלעגען דיא פערזאמלונג פון איין טאָג אויפ'ן אנדערן און האבען מאכט צו פאָרדערן, אז דיא פעהלענדע מיטגליעדער זאָלען קומען, אויף אזא ארט און אונטער אזעלכע שטראפֿען, וויא יעדעס הויז וועט פיר זיך בעשטימען.

2. יעדעס הויז האָט צו בעשטימען דיא רעגלען, וויא עס זאָל זיך פיהרען, צו בעשטראפֿען זיינע מיטגליעדער פיר שלעכטע אויפפיהרונג און, מיט דער צושטימונג פון צוויי דריטעל פון דיא מיטגליעדער, אויסצושטויסען א מיטגליעד.

פּעראייניגטע שטאַאַטען, און וואו ער זאָל נישט צו דער צייט פון דער ערוועהלונג זיין אן איינוואוינער פון דעם שטאַאַט, פיר וועלכע ער ווערט געוועהלט.

4. דער ווייס-פרעזידענט פון דיא פּעראייניגטע שטאַאַטען זאָל זיין דער פאָרזיצענדער פון סענאַט, אָבער ער זאָל נישט האָבן בען קיין שטימע, אויסער ווען דיא שטימען זיינען גלייך אויף ביידע זייטען.

5. דער סענאַט זאָל וועהלען זיינע אַנדערע בעאַמטע און אויך אַ פרעזידענט אויף דער וויילע, ווען דער ווייס-פרעזידענט איז נישט, אָדער ווען ער טהוט דיא פּפליכט פון דעם פרעזידענט פון דיא פּעראייניגטע שטאַאַטען.

6. דער סענאַט אליין זאָל האבען דיא מאכט צו אונטער-זוכען אלע אנקלאגען געגען בעאַמטע; און ווען זיי זיינען פער-זאַמעלט צו דייעזען צוועק, דאַרפען זיי שווערען אָדער פערזיכערן. ווען דער פרעזידענט פון דיא פּעראייניגטע שטאַאַטען ווערט געמישפט, דאַרף דער אויבער-ריכטער זיין דער פאָרזיצענדער; און קיין פערזאָן זאָל נישט פּעראורטהיילט ווערען אָהן דער צושטי-מונג פון צוויי דריטעל מיטגליעדער, וועלכע זיינען צוגעגען.

7. דיא בעשטראפונג פון אַ בעאַמטען, וואס איז געפונען געוואָרען שולדיג, זאָל נישט געהן ווייטער אַלס העראַבזעצען פון אַמט און אוועקנעהמען פון איהם דאס רעכט צו בעקליידען אן עהרענ-אַמט, אַ פּערטרויטע שטעלע אָדער איינטרעגריכע אַנשטעל-לונג אונטער דער רעגירונג פון דיא פּעראייניגטע שטאַאַטען; אָבער דער פּעראורטהיילטער זאָל פון דעסטוועגען זיין אונ-טער

סאומה קערפלאניע, פינף; און דזשארדזשיא, דריי.

4. ווען עס ווערט לעדיג דער אָרט פון אַ פערטרע-
טער פון אַ שטאאט, זאָל דיא רעגירונג פון יענעם שטאאט
ערקלערען אַ נייע וואהל אויסצופילען דעם לעדיגען אָרט.

5. דאָס פערטרעטער-הויז, זאָל וועהלען זייער רעדנער
(ספיקער) און אנדערע בעאמטע, און נאר זיי אליין זאָלען האַ-
בען דיא מאַכט צו פערקלאגען רעגירונגס בעאמטע.

אבטהיילונג III. — 1. דער סענאט פון דיא פערזאני-
ניגטע שטאאטען זאָל בעשטעהן פון צוויי סענאטאָרען פון יעדען
שטאאט, וועלכע זאָלען געוועהלט ווערען פון זייער לעדזשיס-
לייטשור אויף זעקס יאָהר, און יעדער סענאטאָר זאל האבען איין
שטימע.

2. גלייך וויא זיי וועלען זיך פערזאמלען נאך דער
ערסטער וואהל, זאָלען זיי געטהיילט ווערען אזוי גלייך וויא
מעגליך אין דריי קלאסען, אזוי דאָס איין דריטעל זאָל געוועהלט
ווערען אלע צוויי יאָהר; און ווען ערטער ווערען לעדיג דורך
ענטזאגען זיך אָדער אויף אן אנדער ארט, אין דער צייט ווען
דיא געזעצגעבער פון דעם שטאאט האָבען קיינע זיצונגען, קען
דיא רעגירונג פון דעם דאָזיגען שטאאט פאָרלויפֿיג ערנענען
(אפּאָינטען) סענאטאָרען ביז דער נעכסטער פערזאמלונג פון
דעם געזעצ-געבער הויז, וועלכעס זאָל דאן אויספילען דיא לעדיגע
ערטער.

3. קיינער קען ניט ווערען א סענאטאָר, וואו ער זאל
ניט אלט זיין דרייסיג יאָהר און זיין ניין יאָהר אַ בירגער פון דיא

א בירגער פון דיא פעראייניגטע שטאאטען, און וואו ער זאָס
ניט צו דער צייט פון דער ערוועהלונג זיין אָן איינוואוינער פון
דעם שטאאט, אין וועלכען ער ווערט געוועהלט.

3. דיא צאָהל פון דיא פערטרעטער און דיא דירעקט
שטייערן זאָלען פערטהייכט ווערען צווישען דיא פערשיעדענע
שטאאטען, וואס געהערען צו דיעזען בונד, לויט דער צאָהל
פון זייערע איינוואוינער, וועלכע זאָל בעשטימט ווערען אויף אזא
ארט, דאָס צו דער צאָהל פון דיא פרייע פערזאָנען צוזאמען מיט
דיא, וועלכע האבען זיך פערפליכטעט צו דיענען פיר אַ געוויסן
סען משך פון יאָהרען—אויסער אינדיאנער, וואס צאָהלען קיי
שטייער—זאָלען צוגעלעגט ווערען דריי פינפטעל פון אלע אנדערע
רע פערזאָנען. דיא בעשטימטע צעהלונג זאָל געמאכט ווערען
אין דריי יאָהר נאך דער ערסטער פערזאָמלונג פון דעם קאָנגרעס
פון דיא פעראייניגטע שטאאטען, און נאכהער אלע צעהן יאָהר
אויף אזא אַרט, וויא זיי וועלען בעשטימען דורך געזעץ. דיא
צאָהל פון דיא פערטרעטער זאָל זיין ניט מעהר אַלס איינע
אויף יעדע דרייסיג טויזענד, אָבער יעדער שטאאט דאָרף האָבען
וועניגסטענס איין פערטרעטער; און ביז דער צייט, וואָס דיא
צעהלונג פון דער בעפעלקערונג וועט געמאכט ווערען, זאָל דער
שטאאט ניו העמפשייר האבען רעכט צו וועהלען דריי; מאַססאָ
טשועטס, אַכט; רהאָוד איילענד און דיא קאָלאָניען פון פראַנץ
ווידענס, איינעם; קאָננעטיקאָט, פינף; ניו יאָרק, זעקס; ניו
דזשערזי, פיער; פענסילווייניע, אַכט; דעלעווער, איינעם
מערילענד, זעקס; ווירדזשיניאַ, צעהן; נאָרטה קעראָלאַינע, פינף;

קאנסטיטוציאן

פון דיא פעראייניגטע שטאאטען.

מיר, דאס פאָלק פון דיא פעראייניגטע שטאאטען, אום צו
פילדען א פאָלקאָמענערע פעראייניגונג, פעסט צו שטעלען גע-
רעכטיגקייט, צו זיכערען דיא רוהע פון דאס לאַנד, צו זאָרגען
פיר דיא אַלגעמיינע פערטהיידיונג און דאס אַלגעמיינע גליק
און צו זיכערען דיא גליקזעליגקייט פון פרייהייט פיר אונז און
אונזערע נאכקומענדע דורות שטעלען פעסט און עטאבעלירען
דיא פאָלגענדע פערפאסונג (קאנסטיטוציאָן) פיר דיא פעראיי-
ניגטע שטאאטען פון אמעריקא.

אַ ר ט י ק ע ל 1.

אבטהייכונג I.—דיא מאכט צו געבען געזעץ זאָל בעלאַנגען
צו א קאָנגרעס פון דיא פעראייניגטע שטאאטען, וועלכער זאָל
בעשטעהן פון א סענאט און א הויז פון פערטרעטער (רעפּרע-
זענטעטיווז).

אבטהיילונג II. — 1. דאס פערטרעטער-הויז זאָל בע-
שטעהן פון מיטגליעדער, וועלכע ווערען געוועהלט אַלע צוויי
יאָהר ביי דאס פאָלק פון דיא פערשיעדענע שטאאטען.

2. קיינער קען ניט ווערען א פערטרעטער, וואו ער
איז ניט אַלט פינף און צוואַנציג יאָהר און איז ניט זיעפען יאָהר

דען 24טען יולי 1897 איז דורכגעפיהרט און אונטערשריבען
געוואָרען פון פרעזידענט אַ נייער טאָריף-בילל, וועלכער איז
אַנגערופען געוואָרען „דינגלי-בילל“, נאך נעלסאָן דינגלי דער
פערפאַסער פון דעם בילל, וועלכער איז געווען טשערמאַן פון
דער „קאָמיטע אָוו ווייס ענד מינס.“

דיא דעמאָקראַטישע פּאַרטיי האט אָבגעהאַלטען איהר קאַנ-
ווענשאַן דעם 6טען יולי אין טשיקאַגאָ. דיעזע פּאַרטיי האט זיך
ערקלעהרט פיר פריה קאָניידזש פון זילבער, 16 אונזן זילבער צו 1
אונזן גאָלד און האבען נאָמינירט וויליאַם דזשענינגס ברייען פון
נעבראַסקאַ פיר פּרעזידענט און ארטהור סיוואָל פון מיין פיר
ווייס-פּרעזידענט.

מיט אַ פליוראַליטעט פון זעכס מאָל הונדערט טויזענד
שטימען איז וויליאַם מעקקינלי ערוועהלט געוואָרען דער
25טער פּרעזידענט. ביי דיעזע אילעקשאַן איז צוזאַמען אַבגעגע-
בען געוואָרען אין גאַנצען לאַנד 13,923,102 שטימען.
6,502,925 האבען געשטימט פיר ברייען און 7,104,779 פיר
מעקקינלי, דיא איבעריגע 315,398 שטימען איז געפאלען אויף
דיא אנדערע 4 קאנדידאַטען.

וויליאַם מעקקינלי 1897 ביז.....

פּרעזידענט מעקקינלי'ס ערשטע וויכטיגע האַנדלונג איז גע-
ווען, דאס ער האט איינבערופען איין עקסטראַ זיצונג פון קאָנ-
גרעס אום צו ענדערען דעם דאן עקזיסטירענדען טאָריף „ווילסאָן
בילל“ אויף אַ נייעם פּראָטעקשאַן טאָריף, צו פערשאַפען מעהר
רעוועניו (איינקינפּטע) פיר דער רעגירונג. דיא לעצטע 4 יאָהר
איז דיא איינקינפּטע געווען פיעל וועניגער וויא דיא אויסגאַבען.

צוויי אנדערע וויכטיגע ערראייגניסע זיינען פאָרגעקומען אין
קליוולאנד'ס צווייטער אַדמיניסטראַציען :

דיא וועלטאויסשטעלונג איז ערעפענט געוואָרען מאי 1893
ביי פרעזידענט קליוולאנד און אין דער אנוועזענהייט פון הונ-
דערטער טויזענדער פערזאָנען, פערזאָמעלט פון אלע עקען דער
וועלט צו בעוואונדערען דיא פעראייניגונג פון קוניג, זשעני און
ריכטהום. איבער 27 מיליאָן מענשען האָבען בעזוכט דיא אויס-
שטעלונג פיר דער צייט וואס זיא האט עקזיסטירט. דיא צווייטע
וויכטיגע ערראייגניס איז געווען דער גרויסער אייזענבאהן סטרייק
אין טשיקאגאָ און אין אנדערע גרויסע שטעט.

אין 1896 האבען וויעדער שטאטגעפונדען דיא וואהלען פיר
פרעזידענט. אין דיעזען קאמפיין האט דיא רעפובליקאנער פאר-
טיי אויסגעשטעלט אין איהר פלאטפאָרם אויף דעם קאָנווענשאָן
אין סט. לואיז, 16טען יוני, 1896 צוויי וויכטיגע פראגען (Issues)
פראָמעקשאָן און סאָונד מאָני, דאס הייסט מען זאָל צוריקרופען
דעם ווילסאָן ביל און מאכען א הויכען פראָטעקטיוו טאריף, און
דאס דיא געלד פון דיא יונייטעד סטייטס זאָל בלייבען אזוי וויא
פריהער אויף דעם באַזיס פון גאָלד. אויף דיעזען קאָנווענשאָן
האָבען דיא רעפובליקאנער נאָמינירט וויליאַם מעקקינלי
(William McKinley) פון אָוהאָיאָ פיר פרעזידענט און גאררעט
א. האָפּאַרט Garret A. Hobart פון ניו דזשערזי פיר ווייס-
פרעזידענט.

וועלכער איז אין 1880 געלאָפֿען פֿיר דיא גרינפעק פארטיי פֿיר פרעזידענט און דזשיימס פיעלד אויס ווירדזשיניע פֿיר ווייס-פרעזידענט. געזיענט האָבען דיא דעמאָקראַטען, אַבוואָהל אין האוס אָוו רעפרעזענטאטיוו איז זייער מאַיאָריטעט געוואָרען קלענער. דיא פּאָפּוליסטען האבען זיך שטאַרק אויסגעצייכענט, ערוועהלענדיג אייניגע עלעקטאָרס, זא וויא קאָנגרעסמען און סענאטארען. דעם 4טען מערץ 1893 איז גראווער קליוולענד גע-ווארען דער 24טער פרעזידענט פון דיא פּעראייניגטע שטאַטען.

גראווער קליוולענד, 1893 ביז 1897.

קליוולענדס ביאָגראַפֿיע איז בעשריעבען געוואָרען פֿריהער. זיין צווייטע אַדמיניסטראַציען האט זיך זעהר וועניג אויסגעציי-כענט פון דער ערשטער. זיין ערשטע טהאַט פון וויכטיגקייט איז געווען איינצורופֿען א ספּעציעלע זיצונג פון קאָנגרעס אויף וועל-כער מען האט צוריקגערופֿען דעם שערמאַן אַקט, אַ געזעץ וועלכער האט געלויטעט דאס דיא טרעזשורי פון דיא פּעראיי-ניגטע שטאַטען מוז קויפֿען פֿיר צוויי מיליאָן דאָלער זילבער יעדען מאָנאַט.

דיא געשעפטען איבעראַל אין דיא פּעראייניגטע שטאַטען זיינען געוואָרען זעהר שלעכט. אזא שרעקליכען פּאניק וויא דיזען יאָהר, ווען באַנקען האָבען געבראָכען און פאַבריקען האָבען צוגעמאַכט דיא טהירען האבען דיא פּעראייניגטע שטאַטען ניט געהאט זייט 1873.

און דיא רעפובליקאנער פארטיי האָט געליטען ביי דיעזע וואהלען א גרויסע ניעדערלאגע פאסט אין אלע שטאטען. דיא דעמאָ-קראטען האָבען פון א מינאָריטעט פון 21 בעקומען א מאַיאר-טעט פון 135 אין האוס אָו רעפּרעזענטאטיוו און אויך א מאַיאר-טעט אין סענאט. ביי דיעזע וואהלען האט אויך דיא נייע פארטיי פארמערס אלאיענס פיעל געזיעגט.

אין 1892 דעם לעצטען יאָהר פון הערריסאנס אַדמיניס-טראַציאָן, האט גאנץ אמעריקא געפייערט דעם 400 יעהריגען יובילעאום פון דער ענטדעקונג אמעריקא דורך קאָלומבוס. פון דעם 21טען ביז 23טען אָקטאָבער איז אין טשיקאגאָ געפייערט געוואָרען דיא פונדאמענט-לעגונג פיר דער קאָלאָמביאן וועלט-אויסשטעלונג, וועלכע דער קאָנגרעס האָט בעשלאָססען צו מאַכען אלס איין עוויגע אנדענקונג פון דיעזען 400 יעהריגען יובילעאום.

צו דיעזער צייט זיינען אונטערגעלאָפען דיא וואהלען און דיא רעפובליקאנער האבען וויעדער נאָמינירט בענדזשאמין הערריסאָן פיר פרעזידענט און ווייטלאָו ריד, דעם רעדאקטאָר פון דער ניו-יאָרק טריבון פיר ווייס-פרעזידענט. זייער פלאטפאָרם איז געווען פיר פראָטעקשאָן, אינדאָסירט דעם מעקקינלי ביל און אין אלגעמיינעם הערריסאנס אַדמיניסטרייאָן. דיא דעמאָקראַטען האבען וויעדער נאָמינירט עקס-פרעזידענט גראַווער קליוו-לאַנד פיר פרעזידענט און אדליי סטיווענסאָן פון אילינאָיז פיר ווייס-פרעזידענט. דיא פּיפּעלס פארטיי אדער פּאָפּוליסטען, האבען נאָמינירט דזשענעראַל וויווער Weaver אויס איינאָואַ,

ארויפצולענען צאל אויף דיא פרייע ארטיקלען, וועלכע קומען פון א לאנד וואָס מאַכט איין אויסנאָהמע שטייער אויף אמעריקא-נער פראָדוקציען. דיעזען סעקשאַן האט דער דאָמאָלסדיגער סטייט סעקרעטער דזשיימס ג. בליין פערשאַסט, און באלד האט דייטשלאַנד און פראַנקרייך צוריקגערוּפּען דאָס געזעץ, וועלכער האט פערבאַטען אריינצופיהרען אין דיעזע צוויי לענדער אַמעריקאַנער פיה און אמעריקאַנער געפּעקעלטע פלייש; אויך שפאַניען און בראַזיליען האבען פיעל פערקלענערט שטייערע דיא פון אמעריקאַנער פראָדוקטען, ווייל זיי האבען געפירכטעט פיר דעם רעסיפראַסיטי סעקשאַן.

אויך איז אין דערזעלבער צייט דורכגעפיהרט געוואָרען אַ פענסיאָן ביל. דיעזער פענסיאָן ביל האט פיעל פערגרעסערט דיא פענסיאָן פון פערוואַנדעטע און אלטע אויסגעדיענטע סאָלדאַטען פון דער יונייטעד סטייטס אַרמעע און דיא פענסיאָן פון זייערע אלמנות און יתומים. דיא אויסגאַבע צו דיעזען צוועק איז פערגרעסערט געוואָרען ביז 150 מיליאָן דאָלער אַ יאָהר. אלע נאַציאָנען פון דער וועלט צוזאַמען, אויסער יונייטעד סטייטס, קאָסט ניט אזוי פיעל צו שטיצען קריעגס העלדען.

אויך האט דיעזער קאָנגרעס בעשטימט דאָס אין מאַי 1893, זאָל אין טשיקאַגאָ שטאַטפּינדען אַ וועלט-אוישטעלונג צום 400 יעהריגען אנדענקען פון דער ענטדעקונג אמעריקא דורך קאָלומבוס.

אַ קורצע צייט נאך דעם וויא דיעזע בילס זיינען געוואָרען אַ געזעץ איז פאָרגעקומען וואַהלען (עלעקשאַנס) פירן קאָנגרעס

וואסערען. ביז איבער דריי טויזענד מענשען האבען פערלאָרען זייער לעבען און פיר 10 מיליאָן דאָלער אייגענטהום איז פער-ניכטעט געוואָרען.

אין דיא ערסטע ציווי יאָהר פון בענדזשעמין הערריסאָנ'ס אדמיניסטרייאָן האבען דיא רעפובליקאנער געהאט א גרויסע מאַיאָריטעט אין ביידע הייזער, דאָרום האבט זיי געקענט דורכ-פיהרען א נייעם טאָריף-ביל, וועלכער איז אָנגערופען געוואָרען „מעקקינלי-ביל“ אויף דעם נאָמען פון דעם פערפאסער פון דיעזן בילל, וועלכער איז געווען טשערמאן פון דער קאָמיטע אָוו „ווייס ענד מינס“. דער פרינציפ פון דיעזען טאָריף ביל איז געווען צו בעשיצען דיא אמעריקאנער אינדוסטריען געגען איי-ראַפּעאישע קאָנקורענץ—דער ביל האט אַרויפגעלייגט גרויסע צאָל (דיוטע) אויף אלע ארטיקלען, וואָס ווערען אָדער קענען פראָדוצירט ווערען אין דיא פעראייניגטע שטאַטען, און דער זעלבער ביל האט אויך אין גאנצען הערונטערגענומען דעם צאָל וואָס איז געווען פריהער אויף זאכען וואס קענען ניעמאלס פראָ-דוצירט ווערען אין דיא פעראייניגטע שטאַטען אזוי וויא טהעע, קאפּע און אנדערע. אויף איז ביז דיעזען „מעקקינלי ביל“ גע-ווען א צאָל פון 25 פערסענט אויף אלע סאָרטען ביכער און דיעזער ביל האט ביכער אין אלע אנדערע שפראכען אויסער ענגליש בעפרייט פון צאָל.

אין דיעזען „מעקקינלי ביל“ האט זיך געפונען זעהר א וויכ-טיגער סעקשאָן אונטער דעם נאָמען רעסיפראָסיטי (Reciprocity) דיעזער סעקשאָן האט געגעבען דעם פּרעזידענט דיא מאכט

יגייטער סטייטס סענאטאָר און האט געהאלטען דעם אַמט זעקס יאָהר. אין סענאט איז ער געווען מיט דיא וואָס האבען אונטערשטיצט דיא סיוויל רעפאָרם, פיר אַ פראָטעקשאַן טאָריף און געגען גרינפעקס לעדזשיסלייטשור.

איינע פון זיינע ערשטע וויכטיגע האַנדלונגען אלס פרעזידענט איז געווען דיא ערעפונג פון דער אַקלעהעמא טעריטאָרי פיר ווייסע קאלאָניסטען. דיעזע טעריטאָרי ענטהאַלט 39,030 סקווער מייל און געפינט זיך אין מיטען פון אנדערע אינדיאנישע בעזעצונגען. דורך אַ פראָקלאַמאַציע דעם 22טען אפריל 1889 איז דאָס לאַנד ערקלעהרט געוואָרען אָפּען און פריי פיר אלעמען. דער וואונש צו קריענען לאַנד אומזאָנסט האט צונויפגעטריבען פון גאַנץ אמעריקא טויזענדער מענשען און אין וועניגער וויא פיער מאָנאַטען איז דאָרטען, וואו עס איז פריהער געווען אַ וויסטעניס, אויפגעוואַקסען אַ שטאָדט, גוטריע, מיט 4,000 איינוואוינער, עטליכע באַנקען, פיער טעגליכע צייטונגען און סטריט קארס איבעראַל. אַ יאָהר שפעטער, אין 1890 איז דיא בעפעלקערונג פון אַקלעהעמא שוין געווען 61,834. אין יאָהר 1889 איז צוגעלאָזען געוואָרען 4 נייע סטייטס: נאָרטה דאַקאָטע סאָוטה דאַקאָטע, וואשינגטאָן און מאַנטענע.

אין דעם זעלבען יאָהר האט זיך אויך געטראָפּען איינער פון דיא גרעסטע אונגליקען — דאָס איז דער מבול פון דזשאָהנז סטאָן, פענסילווייניע, וועלכער האט זיך געטראָפּען דעם 31טען מאַי 1889. דיא גאַנצע שטאָדט מיט דיא הייזער און מענשען זיינען פערפלייצט און אוועקגעטראָגען געוואָרען ביי דיא שטייגענדע

מיט עלען טהורמאן פון אָוהאיץ אלס ווייס-פרעזידענט. דיא רעפובליקאנער קאנדידאטען זיינען געווען בענדזשעמין הערריסאן פון אינדיענע און ליווי פ. מאָרטאן פון ניו יארק. דיא פעראייניגטע ארבייטער פארטיי האבען אויך געהאט זייערע אייגענע קאנדידאטען. דיא שטימען פון דעם שטאאט ניויארק האבען געמאכט דיא רעפובליקאנער צו זיענען און בענדזשעמין הערריסאן (Benjamin Harrison) איז געווארען דער 23טער פרעזידענט.

בענדזשעמין הארריסאן 1889 ביז 1892.

בענדזשעמין הערריסאן, איין אייניקעל פון וויליאם הענרי הערריסאן דעם 9טען פרעזידענט פון דיא פעראייניגטע שטאאטען, איז געבוירען געווארען אין אָוהאיץ, 20טען אָגוסט 1833. אין 1852 האט ער געענדיגט דעם מאַעמי אוניווערסיטעט אין אַקספּאָרד, אָוהאיץ. ער האט שטודירט לאַ. ער איז געווען ארעם און האט דארום אויסגעוואנדערט נאך אינדיענע מיט דער האפנונג דארטען צו פערבעסערען זיין לאגע. זיין ערשטער אמט אין אינדיענע איז געווען רעפארטער צום סופרים קאורט (אוי-בערגעריכט). אין 1861, ווען דער בירגער קריעג האט אויסגעבראכען, איז ער אריין אין דער ארמעע אן דער שפיצע פון א רעגמענט. אין 1865 האט ער עררייכט דעם ראנג פון בריגאדיר-דזשענעראל. נאך דער ענדע פון בירגער קריעג, האט ער זיך צוריקגעקעהרט נאך זיין היימאט און זיין אלטע פראָפּע-סיאָן — אַדוואָקאַטור. אין 1880 איז ער געוועהלט געוואָרען

פרעזידענט, עס זאל ניט זיין קיין שווינדעל, קיין צאנקערייען וויא אין פאל פון טילדען און הייס אין 1876. דיעזע צאנקערייען מוזען פון דאן אָן ענטשיעדען ווערען דורך סטייט טריבונאלען, ניט דורך דעם קאנגרעס. (3) דער „טשאַניז אימיגריישאַן ביל“, א געזעץ צו פערווערען דיא איינוואנדערונג פון כינעזער אין דיא פעראייניגטע שטאאטען.

אין אנפאנג פון קליוולענדס אדמיניסטריישאן האבען ארבייטער איבערן גאנצען לאנד זיך אנגעהויבען צו אָרגאניזירען אין יוניאָנס אום צו קעמפפן פיר זייער אייגענע אינטערעסען. עס האבען זיך אנגעפאנגען פילע שטרייטען צווישען ארבייט און קאפיטאל, סטרייקס און באַיקאָטס; ביז ענדליך אין 1886 האט דיעזע בעוועגונג אויסגעפראכען אין שרעקליכע סטרייקס.

דער ערנסטער פון דיא אלע שטרייטען האט זיך געטראָפּען אין טשיקאגא וואו 40.000 ארבייטער האבען געסטרייקט. דען 4טען מאי אויף אן עפענטליכער פערזאמלונג האט אימיצער געווארפען א באמבע אין דער מיט פון דער פאליציי. דיא באמבע האט געטייטעט און פערוואונדעט פילע פאליסלייט. דיא פאליסלייט האבען זיך ארויפגעוואָרפען מיט רעוואלוערען אויף דיא פערזאמלעטע און פיעלע פון דיא לעצטע זיינען אומגעקומען. אייניגע ארבייטער פיהרער זיינען נאכהער פראָצעסירט געווארען און פעראורטהיילט געווארען צום טויט און אין נאוועמבער 1887 זיינען 3 פון דיא פעראורטהיילטע געהאנגען געווארען.

אין דעם פרעזידענטען וואהל פון 1888 האבען דיא דעמאקראטען ווידער נאמינירט גראווער קליוולענד פיר פרעזידענט

מאקראטען געזעענט און זייער קאנדידאט גראָווער קליוולענד
איז געווארען 22טער פּרעזידענט.

גראָווער קליוולענד 1885 ביז 1889.

קליוולענד איז געבוירען געווארען אין ניר-דזשערסי דען 18טען
מערץ 1837. אין 1841 האט איהם זיין פאטער געבראכט נאך
ניויארק. ער האט ערהאלטען זיין ערשטע ערציהונג אין איין
אקאדעמיע אין קלינטאן, האט געשטודירט לא אין באַפאלאָ,
וואו ער איז נאכהער געווען אססיסטענט דיסטריקט אטאָרני,
שעריף און מייאָר. אין 1882 איז ער ערוועהלט געווארען גא-
ווערנאר פון דעם שטאאט ניויאַרק, וועלכען אמט ער האט
באקליידעט 1883—1884, ווען ער האט זיך ענטזאגט אום צו
ווערען פּרעזידענט פון דיא פּעראייניגטע שטאאטען.

ער האט זיך געצייגט אלס אַ מאן מיט גרויסען קוראזש און
פּעססע פּרינציפּען. אבוואהל דער קאנגרעס איז געווען קאָנטראָ-
לירט פון צוויי פּערשיעדענע פארטייען: דער סענאט פון דיא
רעפּובליקאנער און דאס האוס אָוו רעפּרעזענטעטיווז פון דעמאָ-
קראטען, איז איהם געקונגען דורכצופיהרען דריי וויכטיגע געזעצע.
(1) דער פּרעזידענט נאכפאלגער אקט, ד. ה. ווען דער פּרעזי-
דענט און ווייס פּרעזידענט שטארבען ביידע אדער זיינען אנדערש-
וויא אונפעהיג, זאל פריהער דער סעקרעטערי אָוו סטייטס און
נאכהער אנדערע קאבינעט בעאמטע פערנעהמען זייערע פלעצער
(2) דער עלעקטאָרס צעהלונג געזעץ (1887), ד. ה. מען זאל
אויף אזא ארט צעהלען דיא שטיממען פיר פּרעזידענט און ווייס

וואס זאלען עקזאמינירען דיא קאנדידאטען פיר פערשיעדענע פלעצער אונטער דער רעגירונג, אויב זיי זיינען ווירקליך פעהיג דאצו אדער ניט.

אין ארטהור'ס אדמיניסטראציען איז געבויט געווארען דער ברוקלינער הענג-בריק איבערן איסט ריווער. דער אינזשעניר פון דער בריק איז געווען דזשאן א. רעבלינג (John A. Roebling) ער האט זיא אנגעפאנגען ארבייטען אין 1867 ער איז אבער געשטארבען אין מיטען און זיין זוהן וואשינגטאן רעבלינג האט זיא געענדיגט אין 1884.

אין דער וואהל פיר פרעזידענט אין 1884 זיינען געווען פער קאנדידאטען. דיא רעפובליקאנער האבען נאָמינירט דזשיימס דזשיי בליין פיר פרעזידענט און דזשאהן א. לאַגאן פיר ווייס פרעזידענט. ניט אלע פון דיעזער פארטיי זיינען געווען צופריעדען מיט דיעזער נאָמינאציען און פילע האבען זיך אָפגעטהיילט און געגרינדעט אַ נייע פארטיי אונטער דעם נאמען מאָנואָמפּס. זיי האבען אונטערשטיצט דיא דעמאקראטישע פארטיי וועלכע האט נאמינירט גראָווער קליוולענד (Grover Cleveland), דאן גאווערנאר פון ניויארק, פיר פרעזידענט און טהאָמאַס הענדריקס אויס אינדיענע פיר ווייס-פרעזידענט.

אַ קאָנווענשאן פון פיער פערשיעדענע פארטייען, נעמליך: „פּיפּעלס פארטיי“, „לייבאַר פארטיי“, גרינבעקס און אַנטי-מאָנאָפּאָל פארטיי האבען נאָמינירט דזשענעראל בענדזשעמין פ. באַטלער פיר פרעזידענט און א. מ. וועסט פון מיססיסיפּי פיר ווייס פרעזידענט. צום ערשטען מאל פון 1856 האבען דיא דע-

ליך געשטארבען דעם 19טען סעפטעמבער אין עלבערען, ניו-
זשערסי. זיין פלאץ האט פערנומען אלס 21סטער פרעזידענט
טשעסטער א. ארטהור.

טשעסטער א. ארטהור 1881 ביז 1885.

ארטהור איז געבוירען געווארען אין פעירפילד, וואָירמענט
אין 1830, האט ערהאלטען א קאלעדזש ערציהונג, איז געווען
א שוהל-לעהרער און קאלעקטאר פון ניו-יארקער פארט פון
1871 — 1878. ער איז געשטארבען אין ניו-יארק 18טען
נאוועמבער 1886.

צוויי וויכטיגע געזעצע זיינען אנגענומען געווארען אין פרעזי-
דענט ארטהור'ס אדמיניסטראציע.

דער אנטי פאָליגעמי (פיעל ווייבער) ביל, — א געזעץ צו
פערבאָטען דיא מארמאָנס צו הייראָטהען אדער לעבען מעהר
וויא מיט איין פרוי, (דיא מארמאָנען זיינען א סעקטע קריסטען
וואס גלויבען אין האבען וואס מעהר ווייבער. דורך דעם פלענען
פאָרקומען פילע געפעהרליכע שטרייטען. דיעזער געזעץ האט עס
אלעס אָפגעשאפט) און דער סיוויל סאָירוויס ביל איז דער צוויי-
טער ניצליכער געזעץ. פון פרעזידענט ענדריו דזשעקסאָן אָן פלע-
גען בעאמטע אנגעשטעלט ווערען ניט דאָרום, ווייל זיי זיינען
פעהיג פיר דיעזען אדער יענעם אמט; נור דערפאר, ווייל זיי
זיינען געווען דעמאקראטען אדער רעפובליקאנער. דער נייער
געזעץ, דער „פענדעלטאָן ביל“, וויא ער האט געהייסען, האט
בעשאפען א קאמיסאָן פון פעהערער אדער עקזאמיניערס,

דזשיימס א. גארפיעלד 1881.

גארפיעלד איז געבוירען געווארען אין אַהאיאָו אין 1831. זיינע יונגע יאהרען האט ער פערבראכט אין גרויסער ארמוטה; נור דורך זעהר שווערע ארבייט איז איהם געלונגען צו ענדיגען וויליאמס קאלעדזש אין מעססעטשועטס. נאכהער האט ער שטודירט לאַ (פיר אדוואקאט). ער איז געווען אַ לאנגע צייט פראָפּעסאָר אין היירעם קאלעדזש אין אַהאיאָו.

ווען דער פירגער קריעג האט אויסגעפראכען איז ער אריין אין דער ארמעע און האט זיך דורך טאפּפערקייט דערדיענט דעם ראנג פון מאיאָר-דזשענעראל.

זייענדיג נאך אין קריעג איז ער ערוועהלט געווארען אלס מיטגליעד פון קאנגרעס. ער האט באלד דארום פערלאסען דיא ארמעע. ער איז געווען קאנגרעסמאן פון 1863 ביז 1880. אין 1880 איז ערוועהלט געווארען יונייטעד סטייטס סענאטאָר, און אין דעם זעלבען יאהר, ניט ערווארטענדיג, איז ער נאָמינירט און ערוועהלט געווארען פרעזידענט.

גארפיעלד איז פון אלע פארטייען אנערקענט געווען אלס דער פּססער און פּעהיגסטער מאן פיר דיזעזען הויכען אַמט. ערשטענס, האט ער דיזעזען אַמט ניט געזוכט און איז געווען צו עהרליך פיר אינטריגעס און אנדערע פּאָליטישע קונצען. פילעס האט מען ערווארטעט פון זיין אדמיניסטראַציאָן. צום אומגליק האט איהם אַ פערביטטערט אַמט-זוכער טשאַרלאַס געטאָו געשאסען אין וואשינגטאן דען 2טען יולי 1881. דריי מאנאטען האט ער זיך געראנגעלט צווישען טויט און לעבען און איז ענד-

1865—1867; גאָווערנאָר פון אהאיאָו 1868—1872 און נאך אמאהל 1876—1877, האלטענדיג דיעזען אמט דריי מאהל.

זיין אדמיניסטראציע אין אלגעמיינעם איז געווען א נעטע און רוהיגע נאך דיא אלע קריעגען און צאנקערייען פון פריהער-דיגע אדמיניסטראציען. זיין אדמיניסטראציע איז זעהר ארעם אין וויכטיגע פאסירונגען. זיין אדמיניסטראציע האט מען גערופען: „דיא פארב-לאָזע אדמיניסטראציע“.

אין 1878 איז אנגענומען געווארען דער „בלענד סילווער ביל“, א געזעץ דאס דיא רעגירונג פון דיא פעראייניגטע שטאטן-טען מוז פרענגען ניט וועניגער וויא פיר 2 מיליאן דאלער און ניט מעהר וויא פיר 4 מיליאן דאלער זילבער-געלד א מאנאט. דער צוועק פון דעם איז געווען צו העכערען דעם ווערט פון זילבער, וואס איז געפאלען. פרעזידענט הייס האט דיעזען געזעץ וועטירט (vetoed); נור דער קאנגרעס האט איהם געמאכט פיר אגעזעץ איבער זיין וועטאָ מיט צוויי דריטעל מאיאָריטעט.

אין דער נעכסטער וואהל פיר פרעזידענט, אין 1880 האבען דיא רעפובליקאנער נאמינירט דזשיימס א. גארפיעלד (James A. Garfield) פיר פרעזידענט און טשעסטער א. ארטוהר (Chester A. Arthur) פיר ווייס-פרעזידענט. דיא דעמאקראטן טען האבען נאמינירט ווינפיעלד הענקאק און וויליאם ה. ענגליש. דיא רעפובליקאנער האבען געזיענט, גארפיעלד איז געווארען דער 20טער פרעזידענט.

פרעזידענט און טהאמאס א. הענדריקס פון אינדיענע פיר ווייס
פרעזידענט.

דיא וואהל איז געווען זעהר א זאנדערבארע. ביידע קאנדי-
דאטען האבען פרעטענדירט צו האבען א מאיאָריטעט. דיא ענטי-
שיידונג איז איבערגעבען געווארען צום קאנגרעס. דער קאנגרעס
האט ערנאנט א קאמיסיאן פון פונפצעהן פערזאן. פינף זיינען
ערוועהלט געווארען פון סענאט, פינף פון האוס און רעפרעזענ-
טעטיווז, פיער ריכטער פון אויבערגעריכט, און דיעזע פיער הא-
בען ערוועהלט א פינפטען ריכטער אלס זייער טשערמאן. אין דיעזער
קאמיסיאן זיינען געווען אכט רעפובליקאנער און זעבען דעמא-
קראטען. דעם 3טען מערץ האט דיא קאמיסיאן ערקלעהרט דיא
רעפובליקאנער קאנדידאטען פיר פרעזידענט און ווייס-פרעזידענט
ערוועהלט.

גרענט האט נאכהער געמאכט א וועלט-רייזע און איז אויפ-
גענומען געווארען איבעראל מיט גרויס פאראד, ער איז געשטאר-
בען דעם 23טען יולי 1885.

רוטהפארד ב. הייס 1877 ביז 1881.

רוטהפארד ב. הייס 19טער פרעזידענט איז געבוירען געווא-
רען אין אַהאיאָ אין 1822 ער איז געווען ביי פראָפעסיאן איין
אדוואָקאט; ער האט אין דער בירגער קריגע אריינגעטראטען
אין דער ארמעע און האט שנעל עררייכט דעם ראנג פון פריגא-
דיער-דזשענעראל. ער איז געווען א מיטגליעד פון קאנגרעס

טער אין האוס און רעפרעזענטעטיוו און סענאט, זא דאס פון א רעפובליקאנער מאַיאָריטעט אין קאנגרעס פון 107 האבען דיא דעמאקראטען מיט אמאהל געקראגען א מאיאָריטעט פון 74. אס ענדע פון גרענט'ס צווייטען טערמין האט אין דיא פער- אייניגטע שטאאטען שטאטגעפונדען דיא ערשטע וועלט-אויס- שטעלונג. דאס איז געווען צום אנדענקונג פון דער הונדערט- יעהריגער אונאָבהענגיגייט פון דיא פעראייניגטע שטאאטען, און האט געהייסען „דהי סענטעניאל עקזיבישאָן“. פילאדעלפיע איז ערוועהלט געווארען אלס דער בעסטער פלאץ פיר דיעזע אויס- שטעלונג און דער קאנגרעס האט בעוויליגט \$1,500,000. דיעזע אינטערנאַציאנאַלע אויסשטעלונג האט געדויערט פון 10טען מאי ביז דעם 1טען נאוועמבער 1876 אין דעם זעלבען יאהר איז קאלארעדא אנגענומען געווארען אלס א סטייט.

אין 1876 האבען דיא רעפובליקאנער נאמינירט פיר פרעזידענט רוטהפארד ב. הייס Ruthford B. Hayes פון אָוהאייאָ און א. ווילער פון ניויארק פיר ווייס פרעזידענט. צו דער זעלבער צייט האבען זיך געגרינדעט צוויי נייע פארטייען: דיא גרינבעקס פארטיי, און דיא פראָהיבישאן פארטיי, וועלכע איז געווען און איז נאך ביז יעצט געגען שטארקע געטרענקע, און האט געפארדערט געזעצע צו באשרענקען זאלכע פראדוקצאן. דיא דעמאקראטישע פלאַטפאָרם האט אטטאקירט דיא גאנצע רעפובליקאנישע אד- מיניסטראציאן אלס קאָררופט, האט אונטערשטיצט דיא גרינבעקס פארטיי און זייערע פאָרדערונגען וועגען פאפיער געלד און האבען נאָמינירט ס. י. טילדען S. J. Tilden אויס ניויארק פיר

אייניגע רעפובליקאנער זיינען ניט צופריעדען געווען מיט גרענמען איבער זיינע האנדלונגען וועגען דיא סאטעהערען סטייטס, וואוהין ער האט געשיקט מיליטער זיי צו העלפען זיך רעאָרגאַניזירען און דורך דיעזער און אנדערע אורזאכען האבען זיינע געגענער אָרגאַניזירט אַ נייע פארטיי אונטער דעם נאמען ליבעראל-רעפובליקאנער. פיר פרעזידענט האבען זיי נאמינירט האָראַס גרילי (Horace Greeley), דעם רעדאקטאר פון דער ניו־יאָרק "טריביון". דיא דעמאקראטישע פארטיי האט דיא נאמיניישאן בעשטעטיגט אלס זייערע אייגענע קאנדידאטען. טראָץ דעם האבען גרענט און ווילסאן געקראגען א געוואלדיגע מאַיאָריטעט. האַראַס גרילי, וועלכער האט פיעל געליטען פון דיעזער ניעדערלאגע איז קראַנק געווארען און געשטארבען קירצליך נאך דער וואהל.

דער צווייטער טערמין פון דזשענעראל גרענט איז געווען א טרויעריגער פיר דיא פעראייניגטע שטאאטען. דיא נאָכ-וועהען פון דער בירגער־קריעג האבען זיך געלאזט פיהלען אין פולער מאַכט אין 1873. עס איז ענשטאנדען אַ פאַניק, בענק האבען געקראכט, באנקראטען איבעראל, און דאס גאנצע לאַנד האט איבער געלעבט אַ שווערען קריזיס. ערשט אין 6 יאהר ארום איז דאס לאַנד געקומען צו זיך און דער פאַניק איז פיסלעכווייז פערשוואונדען. דיעזער פאַניק האט אבער געהאט אַ שלעכטען רעזולטאַט פיר גרענט און זיין פארטיי, דען באלד אַ יאהר נאך דעם האבען אלע שטאאטען, וואס זיינען פריהער געווען אנהענגער פון דיא רעפובליקאנער, ערוועהלט דעמאקראטישער פערטרע-

סען געוואָרען אַ טראַקטאַט צווישען קאָמיסאַנערען פון ביידע נאַציאָנען. דיעזער טראַקטאַט האָט געלויטעט, דאָס אַלע צאָנ-קערייען זאָלען איבערגעגעבען ווערען צו אַרביטריישאַן, ד. ה. צו ערוועהלטע בוררים פון ביידע צדדים, וועלכע זאָל דיעזענען פראַגען ענטשיידען. דיאָ עלעבעמע פראַגע איז איבערגעגעבען געוואָרען צו איין אַרביטריישאַן קאָמיסאַן פון פינף פערזאָן. זיי האָבען זיך פערזאַמעלט אין זשענעוואָ, שווייץ מיט דעם רעזולטאַט דאָס דיאָ פעראַייניגטע שטאַאַטען האָבען געקראָנען 15 מיליאָן דאָל. שאַדענ-ערואַן.

אַקטאָבער דעם 8טען 1871, האָבען דיאָ פעראַייניגטע שטאַאַטען געליטען פון דעם גרעסטען פייער אין דער געשיכטע פון דיעזענען לאַנד. אין דעם אַבענד פון 8טען אַקטאָבער האָט אין אַ שטאַל אין טשיקאַגאָ אויסגעבראָכען אַ פייער, וועלכער האָט זיך פערשפרייט ווייט און ברייט און געדויערט צוויי טעג, וועלכע האָט פערברענט פיר 200 מיליאָן דאָלער אַייגענטהום און אומגעפעהר 300 פערזאָן זיינען אומגעקומען.

אַ יאָהר שפעטער אין נאָוועמבער 1872 האָט אויך באַסמאָן, מעססעטשועטס געליטען פון אַ שרעקליכען פייער אין וועלכען 80 מיליאָן דאָלער אַייגענטהום איז פערניכטעט געוואָרען.

אויסער דעם זיינען געווען גרויסע שריפות אין דיאָ וועלדער פון דיאָ שטאַאַטען וויסקאָנסין, מינעזאָטע און מישִיגאַן.

אין 1872 האָט דיאָ רעפּובליקאַן פאַרטיי וויעדער נאָמינירט דזשענעראַל גרענט פיר פּרעזידענט און ווילסאָן פיר ווייס-פּרעזידענט.

איינע פון דיא גרויסע טהאטען פון גרענט'ס אדמיניסטרא-
ציען איז זיינע האנדלונגען מיט דיא אינדיאנער. דיעזע האנד-
לונגען אָדער פּאָליסי (Policy) פלעגט מען רופען „פריעדען
אָדער קוויקער פּאָליסי“. אין זיין ערשטען יעהרליכען מעססעדזש
אדער מאניפעסט צום פאָלק האָט ער ערקלעהרט, דאס ער האָט
איבערגעגעבען זיין רעגירונג פון דיא לענדער אויף וועלכע אינ-
דיאנער וואָרען בעזעצט אין דיא הענד פון מיטגליעדער פון דעם
„פּעראיין פון פריינד“, וועלכע האבען פון אימער אנימירט פיר
דיא אינדיאנער'ס רעכטע.

דיעזער פּעראיין האט בעדאָרפט נאָמינירען אַגענטען פיר
דיעזע אינדיאנישע קאָלאָניעס און דער פרעזידענט זאָל זיי בע-
שטעטיגען. אָבער נאך לאנגע פערפאָלגונגען פון דיא ווייסע
האבען דיא אינדיאנער ניט געקענט מעהר גלויבען אין זייער
גוטסקייט און מענשליכקייט, און דאס ווערטיל „דער בעסטער
אינדיאנער, איז א טוידטער אינדיאנער“, איז זיי געפליעבען ביז
יעצט און גרענטס האָפנונגען זיינען וועניג ערפילט געוואָרען.
אין גרענט'ס אדמיניסטראציען האבען זיך דיא פּעראייניגטע
שטאַטען אויסגעגלייכט מיט ענגלאַנד איבער דער עלעבעמע
פראגע.

דיא עלעבעמע איז געווען איין ענגלישע שיף, וואָס פלעגט
אָנפאלען און רויבען אמעריקאנער קאָממערץ-שיפען אין צייט
פון פירגער-קריעג. דיא פּעראייניגטע שטאַטען האבען געפאָר-
דערט א געלד-בעלוינונג און וועלכע ענגלאַנד האט א לאנגע
צייט ענטזאגט. ענדליך אין 1871 איז אין וואשינגטאָן געשלאָ-

פון 35 געגען 19 געפונען פרעזידענט דזשאנסאן שולדיג; נור, אזוי וויא עס איז לויט דיא קאנסטיטושאן נויטהיג צוויי דריטעל מא-יאריטעט צו פערזאנלייכען א פרעזידענט האט דער קאנגרעס געמוזט לאזען דיא קלאנע פאלען און דזשאנסאן איז געבליעבען פרעזידענט ביז ענדע פון זיין טערמין, 4טען מערץ 1869.

דער רעפובליקאנער קאנדידאט פיר פרעזידענט, דזשענעראל יו. ס. גרענט (U. S. Grant) איז מיט א גרויסע מאיאריטעט ערוועהלט געווארען 18טער פרעזידענט.

יו. ס. גרענט 1869 ביז 1877.

פרעזידענט גרענט איז געבוירען געווארען אין פאָינט פלע-זענט, אָהאייאָ, אין דעם יאָהר 1822. ער האט געקראָנען א גוטע ערציהונג אין דער מיליטערישע אקאדעמיע פון וועסט פאָינט, פון וועלכע ער האט געענדיגט 1843. אין דער צייט פון דער קריעג מיט מעקסיקא האט ער געדיענט אונטער דיא גע-נעראלען טיילאָר און סקאט און אימער געוואונען לויב און אנער-קענונג פיר זיין טאפפערקייט. אין 1854 איז ער ארויסגעטרעטען פון דער אַרמעע און האט זיך באַלד נאך דעם בעשעפטיגט אין לעדער געשעפט. אָבער אין 1861 אים אנפאנג פון דעם בירגער-קריעג. איז ער וויעדער אריינגעטראָטען אין דער אַרמעע אַלס וואָלונטיר (פרייוויליגער) און איז ערנאנט געוואָרען קאָירנעל (פאָלקאָוניק). ער האט געשטייגט אין זיין דיענסט העכער און העכער ביז ער האט אין א קורצע צייט עררייכט דיא העכסטע שטופע — פֿעלדמאַרשאַל (קאָמאַנדיר) פון דער גאַנצער אַרמעע.

דיא שווארצע אלע פירנערליכע רעכטע, זיינען דורכגעפיהרט גע-
וואָרען איבער דעם פרעזידענטס וועטאָ.

אין 1868 האט דער קאָנגרעס ענדליך צוגעלאזט דיא פאל-
גענדע זעקס שטאַאַטען. עלעבעמע, אַרקענזעס, פלאָרידע, לואי-
זשענע, נארטה קעראלאיינע און סאויטה קאראלאיינע, אלס
זעלבסטשטענדיגע שטאַאַטען אין יוניאן און זייערע סענאטארען
און רעפרעזענטעטיווס האבען בעקומען זייערע פלעטצער אין
קאנגרעס מיט דער בעדינגונג, דאס זייערע שטאַאַטען זאלען
געזעצליכע קאָנווענשיאָנס איינבערופען און אנערקענען דעם 13טען
און 14טען אמענדמענט צו דער קאָנסטיטושאן, וועלכע גיבט דיא
נעגער דאס רעכט צו שטימען און געהמען אנטהייל אין דער רע-
גירונג גראדע וויא דיא ווייסע; פערוועהרט פערזאָנען וואס האבען
רעוואָלטירט געגען דיא יונייטעד סטייטס צו זיין בעאַמטע אין
יוניאָן און דיא שולדען וואס דיא קאָנפֿעדערייטס האבען געפאָרגט
ערקלעהרט פיר בטל ומבוטל.

דער צושטאַנד פון דער סאָוטה איז געווען נאך דער קריעג
זעהר שלעכט און דיעזער צושטאַנד איז נאך פיעל פערשלימערט
געווארען דורך דיא צאנקערייען צווישען פרעזידענט דזשאָנסאָן
און דעם קאָנגרעס, ווייל מען האט ניט געקענט דורכפיהרען
קיינע געזעצע, דער פרעזידענט האט עס פערבאטען מיט זיין
וועטאָ, Veto, אדער דער קאנגרעס האט עס ניט געוואלט דורכ-
לאזען. עס איז געקומען דאצו, דאס דער קאנגרעס האט דעם
פרעזידענט אימפּיטשד (פערקלאַגט) פיר פערראטה (טריזן) און
אם 16טען מאי 1868 האט דער סענאט מיס אַ מאַיאריטעט

קאנער האבען חרטה געהאט אין זייער וואהל פון דזשאהנסאן, אזוי וויא דיא הויגס אמאל אין זייער וואהל פון פרעזידענט טיילער.

דיא לאגע אין דער סאוטה באלד נאכען קריעג איז געווען זעהר טרויעריג. אום צו מאכען א שטיקעל ארדנונג האט פרעזידענט דזשאהנסאן אפוינטעט גאווערנארס אום צו אָרגאניזירען דיא בעזיעגטע שטאאטען. ער איז געווען געגען דעם געדאנק צו בעשטראפען דיעזע שטאאטען און האט דארום באלד ארויסגע-לאזט אמנעסטיע-מאניפעסטען בעפרייענדיג יעדען, וואס האט אנטהייל גענומען אין דער רעוואלוציאן אויף דער זייט פון דער סאוטה. פרעזידענט דזשאהנסאן איז געווען צופריעדען דאס דיא צוריקגעוואונענע שטאאטען זאמען שיקען אין קאנגרעס זייערע רעפרעזענטעטיוו און סענאטארס, גראדע וויא פאר דעם קריעג. דער קאנגרעס האט אבער אויף דעם ניט איינגעשטימט און האט בעשלאסען, דאס נור דער קאנגרעס אליין און ניט דער פרעזידענט האט דאס רעכט צו זאגען, ווען מען זאל צולאסען דיא סענאטארס און רעפרעזענטעטיוו פון דער סאוטה. דער ווייל האבען אלע שטאאטען, נארד און סאוטה אנגענומען דעם 13טען אמענדמענט צו דער קאנסטיטוציאן, און הונדערט יאהר כמעט נאך וואשינגטאנען זיינען דיא פעראייניגטע שטאאטען געווארען א פרייעס לאנד פיר יעדען.

ווייל דער קאנגרעס האט ניט צוגעלאזט דיא סאוטהערן מיטגלידער, האבען דיא רעפובליקאנער געהאט א גרויסע מאיאריטעט אין ביידע הייזער. צוויי וויכטיגע געזעצע, געבענדיג

נער הויפט גאסען. נאכהער וויא דער פרעזידענט מיט זיין קאבי-
נעט האבען זיי בעגריסט, זיינען זיי זיך צונאנגען און צופאָהרען
יעדער אין זיין שטאדט און הויז. דער פלוטיגער פירגער-קריעג
איז געווען געענדיגט.

ענדריו דזשאהנסאן איז געווען מיט אַ שטארקען ווילען, מיט
געוויסע פרינציפען, צו וועלכע ער איז געווען געטריי ביז לעצט.
ער איז געבוירען געווארען אין נאָרד קעראָלאַניע אין יאהר 1808
און אלס קינד זיך בעזעצט מיט זיינע עלטערען אין טעננעסי.
זיינע עלטערען זיינען געווען זעהר ארעם. מען דערצעהלט, דאס
פרעזידענט דזשאהנסאן האט זיך געלערנט שרייבען און לעזען
ענגליש ערשט נאכדעם וויא ער האט חתונה געהאט. ער איז
אבער געווען פון דער נאטור אַ פעהיגער רעדנער און איז שנעל
ערוועהלט געווארען אלס אַלדערמען. פון דאן אן ביז ער האט
פערנומען לינקאלן'ס פלאץ, האט ער אימער באקליידעט איין
אמט אונטער דער רעגירונג, און ער פלעגט אליין ליעב האבען
צו דערמאהנען, דאס ער האט אין זיין לעבען אימער געקראנען
דיא בעסטע פלעצער, פון דער קלענסטער ביז דער גרעסטער
אמט, וואס איז נור אין בעזיץ פון אמעריקאנער פאלק.

ביז דעם יאהר 1861 איז ער געווען אַ דעמאקראט, און
דער איינציגער דעמאקראטישער סענאטאר אין דער סאַוטה,
וואס איז געווען פיר דער יוניאָן און געגען קריעג. קומענדיג אין
מאכט אבער באלד נאך לינקאלן, וועלכען מען האט נאך זיין
טויט, אנגעהויבען צו פערגעטערען, האט דזשאהנסאן ניט געפיר-
נען קיין חן אין דיא אויגען פון זיינע וועהלער און דיא רעפובלי-

אם 1טען יאנואר 1863 האט פרעזידענט לינקאָלן הערויס-געגעבען דעם עמענספיישאָן מאניפעסט. אין דיעזען מאניפעסט ערקלערט ער אלע שקלאַפּען אין דיא סטייטס וועלכע האבען רעוואָלטירט געגען דיא יונייטעד סטייטס פיר פרייע בירגער. אין נאוועמבער 1864 איז לינקאָלן ווידער ערוועהלט גע-ווארען מיט זעהר א גרויסע מאיאָריטעט פיר פרעזידענט. אין רעכטען מיטען שמחה, ווען דיא גאנצע נאָרד האט זיך געפרעהט, וואס דיא שרעקליכע בירגער קריעג איז שוין געענדיגט, אין מיטען דיעזע פריידע האט וויא א שלאג יעדען איינעם גע-טראפען דיא שרעקליכע, טרויעריגע בשורה, דאס דער עדעלער פרעזידענט אייברעהעם לינקאָלן איז אין וואשינגטאָן ערמארדעט געווארען. — אם 14טען אפריל 1865 איז דער אַקטיאָר ווילקיס בוטה אריין צום פרעזידענט אין זיין לאַזשע (באקס) ווען ער איז געזעסען אין טהעאַטער און האט מיט א רעוואָלווער געשאסען דעם פרעזידענט אין קאפ, אויסשרייענדיג דערביי: „דאס איז דער סאַט'ס ראכע“. ווייס פרעזידענט ענדריו דזשאָהנסאָן איז געווא-רען אויף לינקאָלנ'ס פלאץ 17טער פרעזידענט.

ענדריו דזשאָהנסאָן 1865 ביז 1869.

נאכדעם וויא פרעזידענט דזשאָהנסאָן האט ערקלערט זיין פּראָקלאַמאַציע אן דיא קריעג מיט דער סאַט'ה איז געענדיגט און ער האט בעפרייט אלע סאַט'הערען פּאַרטען פון דער בלאָ-קאַדע, האבען דיא זעג-רייכע טריאומפיהרענדע ארמעען פון דיא גענעראלען גרענט און שערמאן געמאַרשירט דורך וואשינגטאָן

12טען אפריל האבען דיא קאנפעדערייטס אָנגעפאנגען צו שיסען אויף פאָרט סאָמטער. דיעזעס איז געווען דער סיגנאל צו דער שרעקליכער בירגער קריעג.

דיעזער שאַס האט פעראייניגט אלע פארטייען אין נאָרד אונטער דעם נאמען יוניאָניסטען און דיא סאומהערען האבען זיך גערופען סיסעשאַניסטען (אבגעזונדערטע).

דער בירגער קריעג האט געדויערט ביז 9טען אפריל 1865, ווען דער הויפט קאמאנדיר פון דער קאנפעדערייטס ארמעע דזשענעראל ראָבערט ע. לי האט זיך איבערגעגעבען מיט זיין גרויסער ארמעע אין פלען צו דעם פעדעראל דזשענעראל גרענט און נאך איהם האבען באלד אלע איבעריגע קאנפעדערייטס ארמעען זיך אונטערגעגעבען. דיא פרייד אין דער נאָרד פון דיעזער בשורה איז געווען זעהר גרויס.

איבער 1,500,000 סאָלדאטען האט דיא פעדעראל רעגירונג געהאט אין דער צייט פון קריעג. 96 טויזענד זיינען געפאלען אין קריעג און 184 טויזענד זיינען אין דערזעלבער צייט צושטאָרבען פון פערשיעדענע קראנקהייטען. דיא קאנפעדערייטס האבען געהאט 600,000 סאָלדאטען און העלפט פון זיי זיינען געפאלען אויפ'ן שלאכטפעלד אדער צושטאָרבען פון קראנקהייטען. נאך דער קריעג איז דיא יונייטעד סטייטס רעגירונג געווארען א בעל חוב פון 2,700 מיליאן דאלער און דיא קאנפעדערייט 2 טויזענד מיליאן דאלער, נור אזוי וויא זיי האבען פערלארען דיא קריעג איז זייערע שולדען ניט בעזעהלט געווארען און זייערע גלויביגער האבען ניט געקראגען א סענט פיר דיא קאנפעדערייט באַנדס.

פיערטע עפאכע.

בירגער-קריעג 1861 ביז 1864.

אם 4טען פעברואר 1861 האבען דעלענאטען פון דיא זיעבען רעוואָלוציאָנערע סטייטס זיך פערזאמעלט אין מאָנטגאָמערי, עלעבעמע און האבען געשלסען אַ נייעם יוניאָן אונטער זיך אונטער דעם נאמען: „דיא קאָנפֿעדערייט סטייטס אָוו אמעריקא“. דזשעפערסאן דייוויס פון מיסיסיפי איז ערנאנט געווארען טעמפאָרערי פרעזידענט. דער פלאַטפארם פון דיעזער נייער רעגירונג איז געווען, דאס ווען אַ שקלאף אנטלויפט פון איין סטייט אין איין אנדערע, מוז דיא רעגירונג פון סטייט צוריק ארויסגעבען דעם אנטלאפענעם שקלאף צו זיין אייגענטהימער.

דיא נייע קאָנפֿעדערייטס רעגירונג איז באלד בעפאלען אלע ארסענאלען און פעסטונגען פון יונייטעד סטייטס רעגירונג, וועלכע האבען זיך געפונען אין דער סאוטה און האבען אלעם פערנומען.

אם 4טען מערץ איז לינקאָלן אינאָגיורייטעד געווארען, און אין זיין אדרעס האט ער ערקלעהרט, דאס ער האט ניט קיין רעכט צו פערווערען שקלאפֿעריי אין דער סאוטה און ער וועט דאס אויך ניט טהאן. נור קיין סטייט האט דאס רעכט צו ענטזאגען זיך פון יוניאָן. ער וועט געוויס טהאָן אלעס וואָס אין זיין מאכט, דאס אלע געזעצע זאָלען אין אלע סטייטס רעספֿעקטירט ווערען. א י י פֿעסטונג, פאָרט סאָמער אין סאוטה קעראָליינע איז נאך געווען אין דיא הענד פון דער פֿעדערעל רעגירונג. אם

זעהר שנעל אונטערדריקט געוואָרען און דער העלדישער פריי-
הייטס קעמפּפּער, דזשאן בראון איז געהאנגען געוואָרען אין
האַרפּערס פּערי, ווירדזשיניע 1859 און מיט דעם האט זיך דיא
רעוואָלוציאָן געענדיגט.

צום גליק איז ענטשטאנען קריגעריי אין דער דעמאָקראטי-
שער פארטיי און זיא איז צושפּאַלטען געוואָרען אויף צוויי אב-
טהיילונגען. איין טהייל האט אין 1860 נאָמינירט אַ קאנדידאט
פיר פרעזידענט ברעקינגרידזש און דער אנדערע טהייל, האָט
נאָמינירט סטעפּען אַרנאָלד דאָגלעס. דיעזע שפּאַלטונג האט
געמאכט דאס אייברעהעם לינקאָלן (Abraham Lincoln) דער
רעפּובליקאַנער קאנדידאט איז ערוועהלט געוואָרען 16טער פרע-
זידענט.

אייברעהעם לינקאָלן 1861 ביז 1865.

וויא לינקאָלן איז ערוועהלט געוואָרען פרעזידענט האט זיך
אין דער סאַוטה אָנגעפאנגען צו רודערען. דעם 20טען דעצעמ-
בער 1860 האט דער קאנסטיטיושאָנעל קאנווענשאן אין סאַוטה
קעראָליינע ערקלעהרט, דאָס דיא פּעראייניגונג פון סאַוטה קע-
ראָליינע מיט אנדערע סטייטס אונטער דעם נאמען „יונייטעד
סטייטס“ איז אויפגעלעזט. באַלד האבען אויך זעקס אנדערע
סאַוטהערן סטייטס. מיסיסיפּי, פלאָרידע, עלעבעמע, דזשאָרדזשיע
לואיזשענע און טעקסעס זיך ענטזאגט פון יוניאָן.

פארטיי און האבען זייער פארטיי א נאמען געגעבען רעפובלי-
קאנער (Republican Party).

אין 1856 האט דיא נייע פארטיי, דיא רעפובליקאנער נאָ-
מינירט זייער ערשטען קאנדידאט פיר פרעזידענט, דזשענעראל
דזשאן ס. פרעמאנט, וועלכער וואלט געוויס ערוועהלט געווארען,
ווען דיא „נאָו נאָטהינג“ פארטיי Know-Nothing Party, וועלכע
האט זיך 1853 געגרינדעט אין ניו יאָרק פון אריסטאקראטישע
און רעליגיעזע אמעריקאנער וואָלט ניט אויף אויפגעשטעלט א
קאנדידאט פיר פרעזידענט דעם עקס-פרעזידענט פיללמאָר. זיי
האבען אָבגעצויגען פיעל שטימען פון דיא רעפובליקאנער און
דאדורך האבען דיא דעמאָקראטען געזיגעט און דזשיימס בוקענען
(James Buchanan) אין ערוועהלט געוואָרען 15טער פרעזי-
דענט מיט זעהר א קליינע פלוראליטעט.

דזשיימס בוקענען 1857 ביז 1861.

בוקענען האט עפענטליך ערקלעהרט דאס זיין גאנצער
שטרעבען וועט זיין צו געבען דיא סאָטא אריסטאָקראטי, דיא
אייגענטימער פון מיליאָנען שקלאָפּען דיא אָבערמאכט איבער
דאס לאַנד, און דיא נאָרדערען בלייבט נור איבער איינס פון
דיא צוויי: זיך אונטערוואַרפען דעם ווילען פון דער סאָטא אָדער
זיך אברייסען פון דעם יוניאָן.

פיעלע פון דיא אַפאָלישאַניסטען האבען שוין פערלאָרען
זייער געדולד און האבען הערויסגעטראָטען אין א רעוואָלוציאָן
מיט דזשאן בראָן אלס זייער אנפיהרער. דיעזע רעוואָלוציאָן איז

דער סאומה זיינען געווען שטארק פעראייניגט. זיי זיינען אלע געווען פיר שקלאפעריי. דיא הוויגס דאגעגען וועלכע זיינען גע- ווען נור אין נאָרד זיינען צושפּאַלטען געווארען אין פיעל אב- טהיילונגען, זא וויא פריי-ס אָל פארטיי, אבאָלישאַניסטען און נאך אנדערע. דאס האט צוגעגעבען קראפט דיא דעמאָקראטען און זייער קאנדידאט פרענקלין פיערס (Franklin Pierce) איז ערוועהלט געווארען 14טער פרעזידענט.

פרענקלין פיערס 1853 ביז 1857.

פיערס איז געווען א בלינדער אנהענגער פון זיין פארטיי און דיא דעמאָקראטען האבען אנגעווענדעט זייער גאנצע קראפט דאס זייער מאיאָריטעט אין סענאט זאל נאך גרעסער ווערען. 1 ניט קוקענדיג אויף דעם קאמפראַמיס ביל, וועלכער איז גע- וואָרען א געזעץ, דאס דיא אלע סטייטס וואס ליגען נארד פון 36טען גראדוס מוזען פיר אימער פערבלייבען פרייע סטייטס, האבען דיא דעמאָקראטען אריינגעבראכט א בילל אין קאָנגרעס דאס קענזעס און נעבראסקא זאלען ארגעניזירט ווערען פיר טע- ריטאָריעס און דיא איינוואוינער פון דיא טעריטאָריעס זאלען אליין בעשליסען צו ביי זיי זאל זיין שקלאפעריי אדער ניט. דיעזער בילל האט זיך גערופען דער „קענזעס-נעבראסקא בילל“, וועלכער איז אס מאי 1854 געווארען א געזעץ.

דיעזער שענדליכער געזעץ האט אויפגערודערט גאנץ נארד און אלע פארטייען, דיא הוויגס, דיא אבאָלישאַניסטען און דיא פריי-סאול פארטיי האבען זיך פעראייניגט אין איין גרויסע

געוואָרען און אין דעם נעכסטען קאמפּיין 1848 זעהען מיר, דאס
דיעזער בילל איז געוואָרען איינער פון דיא וויכטיגסטע פונקטען.
דיא פרייהייטס קעמפּפער האבען ארויסגעשטעלט אלס זייער
קאנדידאט דעם עקס-פרעזידענט מארטין ווען בירן. ער וואָלט
געוויס געווען ערוועהלט געוואָרען, ווען דיא הויגס, וואָלטען ניט
נאָמינירט דזשענעראל זעקארי טיילאָר (Zachary Taylor),
וועלכער איז ערוועהלט געוואָרען 12טער פרעזידענט.

זעקארי טיילאָר 1849 ביז 1850,

טיילאָר איז געווען דער צווייטער פרעזידענט, וועלכער איז
געשטארבען בעפאָר זיין טערמין אלס פרעזידענט האט זיך גע-
ענדיגט (9טען יולי 1850). זיין פלאץ האט פערנומען דער ווייס-
פרעזידענט מיללאַרד פיללמאָר (Millard Fillmore) 13טער
פרעזידענט.

מיללאַרד פיללמאָר 1850 ביז 1853.

האטשי פיללמאָר איז געווען פון דער הויג פארטיי; נור
ווייל ער איז געווען אַ שוועבלינג האט ער זיך געלאָזט פיהרען
פון דיא דעמאָקראטען, וועלכע האבען געהאט אַ מאיאָריטעט
אין סענאט.

מט פיללמאָרס אדמיניסטראציען האט זיך אָנגעפאנגען
דיא שטרייטיגקייטען צווישען נאָרד און סאוטה, וועלכעס האט
געפיהרט צו דער שרעקליכער פירגער־קריעג פון 1861—1864.
דיא דעמאָקראטען, וועלכע זיינען געווען אס מעהרסטען אין

וואָרען דער 11טער פרעזידענט מיט זעהר אַ קליינער מאַיאָריטעט
איבער דעם הוויגס קאָנדידאט הענרי קליי.

דזשיימס ק. פאָק 1845 ביז 1849.

פאלד וויא פאָק איז געוואָרען פרעזידענט האבען דיא דע-
מאָקראַטען אָנגעפאנגען א נייע בעוועגונג: מען זאל טעקסעס,
וועלכע האט זיך אבגעריסען פון מעקסיקא אויפנעהמען אלס אַ
סטייט אין דיא פעראייניגטע שטאאטען. און אַם 29 דעצעמבער
האט דער קאָנגרעס אבגעשטימט דאָס טעקסעס איז אַ סטייט.
דורך דיעזעס איז ענטשטאנדען א קריעג מיט מעקסיקא. דער
קריעג האט געדויערט פון סעפטעמבער 1846 ביז פעברואר
1848. דיא ארמעען פון דיא פעראייניגטע שטאאטען האבען
געהאט איין זיעג נאך דעם אַנדערען. אַם 14 סעפטעמבער 1847,
האט דער העלד דזשענעראַל זעקארי טיילאָר איינגענומען דיא
הויפטשטאָדט פון מעקסיקא.

דורך דיעזען קריעג האבען דיא פעראייניגטע שטאאטען גע-
וואונען דיא טעריטאָריעס טעקסעס, ניו מעקסיקא און קאלי-
פאָרניע.

דיא „פרי-סאָולערס“ אדער פרייהייטס פארטיי האט אויף
דאס ניי אָנגעפאנגען איהר פראָפאָגאנדע, פאָרדערענדיג, דאס
אין דיא נייע געוואונענע לענדער זאל פערבאָטען ווערען שקלאַ-
פעריי. דיעזען בילל האט העריינגעבראכט קאָנגרעסמאן דייוויד
ווילמאָנט. דער בילל איז אָפער מיאוס דורכגעפאלען אין ביידע
היזער. דער גייסט פון פרייהייט איז דאך ניט אָבגעשוואכט

וויליאם ה. האריסאן 1841.

פון פרעזידענט האריסאןס אדמיניסטראציען איז ניט דא וואס בעזאנדערעס צו בעשרייבען, ווייל ער איז געשטארבען גראדע אין א מאנאט נאך זיין אינאָגוריישען פיר פרעזידענט. זיין פלאץ האט פערנומען דער ווייס-פרעזידענט דזשאן טאילער (John Tylor), פון ווירדזשיניע אלס צעהנטער פרעזידענט.

דזשאן טאילער 1841 ביז 1845.

דיא שקלאפען פראגע איז געוואקסען אלץ מעהר און מעהר. קאנגרעסמאן גידדינגס פון אָוהאָיאָ האט פאָרגעבראכט דיא פראגע אין קאנגרעס. ער איז פיר זיין שטארקע אַניטאציען מען זאל אָבשאפען שקלאפעריי אין דיא פעראייניגטע שטאטען זעהר קריטיקירט געוואָרען פון זיינע קאמעראדען און פון דיא צייטונגען. ער האט באלד רעזיגנירט, אום זיך צו איבערצייגען, אויב זיין סטייט האלט מיט איהם און זיי זיינען צופריעדען מיט זיינע ליבעראלע אידעען וועגען שקלאפעריי. ער איז באלד וויעדער ערוועהלט געוואָרען אין קאנגרעס מיט א גוואלדיגע מאַיאָריטעט. אין דעם וואהל-קאמפיין פון 1844 איז שוין געווען דיא הויפט פראגע נור דיא שקלאפען בעפרייאונג און אלע אנדערע פראגען זיינען אין גאנצען פערגעסען געוואָרען. דיעזע פראגע האט דיא הויגס פיעל אָבגעשוואכט און דער דעמאָקראטישער קאנדידאט דזשיימס ק. פאָק, James K. Polk איז ערוועהלט גע-

פאסט. דיעזער פאָרשלאַג איז אָבער אין קאָנגרעס דורכגעפאלען.

פיר דעם אַכטען פרעזידענט האבען דיא דעמאָקראַטען, דיא גאַנצע פארטיי פעראייניגט, נאָמינירט אלס קאנדידאט מארטין ווען ביורן (Martin Van Buren) פון ניו יאָרק. דיא הויגס דאָ געגען זיינען צו יענער צייט געווען צוריסען אויף פיעל פערשיע-דענע פארטייען און זיי האבען נאָמינירט צוויי קאנדידאטען. איין טהייל האט נאָמינירט דזשענעראל וו. ה. האריסאָן און דער אנדערער טהייל האט נאָמינירט דניאל וועבסטער, און ביורן דער דעמאָקראַט איז ערוועהלט געוואָרען.

מארטין ווען ביורן 1837 ביז 1841.

באלד וויא ווען ביורן איז געוואָרען פרעזידענט האט ער פעראורזאכט דעם גרעסטען פאניק אין לאנד דורך זיין זאָגענאָג-טען „ספעציאל לעטער“. באנקען האבען געקראכט, גרויסע גע-שעפטען זיינען געפאלען און באנקראַטען זיינען געווען אין דיא טויזענדער. אין 1840 איז דזשענעראל ה. וו. האריסאָן געוועהלט געוואָרען פיר דעם ניינטען פרעזידענט. ביי דיעזען וואהל האט דיא אַפאָלישאן פארטיי צום ערסטען מאל הערויסגעשטעלט אַ קאנדידאט פיר אַ פרעזידענט און האבען ענערגיש אָנגעפאנגען צו אנעטירען געגען שקלאפעריי.

טעד סטייטס-באנק, וועלכע איז אינקארפאָרירט געוואָרען אין 1816 פיר 20 יאָהר. אום דער באַנק צו אונטערדריקען האט ער ענטזאגט דעם סעקרעטער פון טרעזשורי דואין Duane, וועלכער האט געהאלטען מיט דער יונייטעד סטייטס באַנק און האט גע-מאכט פיר סעקרעטער זיין פריינד טעני Taney, וועלכער האט באלד ארויסגעצויגען דיא גאנצע רעגירונגס געלד פון יונייטעד סטייטס באַנק אום דער באַנק צו רואינירען.

אויף האט ער וועטירט דעם ביל פון קאָנגרעס צו פער-ליינגערען דעם טשאַרטער פון דער יונייטעד סטייטס באַנק. נאך פיעל צאנקערייען אין ביידע הייזער פון קאָנגרעס האט פרעזידענט דזשעקסאן'ס פריינדע געלונגען דאס דער קאָנגרעס האט בעשטעטיגט דעם פרעזידענטס האַנדלונג און האבען ענט-זאגט דער באַנק פון אַ נייעם טשאַרטער.

אין דיעזער צייט האט זיך אין דער נאָרד אָנגעפאנגען צו בילדען איין אבאָלישען פארטיי (אָבשאַפונגס פארטיי). דער צוועק פון דיעזער נייער פארטיי איז געווען, מען זאָל אָבשאַפען דיא שקלאַפּעריי אין דיא פּעראייניגטע שטאַאַטען. דיעזע פארטיי האט זיך אָרגאַניזירט אין יאָהר 1833.

אין אָנפאַנג האט דיא פארטיי געמוזט אויסשטעהן זעהר פיעל. אלע האָבען פון איהר געלאכט און געשפּאַט. זיא איז פּערפּאָלנט געוואָרען אויף שריט און טריט.

פרעזידענט דזשעקסאָן האט אין זיינעם אַ מעסעדזש צום קאָנגרעס פאָרגעשלאָגען מען זאָל פּערוועהרען דיא ליטעראַטור וועגען אָבשאַפען שקלאַפּעריי צו שיקען דורך יונייטעד סטייטס

דער הויכער טאריף, מיט וועלכען דיא הוויגס האבען גע-
האָפט צו ערוועהלען זייער פרעזידענט איז זעלבסטפערשטענד-
ליך דורכגעפאלען אין צייט פון דזשעקסאָן'ס דעמאָקראטישע
אדמיניסטראַציאָן. אויסער דעם, איז דיא גאנצע בעפעלקערונג
פון דער סאוטה געווען געגען דעם טאריף, ווייל זייער בעשעפ-
טיגונג איז געווען מעהר מיט ערד-אַרבייט, וויא מיט אַנדערע
אינדוסטריען און דער הויכער טאריף וואָלט זיי קיין נוצען ניט
געקענט ברענגען.

דער סענאטאָר היין Hayne פון סאוטה-קעראלאניע האט
פאָלגליך פאָרגעשלאָגען אַ רעזאָלוציאָן, וועלכע ער האט גערופען
Nullification Bill, ד. ה. אַ געזעץ דאָס יעדע שטאַט האט
דאס רעכט אנערקענען אָדער ניט צו אנערקענען דיא געזעצע
וואָס ווערען געמאַכט אין קאָנגרעס. דעניעל וועבסטער צו יענער
צייט סענאטאָר, דער בעריהמטער געלעהרטער שטאַטסמאַן און
רעדנער, האט אַרויסגעטרעטען דאָגעגען און געהאלטען זיין בע-
ריהמטע קאָנסטיטיושאָנעל רעדע. דער ווייס-פרעזידענט קאָלהאָן
(Calhoun) אַלס פרעזידענט פון סענאט האט דורך פיעל אינ-
טריגעס געוואָלט דורכשטופען סענאטאָר היינ'ס בילל. פרעזי-
דענט דזשעקסאָן, וויא ער איז געווען פיר דעם בילל, דאך האט
ער ניט געקענט פערטראָגען דעם ווייס-פרעזידענט'ס פעררעמע-
רישע אינטריגען און ער האט איהם געוואָלט אַרעסטירען פיר
פערראט (טריזען). דער שטורם צווישען דער סאוטה און נאָרד
וועגען דיעזען ביל האט אָנגעהאלטען דרייסיג יאָהר.

פרעזידענט דזשעקסאָן איז געווען אַ געגנער פון דער יוני

אלגעמיינער לאגע פון לאנד, אויף דעם רעכנונג פון דאס גאנצע פאלק. דזשעקסאָנ'ס אנהענגער האבען זיך א נאָמען געגעבען דעמאָקראַטען.

דיא פיער יאָהר פון אַדאָמ'ס אדמיניסטראַציען איז פאָראַי- בער פאר ביידע פארטייען אין אָרגאַניזירען זייערע אייגענע קרעפטען אום צו זיין בערייט פיר א נייעם קאמפף.

אין קווינס אַדאָמ'ס צייט איז געבויעט געוואָרען דער ער- שטער אייזענבאָהן אין אמעריקא, און דער איריע קאנאַל (Erie Canal) איז געעפּענט געוואָרען פאר אמעריקאנער שיפּען. דיא גאַציאָנאַלע חובות זיינען געוואָרען קלענער און אין דער טרעזשורי איז געבליעבען איין איבערשוס פון 5,000,000 דאָל. אַדאָמס איז געווען א קאנדידאַט פיר א צווייטען טערמין, נור ענדריו דזשעקסאָן, דער העלד פון ניו־אָרלעאַנס, דער דע- מאָקראַטישער קאנדידאַט האט געוואונען.

אנדריו דזשעקסאן 1829 ביז 1837.

דזשעקסאן איז געווען דער ערשטער פרעזידענט, וואָס האט אָפּען ערקלעהרט, דאס צו דעם זיענער בעלאַנגט אלעס. ער האט פאָלגליך אראָפּגעוואָרפּען פון זייערע פלעצער אלע בעאַמ- טע אין דיא פערשיעדענע רעגירונגס אבטהיילונגען נור דאָרום ווייל זיי זיינען הוויגס, און ער האט זייערע פלעצער געגעבען זיינע פריינד דיא דעמאָקראַטען. דייעזער מנהג צו בייטען דיא באַמטע יעדע פיער יאָהר, איז אייניגער מאַסען געבליבען ביז יעצט.

וויעדער אָבגעשוואכט דיא מאכט פון דער סאומה. דאן האט זיך צופלאַקערט דיא קריעג צווישען דיא צוויי פארטייען.

דיא מיינונגס פערשיעדענהייט איז דאמאלס געוואָרען אזוי גרויס, דאס פון דיא פיער קאנדידאטען, וועלכע זיינען נאָמינירט געווארען פיר פרעזידענט האט קיין איינער פון זיי ניט געהאַט א מאַיאָריטעט. דיא עלעקטאָרס האבען זיך נור געאייניגט אויפ'ן ווייס-פרעזידענט, און דזשאן סי. קאלהאון (John C. Calhoun) איז געוועהלט געוואָרען פיר ווייס-פרעזידענט.

אזוי וויא קיינער פון דיא פרעזידענט-קאנדידאטען: דזשעק סאָן, אדאָמס, קראָפאָרד און קליי, האבען ניט געהאַט א מאַיאָריטעט איז דיא וואהל איבערגעגאנגען צו דאס האוס אָו רעפרעזענטעטיווז און דיא האוס האָט געוועהלט דזשאן קווינס אדאָמס פיר דעם זעכסטען פרעזידענט.

דזשאן קווינס אדאָמס 1825 ביז 1829.

אדאָמס איז געוועהלט געווארען פיר פרעזידענט, ווייל דיא פריינדע פון קליי האבען זיך פעראייניגט מיט אדאָמס פריינדע אין האוס און האבען איהם געגעבען א מאַיאָריטעט.

קליי האָט געקראגען דעם אַמט פון סטייט סעקרעטער. דורך דיעזער פעראייניגונג האט זיך געגרינדעט א נייע פארטיי מיט דעם נאָמען הוויג פארטיי. זייערע פרינציפען זיינען געווען כמעט דיעזעלבע וואס פון דיא פערדעראליסטען: זיי האָ-בען געוואָלט א הויכען טאָריף מיט שטארקע פראָטעקציאָן פיר אַמעריקאנער אינדוסטריע און פיר פערבעסערונגען פון דער

לויט נאך דיא קאנסטיטושאן שיקט יעדער סטייט, צו קליין
צו גרויס, אלע גלייך צו צוויי סענאטארען אין וואשינגטאן. אין
יענער צייט האבען שוין דיא נאָרד סטייטס ניט געהאט ביי זיך
קין שקלאפען, דיא שקלאפעריי איז אין דיא נאָרד פון דיא פער-
אייניגטע שטאאטען געווען פערבאטען. דאגעגען אין סאָוטהערען
סטייטס האט דער שקלאפען האנדעל געבליהט און זייער גאנצער
עקזיסטענס איז בעשטאנען נור פון דיא שקלאפען. דיא נאָרד-
ערען סענאטאָרס האבען זעהר אָפטער געוואָלט בעשרענקען דיא
שקלאפעריי; אָבער דיא סאָוטהערען סענאטאָרס האבען אזעלכע
געזעצע ניט צוגעלאָזען. דאגעגען, ווען דיא סענאטאָרען פון דער
סאָוטה האבען געוואָלט מאַכען אזעלכע געזעצע וואס זאל זיי
געבען פרייע האנד אין דעם שקלאפען האנדעל האבען דיא סענא-
טאָרען פון דער נארד ניט דערלאָזען. זייערע ביידע קרעפטע איז
געווען גלייך אין סענאט.

אין 1820 האט מיסורי אריינגעשיקט אין סענאט איין
אפליקיישאן מען זאל איהר צולאזען ווערען א סטייט פון דיא
פעראייניגטע שטאאטען. וויא מיסורי איז געוואָרען א סטייט
איז דיא קראפט פון דיא סאָוטהערען סענאטאָרס גרעסער גע-
ווארען; דען מיסורי איז געווען א שקלאפען סטייט און איהרע
צוויי סענאטאָרען האבען געגעבען דיא מאַיאָריטעט צו סענא-
טאָרען פון דער סאָוטה. דיא פערדעראַליסטען האבען אבער אויך
ניט געשוויגען און זיי האבען באַלד אנגעווענדעט אלע קרעפטען
און מען האט מין Maine, וועלכע איז אין נארד פון דיא פער-
אייניגטע שטאאטען, געמאכט פיר א סטייט, און זיי האבען דערמיט

רעפובליק, פיר וועלכע ער האט זיך זאָ מוטאָהיג געשלאָגען, האט מען איהם אויפגענומען מיט גרויס ענטוהיזאָמוס, מען האט איהם געפיהרט דורך אלע פיער און צוואַנציג שטאַטען (11 זיינען צוגעקומען זייט וואַשינגטאָן איז געוואָרען פרעזידענט) און איהם אָפגעשיקט נאך פראַנקרייך אין אַ ספּעציעל געבויעטע שיף, ברענדיווין, צום אנדענקען פון יענער שיף, אויף וועלכער לאַפאָיעט האט צום ערשטען מאל בעגעגענט וואַשינגטאָנען. פרעזידענט מאָנראָו איז געווען זאָ בעלעבט ביים אַמעריקאַנער פאָלק דאָס אויף זיין צווייטען וואַהל האבען אלע עלעקטאָרס פון ביידע פארטייען געשטימט פיר איהם, אויסער איינער, וועלכער האט ערקלעהרט, דאס אזא עהרע בעלאַנגט נור צו וואַשינגטאָנען. דאָרום עס זאל ניט זיין נאך איינער וואס האט געהאט אזא עהרע, האט ער געשטימט גענען איהם.

איינע פון דיא גרעסטע טהאַטען, דורך וועלכע מאָנראָו האט זיך געמאכט בעריהמט איז דיא זאָגענאָנטע מאָנראָו דאָקטאָרין. דיזע דאָקטאָרין (אָדער לעהרע) לויטעט, דאָס דיא פּעראייניגטע שטאַטען טאָרען ניט ערלויבען קיין אייראָפּעאישע מאַכט צו קריעגען קאָנטראָל אין דער נייער וועלט אַמעריקאַ, און דאָס דיא פּעראייניגטע שטאַטען טאָרען זיך ניט מישען אין אייראָפּאַ'ס פאָליטישע אַנגעלעגענהייטען.

ביי מאָנראָו'ס צווייטע אַדמיניסטראַציען איז אַרויסגעוואָקסען אַ נייע פראַגע וועלכע האט געמאכט אַן ענדע פון דער עראַ פון אייניגקייט וואָס האט געהערשט ביי זיין ערסטער אַדמיניסטראַציען. דאָס איז געווען דיא שקלאַפּען פראַגע.

האבען ניט ערלויבט זייערע מיליין זיך אנצושליסען צו דער יוניאן ארמעע.

דיעזער קריעג האט געדויערט ניט לאנג. ער האט זיך גערענדיגט אין 1814 און עס איז געשראָסען געוואָרען פריעדען נאך בעפאָר עס איז געקומען דיא בישורה פון דעם בעריהמטען זיעג פון אנדריו דושעקסאָן אין ניו־אָרלעאָנס.

מיט דער ענדע פון מעדיסאָנ'ס אַדמיניסטראַציע פאנגט זיך אָן אַ נייע עראַ אין אמעריקאנער פאָליטיק. דיא פראַגע פון פערעראַליזם, און וועגען צו מען זאל שליסען פריינדשאפט מיט פראַנקרייך אָדער מיט ענגלאַנד איז געווען טיידט און אויף איהר פלאַץ זיינען געקומען וויכטיגערע פראַגען: וויא דער טאַריף, דאס הייסט, דיא טעקסעס אויף אימפּאָרטירטע און היימישע וואַרעס; דיא פיהרונג פון נאַציאָנאַלע פינאַנצען און דיא ענט־וויקלונג פון אינדוסטריע. אלע פאַרטייען האבען זיך אויף אַ וויילע פעראייניגט אין דער ערוועהלונג פון דעם פינפטען פרעזידענט

דזשיימס מאָנראָו 1817 ביז 1825.

דיא צייט פון מאָנראָו'ס רעגירונג איז געווען דיא גליקליכסטע אין דער געשיכטע פון דיא פעראייניגטע שטאַטען. נאך דיא אלע מלחמות און היימישע צאנקערייען, האט זיך דאָס פאלק אַ נעהם געטהאן צו בילדען פעקטאָריס און בעאַרפייטען דיא אלע רייע מאַטעריאַלען אין וועלכע דאס לאַנד איז זאָרייך; איר בעראַל האט מען געזעהן צופרידענע, גליקליכע געזיכטער און ווען לאפאיעט האט אין 1824 געמאכט אַ וויזיט דער יונגער

האט אָרגאַניזירט איין עקספּעדיציע פֿיר מעקסיקאַ. מען האט איהם געפֿאַנגען און געמשפּט אַלס פּעררעטהער. ער איז אָבער אַרויס פֿריי. זיין הויכע פּאָזיציע האט ער דאך ניט עררייכט צוריק און איז געשטאָרבען אַ פּערלאַסענער און בעשמוצטער.

דזשיימס מעדיסאָן 1809 ביז 1817.

מעדיסאָן איז ערוועהלט געוואָרען מיט אַ גרויסער מאַיאָרי-טעט. ער איז וויא דזשעפּערסאָן אויך געווען אַ דעמאָקראַט-רעפּובליקאַנער. דער פּעדעראַליסטישער קאנדידאַט, וואָס איז געלאפּען געגען איהם, פינקני (C. C. Pinkney) האט בלויז ערהאַלטען 47 עלעקטאָרישע שטימען.

אין דערזעלבער צייט האט דעם לאַנד געדראָהעט אַ נייע קריעג מיט ענגלאַנד. דיא ענגלישע רעגירונג האט נאך ניט פּער-געסען דעם פּריהערדיגען שווערען פּערלוסט און האט געזוכט מיטלען ראַכע צו נעהמען פון אַמעריקאַנער שיפּען אויף דיא אייראָפּעאישע וואַסערען. ענגלישע שיפּען פלעגען בעפּאַלען אַמע-ריקאַנער מיט דעם אויסרייד, דאס זיי זוכען דאָרטען אַנטלאָפּענע ענגלישע מאַטראָזען און פלעגען ביי דיעזער געלעגענהייט אויס-שלאַכטען, פּאַנגען דיא מענשען און זינקען אדער קאָנפּיסקירען דיא שיפּען מיט אַלעס וואס זיי האבען געפיהרט.

דיא דעמאָקראַטען-רעפּובליקאַנער אונטער דער פיהרונג פון קאַלהאון קריי און קראָפּאָרד האבען ערקלעהרט קריעג געגען ענגלאַנד אין 1812. דיא פּעדעראַליסטען האבען פּראָטעסטירט און דיא נובערנאַטאָרען פון קאָנעטיקוט און מעסעטשועטס

אנגעפאנגען, ווען וואשינגטאָן האט זיך ענטזאגט צו זיין אַ דרי-טען מאָל פרעזידענט.

דזשאַן אַדאַמס 1797 ביז 1801.

דיא פּעדעראַליסטען האבען נאָמינירט דזשאַן אַדאַמס פיר פרעזידענט און דיא דעמאָקראַטירעפּובליקאנער האבען נאָמינירט טהאָמאַס דזשעפּערסאָן. מיט אַ מאַיאָריטעט פון בלוז צוויי עלעקטאָרס איז אַדאַמס ערוועהלט געוואָרען פיר פרעזידענט, און דזשעפּערסאָן פיר ווייס־פּרעזידענט.

דיא דעמאָקראַטירעפּובליקאנער האבען אין זעהר פּלאַטפאָרם אַניטירט דאס דיא רעגירונג זאָל שליסען אַ פריינדשאַפּטליכען בונד מיט פראַנקרייך.

טהאָמאַס דזשעפּערסאָן 1801 ביז 1809.

דיא געשיכטע פון דזשעפּערסאָן'ס אַדמיניסטראַציע איז וועניג וויכטיג. דער איינציגער פאַקט פון עטוואס וויכטיגקייט איז, דאָס ער האט אָבגעקויפט ביי פראַנקרייך דיא יעצטיגע סטייט לואיזשיענע פיר פונפצעהן מיליאָן דאָלער.

זיין ווייס פּרעזידענט, עראָן בורר, איז געווען אלעקסאנדער האַמילטאָן'ס ביטערסטער פיינד. עס איז געקומען דאצו דאס בורר האט ארויסגערופען דעם עקס־פּרעזידענט האַמילטאָן אויף אַ דועל און האט איהם געטוידטעט אויף דעמזעלבען פּלאַץ, וואו האַמילטאָן'ס עלטסטער זוהן איז ערמאָרדעט געוואָרען מיט איין יאָהר צוריק, אויף אין אַ דועל. בורר איז אנטלאָפּען און

דזשאָרדזש וואַשינגטאָן 1789 ביז 1797.

וואַשינגטאָן האט געהאט פיעלע שוועריגקייטען אין אָנפאַנג. דיא טרעזשורי איז געווען לעדיג און קיין קרעדיט האבען נאך דיא פעראייניגטע שטאַטען נישט געהאט. דיא צוויי נייע פאַר-טייען, דיא פערדעראליסטען און אַנטי פערדעראליסטען, וועלכע האבען זיך אין אָנפאַנג פון וואַשינגטאָנס רעגירונג א נאָמען גע-געבען, דעמאָקראַטיק-רעפּאַבליקאַן פאַרטי (Democratic-Republican Party) האבען צווישען זיך שרעקליך געשטריטען. דיא פערדעראליסטען מיט אלעקסאנדער האַמילטאָן און דזשאָן אַדאַמס אלס פיהרער האבען געהאַלטען מיט וואַשינגטאָנס רעגירונג, און דיא דעמאָקראַטיק-רעפּאַבליקאַן פאַרטי, מיט טהאָמאַס דזשעפערסאָן און דזשיימס מעדיסאָן אלס פיהרער זיינען געווען געגנער פון אַזאַ ארט רעגירונג און פון דער קאָנסטיטוציאָן.

דזשאָרדזש וואַשינגטאָן איז אָבער געווען נישט נור דער עהר-ליכסטער מענש אויף דער וועלט און דער גרעסטער גענעראַל צו יענער צייט, נור אויך זעהר אַ קלוגער דיפּלאָמאַט און עס האט איהם געלונגען צו מאַכען שלום צווישען דיא צוויי פאַרטייען, און אין דער צייט וואָס ער איז געווען פרעזידענט האבען דיא צוויי גענען-פאַרטייען געלעבט צווישען זיך פריעדליך און איינ-שטימיג. ער האט אין זיין קאַבינעט (מיניסטעריום) העריינגענו-מען דיא אנפיהרער פון ביידע פאַרטייען.

דער קאַמפף צווישען דיא צוויי פאַרטייען האט זיך וויעדער

ליסטען. זיי האבען אפילו אויף צוגעגעבען, אז וויא עס פיהרט זיך יעצט איז ניט גוט, דיא שטאטטען דארפען צווישען זיך זיין מועהר און נעהנטער פעראייניגט; אָבער דאך האבען זיי געוואלט דאָס יעדער שטאטט זאל זיין פאר זיך אַ בעזאָנדערע רעגירונג אין אלעמען, דאָס הייסט: זיי זאלען זיין דרייצעהן רעגירונגען פערבונדען דורך אַ טראַקטאַט.—דיא קאָנסטיטוציאָן און דיא אַרט רעגירונג פון דיא פעראייניגטע שטאטטען היינט איז דאס רעזולטאַט פון דעם קאמפף צווישען דיעזע צוויי פאַרטייען.

אין 1787 האבען דיא דרייצעהן סטייטס געשיקט זייערע פערטרעטער נאך פילאדעלפיע און נאך פיער מאָנאַטליכע שווע-רע ארבייט איז דיא געוועהלטע פערטרעטער געלונגען צו פער-פאסען דיא קאָנסטיטוציאָן, וועלכע דיא פעראייניגטע שטאטטען פון אמעריקא בעזיצט ביז אויף היינטיגען טאָג.

דיא קאָנסטיטוציאָן איז אנגענומען געוואָרען אויפ'ן קאָנגרעס אין פילאדעלפיע פון דיא פערטרעטער פון דיא דרייצעהן שטאַט-טען אין 1787, פון דעסטוועגען האבען נור עלף סטייטס זיא בעשטעטיגט יעצט אין 1788. דיעזע קאָנסטיטוציאָן איז אריין אין קראפט אין מערץ 1789.

דעם 30טען אפריל איז דזשארדזש וואשינגטאָן ער-וועהלט געוואָרען אלס דער ערשטער פרעזידענט פון דיא פער-אייניגטע שטאַטען.

סערוואטי:וע) און דיא הוויגס (ליבעראלע).— דיא טאָרעס האָבען סימפאטיזירט מיט ענגלאַנד און האבען געטהאן אלעס מעגליכעס איהר צו העלפֿען אונטערצודריקען דיא רעוואָלוציאָן. זעהר אָפט זיינען זיי געוואָרען שפּיאָנען ביי דער ענגלישער רעגירונג און האבען פערראטהען זייערע מיט־פירגער. דיא צווייטע פאָרטיי דיא הוויגס זיינען דאס געווען דיא רעוואָלוציאָנערען און דיא סימפאטיזירער פון דער נייער רעפובליק.

דער קאמפף צווישען דיא צוויי פאָרטייען איז פאָרטגעזעצט געוואָרען אויך דאָן ווען דיא רעוואָלוציאָן האט זיך שוין געענדיגט און ענגלאַנד זעלבסט האט שוין אנערקענט דיא פעראייניגטע דרייצעהן סטייטס אַלס אַ זעלבסטשטענדיגע רעפובליק. זיי האָבען גערייצט איין סטייט גענען דעם אנדערען אָדער געגען קאָנגרעס און עס האט זיי געלונגען.—דיא סטייטס האבען געקוקט מיט אייפערזוכט איינע אויף דיא אנדערע און ווען איין סטייט האט געזאגט טאָג האט דער צווייטער געשריען נאכט.

אין דיעזער קריטישער צייט איז בעשאַפֿען געוואָרען אַ נייע פאָרטיי, וועלכע האט זיך גערופֿען פֿעדעראַליסטען (Federalists) זייער פלאַטפאָרם איז געווען, אַז דיא נייע דרייצעהן שטאַטען זאלען זיך פֿערבינדען אין אַ צענטראַל רעגירונג, דאס הייסט, אַז דיא פֿערטרעטער פון דיא דרייצעהן פֿעראייניגטע שטאַטען זאלען מאַכען געזעצע פֿיר דאס גאנצע לאַנד און זאלען שליסען פֿערטראגען מיט אויסלענדישע רעגירונגען, און אלע שטאַט זאלען מוזען פאָלגען וואס דיא צענטראַל רעגירונג וועט בע־שליסען. דיא צווייטע פאָרטיי האט זיך גערופֿען אַנטי־פֿעדעראַל־

דער גרעסטער שלאג פיר ענגלאנד איז געווען דיא קאפיטולאציע (אונטערגעבונג) פון לאָרד קארנוואליס אין יאָרקטאָן אין 1781, ווען ער האט איינגעזעהן דאָס ער קען ניט בייקומען דיא פּעראייניגטע ארמעען פון וואשינגטאָן און דעם פראנצויזישען גענעראל ראשאמבא. ענדליך, דעם 3טען סעפטעמבער 1783, האט ענגלאנד נאכגעגעבען און האט אנערקענט דיא אונאפֿ-הענגיקייט פון איהרע פריהערדיגע קאלאניעס און געשלאָסען אין פאריז פריעדען מיט זיי אלס „פּעראייניגטע שטאַטען פון נאָרד אמעריקא“.

דריטע עפאָכע.

דיא קאָנסטיטוציען 1787 ביז 1861.

ווען דיא רעוואָלוציען האט זיך געענדיגט, זיינען דיא קאלאָניעס געווען אין זעהר אַ טרויעריגער לאַגע. דיא פינאַנצען זיינען געווען זעהר שלעכט דיא קאָממערץ האט פיעל געליטען, דיא ארמעע האט געפאָדערט געהאלט און קיינער האט ניט געוואוסט וואָס דאָ וועט ווערען.

אייניגע האבען אפילו פאָרגעשלאָגען אז וואשינגטאָן זאל ווערען קעניג; אבער ער האט זיך ענטזאגט מיט אַ שוידער. ער האט בערוהיגט דיא ארמעע און זיי געראטהען צו זיין אייניג און רוהיג.

אין דער גאַנצער צייט פון קריעג האבען עקזיסטירט צוויי פאָליטישע פארטייען: דיא טאַריעס (מאָנארכיסטען, קאָנ-

(14טען אויגוסט), דעלעווער (20טען סעפטעמבער), און נאָרט-קעראָלאַינע (18טען דעצעמבער).

דיא מלחמה איז דערווייל אָנגעגאנגען אין אלע ווינקלען. אין דיא יאָהרען פון 1776 ביז 1783 האט ענגלאַנד ניט געשפּאַרט קיין מענשען און קיין געלד צו בעזיענען איהרע נאָרד אַמעריקאַ-נישע קאָלאָניעס. אין דער ערשטער שלאכט אין לאָנג איילענד, האט וואַשינגטאָן געמוזט אנטלויפּען מיט גרויס פערלוסט. ער איז אוועק נאך פילאדעלפיע און דאָרט, אין דער צווייטער שלאכט אויף דער שיף ברענדיוויין האט ער אויף ניט גע-האט קיין בעסער גליק. ווער ווייסט וויא עס וואָלט זיך געענ-דיגט ווען פראַנקרייך, וועלכע איז אימער געווען אייפערזיכטיג אויף ענגלאַנד, וואָלט ניט געקומען צו הילף. דיא אַמעריקאַנער אַרמעע איז געווען זעהר קליין און שלעכט בעוואַפענט, דאָגענען דיא ענגלישע אַרמעע איז געווען צאהלרייך, זעהר גוט בעוואַפענט און דיא בעסטע אין דער וועלט צו יענער צייט. דאך, זאלכע מענער וויא דער פראַנצויזישער גענעראל לאַפּאָיעט, וועלכער האט זיך זעלבסט פאָרגעשלאָגען אַלס אַ וואָלאַנטיר, (פרייווילי-גער) אָהנע בעלוינונג; גראַף פולאסקי און אַנדערע העלדען קור-מענדיג פון פערשיעדענע אייראָפּעאישע לענדער, האבען בעגייס-טערט און פּעראַייניגט דיא צוואַרפּענע רעוואָלוציאָנערע אַרמעען און זיי געפיהרט צום זיג.

אויסער פראַנקרייך האט אויך האָלאַנד און נאכהער רוס-לאַנד געשטיצט דיא רעוואָלוציאָנערען מיט מענשען און געלד. אַלעס ניט מאהבת אַמעריקא און פרייהייט, נור משנאת ענגלאַנד.

דעם דריטען יולי איז דיעזער בעריהמטער דאָקומענט, דיא דעקלעריישאָן אָף אינדעפענדענס, געשריעבען פון טהאָמאַס דזשעפערסאָן, אָפיציעל פאָרגעבראַכט געוואָרען פאַר'ן קאָנגרעס און נאך אַ לאַנגער און הייסער דעבאַטע, וועלכע האט געדויערט ביז דעם נעכסטען טאג צוויי און אַהר נאכמיטאג, איז דיעזע רעזאָ- לוציאָן אָנגענומען געוואָרען צווישען דיא טריאומף געטרייען פון אַלע אנוועזענדע.

זאָ גרויס איז געווען דיא בעגייסטערונג, דאס דיא בע- פעלקערונג איז איינפאך געוואָרען ווילד פון פרייד. דיא קלויס- טער-גלעקער האבען געקלונגען אַ גאַנצע נאכט, און דעם קעניג'ס פלעג איז אראָפּגעריסען געוואָרען פון קאָרט-האַוס און פערברענט געוואָרען עפענטליך אין גאַס. אין ניו יאָרק האבען אַנדערע פּאַטריאָטען צובראָכען דיא בלייענע סטאַטוע פון קעניג דזשאָרדזש III און זיא צושמאַלצען אויף קוילען.

דיעזע דעקלעריישאָן אָף אינדעפענדענס איז אונטערגעשריבען געוואָרען פון קאָנגרעס דעם צווייטען אויגוסט 1776 און דער פּרעזידענט פון דיעזען קאָנגרעס, דזשאָן הענקאָק האט דאָביי בעמערקט: „יעצט טאָרען מיר ניט ציעהען אין פּערשיעדענע זייטען, מיר מוזען אַלע הענגען צוזאַמען“.

„ווען מיר וועלען ניט הענגען צוזאַמען, וועט מען אונז אויפ' היינגען איינציגווייז“ — האט געענטפערט בענדזשאַמין פּרענקלין. אין דעם זעלבען יאָהר האבען פאָלגענדע שטאַטען אַדאָפּ- טירט זייערע אייגענע קאָנסטיטוציאָנען: ניו-דזשערזי (2טען יולי), ווירדזשיניע (5טען יולי), פּענסילוועניע (15טען יולי), מערילענד

בעשלאָסען געוואָרען, צו זאמלען אַ גרויסע אַרמעע, קויפֿען גע-
וועהר און בויען שיפֿען. דזשאָרדזש וואַשינגטאָן איז ערוועהלט
געוואָרען אלס הויפּט קאָמאַנדיר.

צווייטע עפאָכע.

דיא גרויסע רעוואָלוציאָן 1775 ביז 1787.

רהאָד איילענד (Rhode Island), דיא קלענסטע שטאַט
היינט אין לאַנד, איז געווען דיא ערשטע פון דיא קאָלאָניעס
וואָס האט זיך עפענטליך ערקלעהרט פריי פון יעדע אונטער-
טהעניגקייט צו ענגלאַנד. דאָס איז געווען 14טען מאי 1776.
דעם 7טען יוני האט ריטשאַרד הענרי לי (Lee) פון וויר-
דזשיניאַ אויפ'ן קאָנגרעס פאָרגעשלאָגען דיא פאָלגענדע בעריהמטע
רעזאָלוציאָן:

„בעשלאָסען דאס דיא פֿעראייניגטע אַמעריקאַנער קאָלאָ-
ניעס זיינען, און ביי רעכט מוזען זיין פריי און אונאַבהענגיג;
דאס יעדע פאָליטישע פֿערבינדונג צווישען דיעזע קאָלאָניעס און
דער ענגלישע רעגירונג איז געענדיגט.“

דזשאָן עדעמס האט אונטערשטיצט דיעזע רעזאָלוציאָן און
דיא פאָלגענדע קאָמיטעע איז דעם 8טען יוני ערוועהלט געוואָרען
צו שרייבען דיא ערקלעהרונג פון זייער זעלבסטשטענדיגקייט
Declaration of Independence: טהאָמאַס דזשעפֿערסאָן,
פֿענדזשאַמין פרענקלין, דזשאָן עדעמס, ראדזשער שערמאַן און
ראָבערט ליווינגסטאָן.

דענהייט האט ענדליך עררייכט אזא שטופע, דאס אין 1773, ווען ענגלישע שיפען געלאָדען מיט טהעע זיינען אָנגעקומען נאך באָסטאָן, האבען דיא איינוואָהנער, פארמאסקירט אלס אינדיאנער, געשטורמט דיא שיפען און אריינגעוואָרפען דיא גאנצע טהעע אין וואסער.

אלס שטראפע האט דיא ענגלישע רעגירונג ארויסגעלאָזט דעם בעוואוסטען באָסטאָן פאָרט-געזעץ: דאָס הייסט, זיא האט פערמאכט דעם באָסטאָנער פאָרט פיר יעדען מסחר; דער הויפט-זיץ פון דער רעגירונג איז איבערגעפיהרט געוואָרען פון באָסטאָן נאך סיילעם, איין אנדער שטאָדט אין מעססעטשוועטס. דאָס איז געווען דער ערשטער סיגנאַל פון מלחמה, און ווירקליך, אין 1775, ווען אַ קליינע ענגלישע רעגמענט סאָל-דאטען איז ארויסגעשיקט געוואָרען נאך קאָנקארד צו פערניכטען דיא דאָרטיגע אַרסענאלען פון דיא רעוואָלוציאָנערען, איז דער רעגמענט אַטאַקירט געוואָרען פון אָרגאניזירטע קאָלאָניסטען, וועלכע האבען געצוואונגען דיא ענגלישע סאָלדאטען זיך צוריק-צוציעהען.

אין אפריל, דעם זעלבען יאהר איז דער ענגלישער גאָווערנאָר און זיין אַרמעע אַטאַקירט געוואָרען פון 20,000 רעוואָלו-ציאָנערען, און צוויי ענגלישע פעסטונגען זיינען דאביי געפאלען. דאס אלעס האט דעם אונצופריעדענעם פאלק צוגעגעבען גרוי-סען מוטה.

אין אַ מאָנאַט שפעטער האט זיך אין פילאדעלפיא פערזאָ-מעלט דער קאָנגרעס פון דיא קאָלאָניעס, אויף וועלכען עס איז

יאָהר 1619. אין דער זעלבער צייט איז געלייגט געוואָרען דער פונדאמענט פון דיא ניו-ענגלענד קאָלאָניעס, דורך עמיגראַנטען וואָס האבען זיך גערופען „פילגרים פאָדהערס“. זיי האבען זיך גערעכענט פאר גרויסע מיוחסים, ווייל זיי זיינען אריבערגעקומען אויף דער שיף מיי-פלאַוער און אלע, הונדערט אין צאָהל, האבען געשטאַמט פון הויכען גראַד. זייער הויפטמאן, ראָדזשער וויליאַמס, וועלכער האט געמוזט אנמלוּיפּען פון מעססעטשועטס איבער זיינע פרייערע רעליגיאָנס אידעען האט געבויט דיא שטאָדט פראָוידענס, אין סטייט ראָוהד אַיילענד אין 1636.

דיעזע קאָלאָניעס האבען אלע אנערקענט ענגלאַנד אַלס זייער הויפט-רעגירונג און האבען איהר געצאָהלט טעקסעס (שטייער) וויא יעדע אנדערע לאַנד איבער וועמען ענגלאַנד רעגירט.

דיא ערשטע יאָהרען פון דיזער עפאָכע זיינען זעהר אַרם אין וויכטיגע עררייגניסע. דיא וויכטיגסטע פיעללייכט איז דיא זיעבענ-טעהריגע קריעג מיט פראַנקרייך, וועלכע האט אין דיזעזען קריעג פערלאָרען קעגעדע. געענדיגט האט זיך דיזער קריעג אין 1763.

וויא באלד דיזעזע מלחמה איז פאַראיבער, האט דיא ענגלישע רעגירונג אנגעהויבען צו דריקען איהרע אַמעריקאַנישע קאָלאָניעס אַלעס מעהר און מעהר, ארויפלייגענדיג אויף זיי אימער שווער-רערע טעקסעס. קיינע פראָטעסטען האבען געהאַלפּען; נור ווען זיא האט ארויפגעלעגט נייע טעקסעס אויף טהעע, פאַפיער, גלאַז און נאך אזעלכע געטהיגע בעדירפניסע, האט דיא אונצור-פריעדענהייט זיך בעוויזען אין פולער מאכט. דיא אונצופריע-

עדעלע מענער, וואס האבען געמאכט דיא פערשיעדענע געזעצע, געעפענט דיא טהירען און טהויערען פון דיעזער פרייער לאַנד פאר אלע פערפאלגטע און אונטערדריקטע אין דער אלטער מאַנארכישע וועלט.

וואָס בעדייטען אייגענטליך דיא צוויי גרויסע פארטייען, פיר וועלכע ער שטימט יעדען וואהל? פון וואנען שטאמען דיעזע פארטייען? וואָס פאר אַ נאציאנאלע פראגע האט זיי געבראכט אויף דער וועלט?

דיא פאליטישע געשיכטע פון דיא פעראייניגטע שטאאטען קען מען צוטהיילען אויף פיער עפאכען, אָדער צייט־רוימען:

ערשטע עפאכע.

ענגלישע קאלאניעס 1607—1775.

דיא ענגלישע קאלאניעס אין אמעריקא זיינען געגרינדעט געוואָרען פון צוויי קאמפאניעס: דיא „פלימוטה“ און „לאַנדאָן קאמפאניע“.

דיא לאַנדאָן קאמפאניע האט ארויסגעשיקט איהר ערשטע עקספעדיציאָן אין 1607 און דיא עמיגראנטען האבען זיך בעזעצט אין דזשיימסטאָן (Jamstown), וואס איז יעצט דיא סטייט ווירדזשיניע (Virginia). דיא פלימוטה קאמפאניע האט בעזעצט איהרע קאלאניסטען אין מאסעטשועטס (Massachusetts).

פערשיעדענע אנדערע קאלאניעס, קליינע און גרויסע האָבען אנגעהויבען צו וואקסען איבערן גאנצען לאַנד, און דיא ערשטע פערזאמלונג פון זייערע פאָרשטעהער האט שטאטגעפונען אין

דיא געשיכטע

— פון דיא —

פער אייניגטע שטאטען.

אין דער וואהרהייט דאס מענשען מאכען דיא היסטאריע און ניט פארקעהרט, קען זיך יעדער לייכט איבערצייגען ווער עס בלעטערט דורך דיא פאליטישע געשיכטע פון דיא פער אייניגטע שטאטען, וועלכע, פון צוואָרפענע קאלאָניעס, אונטער דער שוץ און בייטש פון דער ענגלישער רעגירונג אין 1607, זיינען אין צירקא 260 יאָהר געוואָרען דיא פרייע, גרויסע און רייכע רעפובליק פון הייטע, און האבען עררייכט דיא העכסטע שטופע פון ציוויליזאציע און פראָגרעס. דיעזע פאליטישע געשיכטע, איז בלויז דאָס, וואָס אַמעריקאַ'ס גרויסע מענער, וויא וואַשינגטאָן, פרענקלין און אנדערע האבען איהר געמאַכט.

דער קאמפף צווישען דיא פארטייען, וועלכע פון וואַשינגטאָן ביז מעק'קינלי, האבען געהעמפפט פיר דער העכסטער עהרע און בעזיץ פון אָנקעל סעס, זיינען מעהר וויא גענוג אום צו גע-בען יעדען, וואס אינטערעסירט זיך דאמיט אַ ריכטיגע אידעע פון דעם לעפען און שמרעבען פון אַלע פרעזידענטען פון דיא פער אייניגטע שטאטען. און ווירקליך פיר דעם פערניפטיגען, אינטעליגענטען מאן, יעצטיגען אָדער צוקינפטיגען בירגער איז מעהר קיין פראָגע ניט, דאס עס איז זיין הייליגער פפליכט צו האבען אים וועניגסטען אַ בעגריף ווער זיינען עס געוועזען דיא

דיא געשיכטע

פון דיא פעראייניגטע שטאאטען

פון נאָרד אמעריקא.

פון דער צייט ווען עס איז געגרינדעט געוואָרען דיא ערסטע
קאָלאָניעס ביז דער יעצטיגער צייט.

— פון —

נ. מ. באַבאָר.

ניו יאָרק

פערלאַג פון יעקב סאפירשטיין.

228 מעדיסאָן סטריט.

צווייטער טהייל

דיא פעראייניגטע שטאאטען.

דיאנער, דארום האט דיא ענגלישע רעגירונג צוגערעדט דיא
ענגלישע קאלאניעס זיי זאלען צוזאמענשטעלען א פעראייניגטע
ארמעע געגען זייער אלגעמיינעם פיינד. דיא קאקאניעס האבען
זיך געלאזען איינרעדען, זיי האבען זיך פעראייניגט און ארויסגע-
שיקט געגען פיינד — פראנקרייך און דיא אינדיאנער — איין
ארמעע אונטער דער קאמאנדע פון מאיאָר דזשארדזש וואשינגטאָן.
דיעזע פעראייניגונג האט שפעטער בעשאפען דיא פעראייניגטע
שטאאטען.

דעם פראָגנרעס פון דער נייער וועלט. דיזע קריעג איז בעקאנט אין דער אמעריקאנער געשיכטע מיט דעם נאָמען „קווין אָננעס קריעג“.

אין דיזע שטרייטען האָבען דיא קאָלאָניסטען גענומען אנט-הייל ניט אלס זעלבסטשטענדיגער פערבאָנד, נור אלס אונטער-טהענער פון דער ענגלישער קווין.

יעצט שפעטער, ווען דיא אייראָפעאישע מאָנארכען האבען אָנגעפאָנגען צו רייסען זיך איבער דיא ריכטיגע הערשאַפט אין דער נייער וועלט, האבען פיעלע פון דיא קאָלאָניסטען אנגעפאָנגען זיך הערומצוזהן, אז מען דארף זיי אַלע ניט האבען אין דער נייער וועלט און, אז דיא קאָלאָניעס וועלען זיך קאָנען זעלבסט רעגירען אָהנע צו האָבען א רעגירער איבער זיך אין אייראָפּא.

אין 1756 ווען עס האט אויסגעבראָכען דער שרעקליכער קריעג אין נאָרד אמעריקא צווישען דער פראנצויזישער רעגירונג מיט דער ענגלישער. דער פראנצויזישער קעניג האט געקיימט, אז ניו ענגלאַנד, האלב פון דער קאָלאָניע ניו יארק און גאַנץ מיסיסיפּי, איז זיין אייגענטהום, ווייל פראנצויזען זיינען געווען דיא ערסטע ענטדעקער פון דעם. ענגלאַנד אבער איז געווען דער אויף ביד, דיעזע אַלע קאלאָניעס זיינען רעגירט געווארען פון איהר און דיא מעהרסטע קאָלאָניסטען זיינען געווען ענגלענדער.

פראנקרייך האט זיך אין דיעזער קריעג פעראייניגט מיט דיא אינדיאַנער. דיא ענגלישע ארמעע אין אמעריקא איז געווען צו שוואַך געגען דער פראנצויז שט ארמעע און דיא העלדישע אינ-

גרויסע און מעכטיגע קאלאניעס, דיא מעכטע האבען זיך ארומ-
געזעהן, אז עס וואססען אין דער נייער וועלט גרויסע לענדער און
עס איז צייט צו פערשפרייטען איבער דיעזע לענדער זייער הערר-
שאפט. יעצט איז געווארען צווישען זיי א רייסעריי.

קליינע שטרייטען צווישען דיא אייראפעאישע ארמעען אין
אמעריקא איז אפילו זעהר אפט פארגעקומען אויך פריהער, ווען
אין דער נייער וועלט האבען זיך נור וואס אָנגעפאנגען גרינדען
קאלאניעס; אבער דיא אורזאכען פון דיעזע שטרייטען איז ניט
געווען הערויסצורייסע לענדער איין רעגירונג פון דער אנדערער,
נור דיא צאנקערייען צווישען דיא מאָנארכען אין אייראָפּא, וועגען
א קעניגליכען טהראָן און אנדערע שטרייטגיטען צווישען זיי
איז אויך פערלשעפט געוואָרען נאך דער נייער וועלט, וואו דיא
איינוואנדערער און דיא ארמעען פון דיא אייראָפעאישע רעגיר-
ונגען האָבען צווישען זיך וועגען דעם געשטריטען.

דיא וויכטיגסטע פון דיזע שטרייטען איז געווען אין 1702,
ווען קעניג וויליאם איז געשטאָרבען און זיין שוועסטער אַמע
האט בעטרעטען דעם ענגלישען טהראָן. — פראַנקרייך האט
געפיהרט מיט ענגלאַנד קריעג, זיא האט געוואָלט, דאס דזשיימס,
קווינ אַננע'ס פאָטער זאל צוריק ווערען קעניג אין ענגלאַנד.
דיזע צאנקערייען, וועגען דעם ענגלישען טהראָן, איז אויך פער-
שלעפט געוואָרען נאך אַמעריקא. דיא שפּאַניער האבען זיך דאן
פעראייניגט מיט דיא פראַנצויזען געגען דיא ענגלענדער. דיזע
קריעג וועגען דעם ענגלישען טהראָן האט פערניכטעט הונדער-
טער קאלאניעס אין נאָרד אַמעריקא און האט אָבגעהאַלטען

אונאבהענגיקייט. דורך דיעזער פירכטערליכער קריעג האט דיא מאנארכישע רעגירונג אין אמעריקא מיט איהרע אייגענע הענד געגראָבען פאר זיך א קבר, און אויף איהר קבר איז הערויסגע-וואקסען דיא מעכטיגסטע און פרייעסט רעפובליק.

ווען אמעריקא איז נאך געווען נור אן איינוואַנדערונגס פלאטין, קאלאניעס האבען זיך נור וואס אנגעפאנגען צו בילדען האבען דיא אייראָפעאישע פיער מעכטע, שפאניען, ענגלאַנד, פראַנקרייך און האַלאַנד, וועלכע האבען געוועלטיגט אין דער נייער וועלט ניט געקריעגט זיך צווישען זיך איבער א שטיק לאַנד אדער טע-ריטאָריע. זיי האבען נור געזוכט הערויסצוקריגען פון דער נייער וועלט פיר זיך וואס מעהר רייכטהום.

דיא ענגלישע קעניגין איז געווען דיא ערסטע ערפינדערין, אז צו אימפּאָרטירען שקלאָפּען אין דער נייער וועלט איז איין איינ-קינפטיגעס געשעפט און באלד האט שפאניען גענומען קאנקורירען מיט ענגלאַנד אין דעם מענשען האַנדעל. דיא קאנקורענץ איז געווארען צו שטארק און דאדורך דיא פערדיענסטען אין דעם שקלאָפּען האַנדעל צו שוואַך, דארום האט ענגלאַנד מיט שפא-ניען געמאכט, אין 1713 צווישען זיך א טראָסט אויף דעם מענ-שען האַנדעל, איין פיערטעל שעהרס (אַקציען) פון דעם שקלאָפּען טראָסט האט בעקומען קעניגין אַננע פון ענגלאַנד, איין פיערטעל דער קעניג פון שפאניען און איין האַלב פּריוואַט סוחרים. אין 33 יאָהר צייט האט דיעזער קעניגליכער טראָסט פערקויפט אין אמעריקא 144,000 געגערס פיר שקלאָפּען.

דערווייל האט זיך אין דער נייער וועלט געפירדעט פיעלע

דיא ווייסע. זיי האבען געארבייט וויא טאג אזוי נאכט, ביז זיי האבען פערוואַנדעלט א וויסמענעס אין דיא רייכסטע און מעכטיגסטע, אין דיא שעהנסטע און אנגענעהמסטע לאנד אין דער נאנצער וועלט.

נאכדעם וויא דיא קאָלאָניסטען האבען בעקעמפט דיא וויסמענעס, זייער צאהל אין דיעזען לאנד איז געווארען גרויס, זייער פערמעגען פיעל, זיי האבען געבויט שטעדט און דערפער האבען אויסגעבראכען אלערליי מלחמות צו ליעבדיא אייראפעאישע מעכטע וועלכע האבען זיך ניט געקענט צו טהיילען דיא העררשאפט איבער דער נייער וועלט.

דיא אייראפעאישע העררשער האבען אימער געקוקט אויף אמעריקא, וויא אויף א גאָלד גרוב אנצופילען זייערע אוצרות. יעדע פון זיי האט געהאט א פרעטענזיע צו דער נייער וועלט. שפאניען האט אלעס געהאלטען פאר איהר אייגענטהום, האָלאַנד פאר איהרע, פראנקרייך פאר איהרע, און ענגלאנד פאר איהרע. דיעזע רעגירונגען האבען דארום געהאלטען גרויסע ארמעען אין דער נייער וועלט און יעדע האט פערניכטעט וואס דיא אנדערע האט געבויט. דיעזע געשלעגערדיגען האבען פערניכטעט זעהר פיעל קאָלאָניעס, האבען געטויטעט זעהר פיעל מענשען און האבען צו-ריק געהאלטען דעם פראַגנרעס פון דער נייער וועלט.

דיא 7 יעהריגע קריעג, וועלכע האט געדויערט פון 1756 ביז 1763 איז בעקאנט אין דער וועלט געשיכטע אלס דיא בלוטיגסטע און שווערסטע, וואס האט פערניכטעט דיא קאָלאָניעס אהן-ער-באַרמונג, אבער אויף וואס האט געפיהרט צו דער רעוואלוציאָן פאר

שטאאטען. אין דער אסאסיאיישען „מיי פלאוער“ געהערען גאָ-
ווערנערס, מילליאָנערען, סענאַטאָרן און ערפינדער.

דיא ערסטע בעזוכער אין דיזען לאַנד זיינען געווען איינוואַנ-
דערער, אַ קלאַסע מענשען וואס האבען אין אייראפא ניט געקענט
געפינען זייער גליק, אָדער וואס האבען פאַנטאַזירט פון נאָלד פון
דיאַמאַנטען און לוקסוס אָהן אַרבייט, אדער וואס האבען אויף
זיך געהאַט פערברעכען פאַר וועלכע זיי האבען בעדאַרפט פער-
ליערען זייערע קעפּ. קאמפאניעס וואס האבען געוואלט האפען
רייכטהום, וויא דיא קראַנדייק קאמפאניעס אין אונזערע צייטען,
פלעגען צוזאַמען נעהמען דיזעזע סאָרטען מענשען און שיקען זיי
נאך דער נייער וועלט. אבער זיי האבען ניעמאלס געהאַט איין
ערפאַנג. זיי פלעגען ניט וועלען אַרבייטען, זיי האבען ניט געלעבט
בשלוס, און זיינען אויסגעשטארבען איידער זיי האבען געקענט
אנטלויפען צוריק. דיא איינציגע נוצען וואס דיא וועלט האט פון
זיי געהאַט, איז געווען וואס זיי האבען אויסגעטראטען דעם וועג
פאַר בעסערע מענשען.

דיא ריכטיגע קאָלאָניזאַציאָן אין אמעריקא האט זיך אנגע-
פאנגען, ווען דיא פּיוריטאַנער דיא קווייקערס, דיא הוגענאָטען
און אנדערע רעליגיאָנס פערפאָלגטע פערזאנען זיינען צולאָפען
פון דער אלטער וועלט אום צו לעבען פריי נאך זייער געוויסען.
דיזעזע קלאסען זיינען געקומען אום צו בעזעצן זיך אין דער
נייער וועלט. זיי האבען געקעמפּט געגען אלע שוויריגקייטען,
זיי האבען געקעמפּט מיט ארמוטה, זיי האבען געקעמפּט מיט
דיא אינדיאַנער וועלכע ווארען זעהר פיינדליך און שרעקליך צו

פערפאלגט געווארען. דיא וואס זיינען געברענט און געקוילעט געווארען פאר זייער גלויבען האבען געזוכט איין אָרט וואו זיי זאלען קענען דינען זייער גאָט גאַנץ אונגעשטערט, און זיי האָבען בעשלאסען אויסצו-וואַנדערען אין דער נייער וועלט. דורך רייכע פריינדע און פאָליטישענס האבען דיעזע פערפאלגטע סעקטען גע-קראָגען איין ערלויבניס פון ענגלישען קעניג צו עמיגרירען נאך דער נייער וועלט. זיי האבען געדונגען צוויי שיפען, דיא „ספיד-וועל“ און „מיי פלאַוער“. אין 1620 האבען זיי אָפגערייזט נאָך אַמעריקא. דיא ספידוועל האט זיך אומגעקעהרט פון וועג, אבער דיא מיי פלאַוער מיט 41 פאָמיליען איז נאָך דריי און זעכציג טעג רייזע געקומען צו דער נייער וועלט. אויפ'ן וועג האבען דיא עמיגראנטען אויסגעארבייט דעם פלאַן פון זייער רעגירונג, הא-בען פערפאסט א קאנסטיטוציאָן און דאס גאנצע פאָלק — 41 מאַן האבען אויפ'ן שיף אונטערשריבען דיא געזעצע פון זייער רע-גירונג אין אַ לאַנד וואס זיי האבען נאָך ניט געזעהן און ניט געקענט. ווען זיי זיינען אָנגעקומען אין אַמעריקא האבען זיי אויסגע-קליבען מאַסאַטשועטס פאַר זייער היים. אין וועניגער וויא אַ יאָהר זיינען העלפט פון דיעזע אימיגראנטען אויסגעשטאָרבען פון ליידען, אבער דיא עטליכע וואס זיינען פערבליבען האבען געאר-בייט און געקעמפפט און זיינען געווארען דיא גרינדער פון ניו ענגלאַנד. צו זיי זיינען באַלד געקומען מעהרערע פריינדע און גענאָסען.

דיא קינדער פון דיא ערסטע איינוואַנדערער אין מאַסאַטשור-זעטס שפיעלען יעצט דיא גרעסטע ראָלע אין דיא פעראייניגטע

פאנגט זיך אָן בראָדוויי, ניריאָרק. דאס זיינען געווען דיא ערסטע אייראָפּייער וואס האבען געמאַכט אַ שטיקעל וואָהנונג אויף דעם ארט וואו יעצט שטעהט דיא צווייטע גרעסטע שטאדט אין דער וועלט.

דיא האָלענדער, וועלכע האבען געמאַכט גוטע געשעפטען אין פוטער-וואַרע (פאָר) און אנדערע וואַרען האבען ניט אויפֿ-געהערט צו שיקען האַנדעלס שיפען און מאכען קליינע סטאַצי-אָנען ארום האַדסאָן ריווער, ביז אַלבאַני.

דיא האָלענדער קאָמפּאַניע האט דאָן ארויסגענומען אַ טשאַר-טער פון דער האָלענדישע רעגירונג, וואס האט זיי געגעבען דאס רעכט צו האַנדלען אין דער נייער וועלט פון קייפֿ מיי ביז נאווא סקאַטיאַ. דער שטיק לאַנד איז אנגערופען געווארען „ניו נידערלאַנד“. אבוואהל דאס האט אין זיך כולל געווען דאס לאַנד וואס קעניג דזשיימס האט אַוועקגעגעבען דיא ענגלישע קאמפּאַניע איז דאָך צוליעב דעם צו קיין שטרייט ניט געקומען. דיא האַלענדער האבען גענומען שיקען איינוואַנדערער וועלכע האבען זיך בעזעצט אויפֿ'ן מאַנהאַטען אינזעל און האבען געלייגט דעם פונדאַמענט פון ניו אמסטערדאַם, דיא יעצטיגע ניו-יאָרק. אין דיעזער צייט האט זיך אין ענגלאַנד אָנגעהויבען אַ שרעק-ליכע רעליגיאָנס פערפאָלגונג. דיא רעפאָרם בעוועגונג וואס איז ארויסגעקומען פון דיא לעהרען פון דיא רעפאָרמער, לוטהער, קאלוין און אנדערע, האבען געבראַכט רעליגיאָנס פערפאָלגונגען אין ענגלאַנד. מיט שטאַל, מיט פייער און מיט אלע אינקוויזיציאָנען, וויא דיא אידען אין שפּאַניען זיינען פיעלע רעליגיאָנס סעקטען

געווארען אין באָראָוס (בעצירקען) מיט אייגענע בעאמטע און
אייגענע געזעצע. א פארלאמענט איז איינגעפיהרט געווארען אין
דיא באָראָוס און דיא איינוואַנדערער האבען זיך אליין רעגירט.
אין 1621 איז פון ענגלאַנד געקומען א שיף מיט 150 יונגע
פרויען וועלכע זיינען געווארען דיא ווייבער פון דיא בעסטע איר-
מיגראנטען און דיא מוטערס פון דיא שפעטערע קאלאָניסטען און
דיא קעמפפער פאר דיא פרייהייט פון דיא פעראייניגטע שטא-
אמען.

אין דערזעלבער צייט, וואס דיא ענגלענדער האבען געעפענט
אין איינוואַנדערונג און עטאבלירט א קאלאָניע אין ווירדזשיניע
האבען דיא האַלענדער געשינטען זייער וועג אין זעלבען נארד
אמעריקא, דורך זייערע פאַרשונגען און איינוואַנדערונגען ארום
דעם האַדסאָן ריווער, וואו זיי האבען געגרינדעט ניו-אמסטער-
דאם, דיא יעצטיגע ניו-יאָרק.

אין 1610 האט א קאמפאניע פון האַלענדישע סוחרים אונ-
טער דעם נאמען דיא „דאָטש איסט אינדיא קאמפאניע“ ארויס-
געשיקט א שיף מיט וואארע צו האנדלען ארום האַדסאָן ריווער.
נאך דער ערסטער עקספעדיציאן זיינען געקומען נאך אייניגע,
ביז דער קאפיטאן בלאָק האט אונטערנומען דיא געפעהרליכע
רייזע איבער'ן איסט ריווער, וואו עס ליעגט דער קעסעל גרוב,
וועלכען מען רופט נאך יעצט „העלל גייט“ (דער טויער פון
גיהנום). בלאָק'ס שיפעל איז אין יאהר 1613 אפגעברענט געווא-
רען, און דער קאפיטאן מיט זיינע לייטע ווארען געצוואונגען צו
מאכען פאר זיך ביידלעך נעבען יעצטיגען באָלינג גרין, וואו עס

בייטען וויל האבען זיין ארבייט פאר זיך, ניט אין שותפות. זיי האבען פערטהיילט דיא ערד צווישען זיך און יעדער האט געאר-בייט פלייסיג.

אין 1612 איז אין ווירדזשיניע געווען איבער טויזענד ענגלעך-דער, וועלכע האבען געלעבט פון זייער ארבייט. דיא פיינדשאפט און שטרייטגיטען מיט אינדיאנער איז געענדיגט געווארען דורך א מוטהיגען שריט. איין ענגלענדער, קאפיטאן ארגאָל, האט פער-נארט דיא טאָכטער פון אינדיאנער טשיף, וועלכע האט גערע-טעט קאפיטאן סמיטה'ס לעפען און האט זיא געהאלטען געפאנ-נען אויף זיין שיף ביז איהר פאטער האט זיא אויסגעקויפט מיט א פריעדענס פערטראג, וואס ער האט אפגעשלאסען מיט דיא ענגלענדער. זיין טאָכטער האט זיך דערווייל איינגעליעבט אין איין ענגלישמען און איז געווארען א קריסטין. איהר פאטער דער אינדיאנער הערשער האט צוגעשטימט צום שידוך און דאס האט פערשטארקט דיא פריינדשאפט צווישען דיא ענגלענדער און דיא אינדיאנער.

ביז דאנען און אויף א צייט. נאכדעם איז ווירדזשיניע נאך אלץ געווען בעפעלקערט פון איינוואנדערער. קיינער האט דארט געהאט א פאמיליע. יעדער האט געהאלטען ענגלאנד פאר זיין היים. דיא איינוואנדערער האבען אבער דערווייל אויסגעארבייט דעם געשעפט פון טאבאק, וועלכער איז געגאנגען אלס ארטיקעל נאך אייראפא און איז אויף בענוצט געווארען אלס געלד אין ווירדזשיניע.

אין 1619 זיינען דיא איינוואנדערער פון ווירדזשיניע צוטהיילט

מען האט זיך ארומגעזעהן אין לאַנדאָן דאס גאַנץ אנדערע מענשען זיינען נויטהיג צום פלאץ, צו מאכען א לאנד אין דער נייער וועלט. דיא „לאַנדאָן קאמפאַניע“ האט דארום ארויסגע-שיקט א נייע עקספעדיציאָן פון פינף הונדערט לייטע. צוויי שי-פען מיט פיעלע פערזאנען זיינען אויפן וועג אונטערגעגאנגען. דיא וואס זיינען אנגעקומען אין ווירדזשיניע האבען געמאכט מעהר שאדען וויא נוצען. זיי ווארען מייסטענס פערברעכער און שאַרלאַטאנעס. זיי האבען געמאכט אלערליי צרות, דעם בראַווען פאַרשטעהער קאַפיטאַן סמיטה. הונגער האט געהערשט אין דזשיימסטאָן, דיא קאַלאַניסטען וואס האבען זיך געווענדעט צו דיא אינדיאַנער זיינען ערמאָרדעט געווארען אונערבאַרימליך. פון דיא פינף הונדערט איינוואַנדערער זיינען געפליבען זעכציג, און דיעזע האבען זיך ענדליך פערקליבען אויף שיפעלעך און זיינען צופאהרען נאך ניו פאָנדלאַנד, וואו ענגלישע פישער האבען זיך געפונען.

אבער מערקווירדיג אין דעם זעלבען טאג (1610) וואס דזשיימסטאָן איז אויסגעלעדיגט געווארען פון דיא ערסטע ענג-לענדער, זיינען אנגעקומען א פאאר שיפען מיט אנדערע ענגלישע איינוואַנדערער, וואס לארד דעלאווער האט געפיהרט. דיעזע נייע איינוואַנדערער ווארען פון א גאנץ אנדער סאָרט, זיי ווארען פלייסיג, רוהיג און געהאָרזאָם און מיט זיי איז געלייגט געווארען דער פונדאמענט פון דער ערסטער קאַלאַניע אין ווירדזשיניע. דיעזע נייע איינוואַנדערער האבען ניט געוואלט לעבען קאָמו-ניסטיש, ווייל זיי האבען געוואלט ארבייטען. דער וואס וויל אר-

פאטער ער זאל ניט טויטען דעם ווייסען מאן. איהר פאטער האט
עס איהר צוליעב געמאהן און קאפיטאן סמיטה איז אפגעשיקט
געווארען צוריק נאך דזשיימסטאן.

זיעבען וואָכען האט סמיטה זיך פערזאמט ביי דיא אינדיא-
נער, ווען ער איז צוריק געקומען האט ער געפונען אלעס ביי'ן
אונטערגעהן. בלויז פערציג פערזאן זיינען געבליעבען פון דער
גאנצער עקספעדיציאן, און דיעזע זיינען אויך געווען פערטיג צו
אנטלויפען.

אלס קאפיטאן סמיטה האט מיט מיהע געמאכט עטוואס
אָרדנונג מיט זיינע פערציג לייטע, האט ענגלאַנד איהם אריין-
געשיקט 120 נייע איינוואנדערער, וואס זיינען געווען נאך ערגער
פון דיא ערסטע. צווישען דיא נייע האבען זיך געפונען א פאאר
גאָלד-שמידען, וועלכע האבען באלד געפונען ברישצעדיגע ערד
און האבען געמיינט, אז עס איז גאָלד. א גאָלד פיבער איז באלד
בעפאָרען אלע לייטע. קיינער האט ניט געוואלט הערען אדער
זעהן וועגען פראקטישע ארבייט, יעדער האט זיך גענומען גראָבען
גאָלד. קאפיטאן ניופאָרט האט אנגעלאדען א פולע שיף פון
דיעזען גאָלד און איז אנטלאפען נאך ענגלאַנד, נור אום צו ער-
פאהרען, אז ער האט געבראכט זאמד ניט גאָלד.

מיט א צובראכענע האַרץ האט זיך קאפיטאן ניופאָרט וויע-
דער בעגעבען נאך ווירדזשניע. דיעזען מאל האט ער געבראכט
70 עמיגראנטען צווישען זיי צוויי פרויען, דיא ערסטע ענגלישע
פרויען אין אמעריקא. אבער אויך דיעזע איינוואנדערער האבען
ניט געטויגט צו גרינדען א קאָלאָניע.

זיך אַרומגעקריגט, און אַרומגעריסען צווישען זיך און האבען גע-
מאכט בלבולים אויף זייערע אַנפיהרער. באלד אבער האבען דיא
איינוואַנדערער דערזעהן זייער לאגע. דיא שפייז וואס זיי האבען קיין
מיטגענומען איז פערדאָרבען געווארען אויפ'ן וועג. זיי האבען קיין
פעלד ניט בעאַרבייט, דאָרום האבען זיי ניט געהאט וואס צו
שניידען. העלפט פון דיא איינוואַנדערער זיינען אויסגעשטארבען
איידער דער זומער איז אַוועק. דיא אַנפיהרער פון דיעזע אייג-
וואַנדערער האבען אַוועק געגנבעט דיא ביסעל שפייז פאר זיך.
אַלערנײ שטרייטיגקייטען האבען דאָרום געהערשט, ביז א געווי-
סער קאפיטאַן סמיטה איז אויסגעקליבען געווארען פיר אַ פיהרער.
דיעזער נייער פיהרער האט זיך צוערסט געווענדעט צו דיא
אינדיאנער נאך שפייז, דאן האט ער זיך גענומען צו שיסען
וויילדע פויגלעך, דאָדורף האט ער פערזארגט זיינע קאמעראדען
מיט לעבענס-מיטעל.

ווען אַלעס איז געווארען אין אַרדנונג, איז דיעזער פיהרער,
קאפיטאַן סמיטה, מיט אייניגע לייטע אַרויס אויסצופארשען
ווירדזשיניע. זיי זיינען אריינגעפאלען צו אינדיאנער, וועלכע האבען
אַלעמען געטויט אויסער קאפיטאַן סמיטה, וועלכען זיי האבען
געבראכט צו זייער טשיף, וועלכער האט איהם פעראורטהיילט
צום טויט. קאפיטאַן סמיטה איז פאָרבערייטעט געווארען צום
טויט. זיין קאפ איז שוין אַרויפגעלייגט געווארען אויף אַ שטיין,
אבער איידער דער שווערער אינדיאנער קלאָב איז געפאלען אויף
זיין קאפ איז דעם טשיף'ס אַ צוועלף יאהריגעס טאכטער גע-
פאלען אויף דעם געבונדענעם קערפער, און האט געבעטען איהר

אצעאן נאך אין מיטען פון זעכצעהנטען יאהר-הונדערט, נור דיא ריכטיגע איינוואנדערונג האט זיך אנגעפאנגען ערסט אין אנפאנג פון 17-טען יאהר-הונדערט, ווען דיא „לאנדאן קאמפאניע“ איז אין 1607 אנגעקומען אין דזשיימס ריווער, ווירדזשיניע. דיא לאנדאן קאמפאניע, וועלכע האט געקראגען א טייטעל און טשארטער פון ענגלישען קעניג האט ארויסגעשיקט קאפיטאן ניו-פארט מיט דריי שיפען, וואס האבען געפיהרט 105 עמיג-ראנטין זיי זאלען זיך בעזעצען אויפ'ן ראָאָנאק אינזעל, וואו איין קאלאניע איז מיט 20 יאהר פריהער אונטערגעגאנגען. דיעזע עקספעדיציאן האט געהאט וועניג פאסענדע פערזאנען פאר א קאלאניזאציאן. קיין פרוי איז צווישען זיי ניט געווען, בלויז צוועלף ארבייטער אונד א פאאר מעכאניקער, דיא איבעריגע וואָרען דזשענטעלמען, וואס האבען געטויגט צו לעבען פון צווייטענס ארבייט.

דיא ריזע פון דיעזע איינוואנדערער האט גענומען זעהר לאנג, ביז א ווינד האט זיי פערטריבען אין טשעסאפיק ביי, וואו זיי האבען געפונען א גוטען האפען צו לאַנדען. דעם ריווער הא-פען זיי א נאמען געגעבען דזשיימס ריווער. זיי האבען דאן געזע-געלט ווייטער פונפציג מייל אויף דעם ריווער ביז זיי האבען געפונען דיא שעהנע האַלבע אינזעל וועלכע זיי האבען אויסגע-קליבען פאר דער הויפט שטאדט פון ווירדזשיניע, און האבען עס א נאמען געגעבען דזשיימסטאן.

דיא אינדיאנער און זייער הערשער אין ווירדזשיניע וואָרען פריינדליך צו דיא נייע געסט, אבער דיא איינוואנדערער האבען

אין וואלד אבער האט איהם איינער פון זיינע בעסטע פריינד
דערשאסען אויף טויט (1687)

דיא קאלאניאל עפאכע.

דער אונטערשיעד צווישען איינוואנדערונג (אימיגראציע) און
קאלאניזאציע איז דערזעלבער, וויא צווישען אורח און בעל-
הבית. — איינוואנדערונג הייסט, ווען מענטשען קומען אין א לאנד
ניט מיט דעם פעסטען בעשלוס זיך צו בעזעצן דאָרט פיר
אימער, אונטער אלע אומשטענדען; נור זיי האבען איינגעוואַנ-
דערט צו ציהען וועלכע עס איז מאַטעריעלע נוצען און, ווען עס
וועט זיי לוינען וועלען זיי זיך דאן פעסט בעזעצן און בויען אין
דער איינגעוואַנדערטע לאנד זייער היים פיר אימער. קאלאניזא-
ציע אבער הייסט, ווען מענטשען קלייבען זיך צוזאַמען צו גרינדען
אין א לאנד א היימאַט פיר זיך און זייערע קינפטיגע דורות
ניט קוקענדיג צו זיי וועלען האבען באלד נוצען פיר זיך אדער
ניט.

איידער דיא נייע וועלט איז קאָנאָניזירט געווארען איז זיא
בעזוכט געווארען פון גרויסע מחנות איינוואַנדערער, וועלכע האבען
נאר ניט ווילענדיג אויסגעטראָטען דעם וועג פאר דיא שפעטער-
דיגע קאלאניסטען.

דיא צייט ווען אין אמעריקא זיינען געקומען נור איינוואַנדע-
רער האט געדויערט פון ענדע 16טען יאהר-הונדערט ביז נאהענט
האלב פון 18-טען יאהר-הונדערט. געוויסע סטאציאנען פיר פיר-
שער האבען זיך שוין געפונען נעבען דיא ברעגעס פון אטלאַנטישען

מארקעט. פינף יאהר האט ער פערבראכט מיט דיא אינדיאנער אין דיא קאלטע געגענדען פון קאנאדא און זיך אויסגעלערנט זייער שפראך. בענגלייט פון פראנצויזען און פריינדליכע אינדיאנער, האט מארקעט און זיין פריינד זשאליעט געמאכט איין עקס-פעדיציאן צו דעם מיסיסיפי ריווער (1673). דארטען איז מארקעט אויך געשטארבען און געפונען א קבר אויפ'ן ברעג פון א קליין טייכעל, וואס טראגט ביז יעצט זיין נאמען. זיין נאכפאלגער איז געווען קאוואריער דע לאסאל. זיין אמביציאן איז געווען צו ערווערבען פיר פראנקרייך גאנץ נאָרד אמעריקא, איידער שפאניען אדער ענגלאנד וועלען עס אריינחאפען אין זייערע הענד. מיט א פארטיי פון פונפציג פערזאן, פראנצויזען און אינדיאנער האט ער עררייכט דעם פלאץ וואו דער מיסיסיפי ריווער פאנגט זיך אן און דארט געבויעט א גרויסען סכופ און צלם, געבענדיג דער גאנצער געגענד דעם נאמען קואזיאנא, צו עהרע פון פראנצויזישען קעניג לואיס דער 14טער (1682). ער האט זיך אומגעקעהרט נאך פראנקרייך, וואו דער קעניג האט איהם געגעבען פיער שיפען און דיא פאלמאכט איבער אלע נייע קאלאניעס וואס ער וועט גרינדען. מיט דרייהונדערט פערזאן איז ער ארויס אויף זיין צווייטער רייזע. דער קאמאנדיר פון דיא שיפען איז געווען דע לאסאל'ס פערזענליכער פיינד און אנשטאט זיך אפצושטעלען ביים מיסיסיפי ריווער, איז ער פערפאהרען ווייטער און געצוואונגען אלעמען אראפצוקריכען און בעזעצען זיך אין איין אונערפארשיטען לאנד, אין טעקסאס. דע לאסאל האט געפרובט מיט א קרייזער קאמפאניע צוריקצופאהרען און אויסזוכען זיין לואיזיאנא.

זיך געמוזט צוריק ציעהען, האבען זיי דאך געטוידטעט פיעלע שפאניער.

ווען פרילינג איז געקומען, האט דע סאָטאָ מיט זיין איבערגע- בליבענער אַרמעע ערריכט דעם מיסיסיפי טייך, „דעם פאטער פון אלע וואסערען“, וויא דיא אינדיאנער האבען איהם גערופען. אומזאָנסט האבען זיי געפרובירט איבער צו שווימען דיעזען טייך, וועלכער שטרוימט זעהר שנעל און טראגט מיט זיך גרויסע ביימער ! פיבער און אינדיאנער פילען האבען ביסלעכווייז פער- ניכטעט דיא גרעסטע העלפט פון זיין אַרמעע. פערצווייפעלט און פערלאסען איז דעסאָטאָ געשטאָרבען. זיינע חברים האבען איהם מורא געהאט צו בעגראבען, דיא אינדיאנער זאלען זיך ניט דער- וויסען פון זיין טויט. זיי האבען דארום זיין קערפער אראפגעלאזען אין דער טיעפעניש פון מיסיסיפי ריווער. דעסאָטאָ, וויא מיר זעהן, האט ניט געפונען, דעם עלדאָראדאָ (גאָלדענע לאַנד), ער האט אבער ענטדעקט דעם מיסיסיפי ריווער און האט צוערשט געגעבען שפאניען דאס רעכט צו דעם לאַנד, איבער וועלכען דיע- זער טייך פליסט.

פראַנצויזען אבער, האבען דיעזען טייך גרינדליך אונטערזוכט און האבען דיא ערשטע געמאכט דארט קאָלאָניעס. זיי האבען אין דער זעלבער צייט געפונען איין אַנדער גרויסען טייך, דעם סענט לאָרענט, האבען באַזעצט נאָווא סקאָטיאַ, און געגרינדעט דיא שטאדט קוויבעק. אַנשטאט צו פערשקלאפען דיא אינדיאַ- נער וויא דיא שפאניער, פלעגען דיא פראַנצויזען פרובירען זיי צו ציוויליזירען. איינער פון דיעזע עדעלע מענשען איז געווען אַ גלח,

דורכשווימען טייכען, קלעטערן איבער בערג, דורכשניידען א וועג דורך געדיכטע וועלדער, און שלאָגען זיך מיט דיא ווילדע אינדר-יאַנער. דיעזע גאָלד-זוכער פלעגען קומען פון גאנץ אייראפא. בע-ריהמט צווישען זיי איז געווען פוזארא און פערדינאנד דע סאָטאָ צוזאמען האבען זיי בעזיעגט דיא אינדיאנער שבטים פון פערו (Peru) און צונויפגעקליבען א מאסע גאָלד און פעריל. דע סאָטאָ האט זיך צוריקגעקעהרט נאָך שפאניען, וואו ער האט זיך פער-היראטהעט צו זעהר א רייכער פרוי פון אדעלען ראנג.

זיין ליידענשאפט פיר גאָלד איז אבער ניט געווארען קלענער און ווען ער האט געהערט דיא געשיכטע פון דיא רייכטהימער פון פלארידא, האט ער געבעטען און אויף געקריעגען ביי דעם שפאנישען קעניג טשאַרלעס דעם 5טען דאס ערלויבנים צו בעזי-גען און אייננעהמען פלאָרידע. מיט איהם זיינען מיטגעפאָהרען זעקס הונדערט מענער, קינדער פון עדעלע און רייכע עלטערען מיט זייערע דיענער. נאך פיעכע שלאכטען מיט דיא אינדיאנער איז דע סאָטאָ'ן געלונגען אריינצודרינגען אין פלאָרידא. ער האט אבער קיין גאלד דאָרט געפונען. ער איז געפאהרען ביי לאנד ווייטער. איבעראל זיינען דיא אינדיאנער געווען געגען איהם מיט זיינע מענשען פיינדליך, ווייל דע סאָטאָ'ס גרויזאמקייט איז גע-ווארען שנעל איבעראל בעוואוסט.

אין מאל ביי נאכט, ווען דע סאָטאָ און זיין ארמעע זיינען געשלאָפען, זיינען דיא אינדיאנער זיי בעפאלען פון אלע זייטען, פערברענט זייערע הייזער, און אַבוואָהל, דיא אינדיאנער האבען

דער צווייטער פארשער איז געווען איין ענגלענדער פראנסיס דרייק. ער האט עררייכט דעם פאסיפיק אָושען אויף דעם זעלבען וועג וויא מאגעללאָן. דארט האט ער אָנגעפאָנגען צו ראַבעווען און פלינדערען דיא איינוואָהנער מיט זעלטזאמען ערפאָלג. ער האט אַטאַקירט און פערניכטעט פיעלע שפּאַנישע שיפען און פעסטונגען. נאכהער, פירכטענדיג, דאס שפּאַניען וועט שיקען איין ארמעע געגען איהם וועלכע וועט וואַרטען ביים סטרייט מאגעלאָן איהם צו כאפּען, איז ער אוועק צו דער נאָרד. נאך עטליכע וואָכען אומגליקליכע רייזע האט ער זיך אָפּגעשטעלט אין דעם ביי פון סאַן-פראַנציסקאָ. דיא איינוואָהנער וועלכע האבען ביז דאן קיין ווייסע ניט געזעהן האבען איהם בעגעגעט מיט פרייד און געקריינט איהם פאַר זייער קעניג. ער איז געבליבען ביי זיי אין גאנצען פינף וואָכען, האט אנגערויבט פיעל גאָלד און זילבער, האט א נאמען געגעבען דער גאַנצער שטרעקע לאַנד „ניו-אל-ביאָן“ אדער „ניי-ענגלאַנד“ און איז דורך דעם פאסיפישען אָצעאן אריין אין דעם אינדיאנישען מעער, פון דאָרטען נאך אפריקא, און פון אפריקא צוריק נאך ענגלאַנד.

דיא קעניגין עלזאבעט פון ענגלאַנד און דאס גאַנצע ענגלישע פאָלק האבען איהם אויפגענומען מיט גרויס פאראד. ערזאבעט האט צוגענומען א טהייך פון דיא אָנגערויבטע גאָלד און זילבער און דערפאַר איהם געגעבען א טיטול „סער פראַנסיס דרייק“. גאָלד אין זילבער איז אלזאָ געווען דער איינציגער צוועק פון אלע אַמאָליגע פאַרשער און רייזענדע. צוליעב דעם פלעגען זיי פערלאסען היים, ווייב און קינדער, אויסשטעהן אלע געפאָהרען,

ענדריק האט ער דאך עררייכט דאס וואסער וועלכעס ער האט א נאמען געגעבען „סויט זעע“. יעצט הייסט עס שטיכער אָצעאן (פאסיפיק אָושען). פאלענדיג אויף דיא קניע, האט ער איינגע-גראָבען א גרויסען צלם און א פלאג, צייגענדיג דאמיט, דאס דיעזע גאנצע וועלט-טהייל בעלאַנגט צו שפּאַניען.

נאָך פיעלע טעג שווערע ארבייט איז איהם געלונגען צו צו-קומען צום ים, וואו ער האט געפונען פיעל גאָלד און פעריל. צוריק קומענדיג צו זיין קאָלאָניע האט זיין רייכטהום איהם פער-שאַפט פיעל פיינדע. דיעזע האבען איהם געמסרט פאר דעם קעניג, וועלכער האט איהם אַראָפּגעוואָרפּען פון אַמט. באלד נאכדעם האט מען איהם וויעדער געמסרט דאס ער וויל מאַכען איין אייגענע רעגירונג. מען האט איהם געפאַנגען, פּעראורטהיילט און געזעצ-ליך ערמאָרדערט.

דאָך זיין פערדיענסט אין איבערצייגען דאס קאלומבוס האט געהאַט א טעות איז ניט פערפאלען געווארען. פיעלע אַנדערע רייזענדע און פאָרשער האבען זיך בענוצט דאמיט. איינער פון זיי איז געווען מאַגעללאַן, א פאָרטוגעזער, וועלכער איז אריבער דעם אַטלאַנטישען אָצעאן און געפונען דעם וואסערדיגען דורכגאַנג וואס טראגט ביז יעצט זיין נאמען: „סטרייט מאַגעללאַן“. אזוי האט ער עררייכט דעם אָצעאן וועלכען באל באָוא האט צום ערשטען דערזעהן. געפינענדיג דיא וואסער שטיל און רוהיג, האט ער עס א נאמען געגעבען, דער שטילער אָצעאן. פאָהרענדיג וויי-טער איז ער אויף איינע פון דארטיגע אינזלען אַטאַקירט געווארען פון אינדיאַנער און ערמאָרדעט געווארען.

אויסגעהרגט פיעלע שפאניער און דיא איבריגע פערטריעבען.
פאָנס דע לעאָן זעלבסט האט געקריענען א טויט וואונד, פון
וועלכע ער איז נאכהער געשטארבען אין קובא.

וויא עס איז שוין דעם לעזער בעוואוסט האט קאָלומבוס
געגלויבט, אז דאס גאנצע לאנד וואס ער האט ענטדעקט, זיינען
בלויז אינזלען פון אינדיען, אלע זיינע נאכפאלגער, גאנצע צוואנציג
יאָהר, זיינען געווען פון דערזעלבער מיינונג. דער ערסטער אויס-
צוגעפינען דיעזען טעות איז געווען דער שפאנישער גאָווערנאר
באל באָוא. ער האט א טאל געוואויגען גאָלד אין א וואַג שאָל,
איין אינדיאנער וואס איז געשטאנען דאביי, האט אַ שמיץ גע-
טהאן דיא וואַג-שאָל און אויסגעשיט דאס גאָלד אין אלע זייטען.
„אויב דאס איז וואס איהר שעצט אזוי פיעל“ — האט ער
געזאגט — „וועל איך אייך צייגען א פלאץ וואו איהר קענט
געפינען פיעל דערפון. אויף דער אנדערער זייט פון דיעזע בערג
(צייגענדיג נאך צפון) איז פאראן א גרויסער ים, אלע טייכען וואס
רינען אראפ פון דיא בערג אין דיעזען ים, זיינען פול מיט גאָלד.
דער קעניג פון יענעם פאָלק טרינקט פון גאָלדענע בעכער און
גאָלד האט דארט אזא ווערט וויא ביי אייך אייזען“.

דיעזע רעדע האט געגעבען באל באָוא נייעס לעבען. ער האט
באנד פערפערטיגט איין עקספעדיציען איבערצופאהרען דיא
בערג. שוועריגקייטען האבען איהם אפגעהאלטען אויף יעדען
שריט און טריט. ער האט געמוזט מלחמה האלטען מיט דיא
אינדיאנער, און דער סלימאט אויף דיא בערג איז געווען זא הייס
דאס פיעלע פון זיינע מענשען זיינען געשטארבען אויפ'ן וועג.

זיינען געווען גליקליכער פון פיעלע אנדערע אין דעם, דאס זיי האבען עררייכט דעם צענטער פונקט פון נאָרד אמעריקא, ביז דאן נאך ניט ענטדעקט. אויפ'ן צווייטען יאָהר האבען זיי וויעדער געמאכט א רייזע און געפונען ניו-פאָנדלענד.

פון שפאניען איז אין דער זעלבער צייט אויך ארויסגעפאהרען איין אלטער סאלדאט, פאָנס דע לעאָן. ענטציקט מיט דער שענההייט און גוטען קלימאט פון פאָרטאָ ריקא, האט ער געבעטען פערדינאנדען ער זאל איהם מאכען פיר גאָווערנער פון דיעזע אינזלען. ער האט אבער זעהר שלעכט בעהאנדעלט דיא געבוי-רענע איינוואהנער, מאכענדיג זיי פאר שקלאפען וויא אלע שפא-ניער האבען געטהאָן, און פערדינאנד האט איהם אראפגעזעצט פון זיין אמט. ער איז אבער ניט צוריק געפאהרען נאָך שפאניען, נור געבליבען אין אמעריקא, זוכענדיג דעם וואונדערבארען פאָנטאן פון לעבען. ער, וויא פיעלע אנדערע האבען געגלויבט דאס עס גיעבט א פאָנטאן, וועמעס וואסער האט אין זיך דיא קראפט צו מאכען פון אלט וויעדער יונג און פון קראנק געזונד.

נאך פיעלע רייזען איז ער געקומען איבער א שטיק לאנד, גענצליך בעדעקט מיט בלומען. דאס איז געווען דער ערשטער טאָג פון קריסטליכען פסח וועלכער הייסט ביי דיא שפאניער פאסמא פלאָרידא. ער האט דארום דעם ניי-געפונענעם לאנד א נאמאן געגעבען פלאָרידא (אין 1512). זיין זוכען נאך דעם פאָנטאן, איז זעלבסטפערשטענדליך, געווען אומזאנסט. שפעטער איז ער וויעדער געקומען אהין מיט א גרויסע עקספעדיציאָן צו גרינדען דארט א קאלאָניע. דיא אינדיאנער האבען זיי אטאָקירט,

עמיגראנטען אין נייעם לאַנד. אַ בעאַמטער איז געשיקט געווארען
דיא זאך צו אונטערזוכען, דיעזער בעאַמטער איז אויף געווען אַ
פיינד פון דעם ענטדעקער, אַדמיראַל קאלומבוס, און ער האט
קאלומבוסען אַ געשמיעדטען אין קייטען אָפגעשיקט נאך שפּאַניען.
דאס פאָלק האט שטאַרק פּראָטעסטירט און קאלומבוס איז בע-
פרייט געווארען. נאך דעם טויט פון איזאבעלאן, וועלכע איז
געווען קאלומבוס'עס בעסטער פריינד, האט דער אונדאנקבארער
קעניג פערדינאַנד וויעדער שלעכט בעהאַנדעלט דעם, וואס האט
געלייגט צו זיינע פיס אַ נייע וועלט. אלט, קראַנק און פערלאסען
איז קאלומבוס געשטאַרבן אין אַרימקייט. זיין קערפער איז צוויי
מאל אויסגעגראָבן און איבערגעפיהרט געווארען, ביז יעצט
ענדליך געפינט זיך קאלומבוסעס קערפער אין דעם קאַטעדראַל
פון האַוואַנאַ, קובא, און אויף זיין מצבה שטעהט דיא קורצע
אונטערשריפט: „אַ וועלט איז זיין מאָנומענט!“

נאך קאלומבוסעס טויט האט איין איטאליענער געמאַכט
אַ ריזע נאך דעם ענטדעקטען לאַנד און צוריקעהרענדיג עס
פינקטליך בעשריעבן און געמאַכט דערפון דיא ערשטע געאָגראַ-
פישע קאַרטע. דיעזער איטאליענער האט געהייסען אמעריגא
וועספוטשי, און דער נאמען אמעריקא, איז פערבליבען ביז יעצט.
דיא ענטדעקונג פון קאלומבוסען האט אויפגערעגט גאנץ
אייראָפּא. פון יעדען לאַנד האבען זיך אַ לאַז געטהאן טאַפּפערע
מענער, וועמען דיא געשיכטעס פון רייכטהימער און פרוכטבארע
לענדער האבען געצויגען צו פרובען זייער גליק. פון ענגלאַנד זיינען
ארויסגעפאהרען דזשאן קאַבאָט און זיין זוהן סעבאַסטיאַן. דיעזע

פערלאזענדיג סאן סאלוואדאָר האט קאלומבוס ענטדעקט אנדערע אינזלען און דעם גרעסטען פון זיי א נאמען געגעבען קובא. איין אנדער אינזעל האט ער גערופען היספאניאלא (קליין שפאניען). דאָרט איז זיינע אַ שיף צובראָכען געווארען און פון דעם האָלץ האט מען אויפגעבויט אַ מין שלאָס, וואו פיעלע פון דיא מאַטראָזען האבען זיך בעזעצט. מיט דיא איבריגע איז קא-לומבוס צוריקגעפאָהרען נאך שפאניען.

זיין אריינטריט אין פאלאסט איז געווען א טריאומף. איבע-ראַל האט מען איהם בעגעגנעט מיט מוזיק אַלס זיענער. אין קעניגליכען הויף, וואו מען האט איהם אויפגענומען מיט גרויס עהרע, האט ער דערצעהלט דיא געשיכטע פון זיין רייזע, בעשרי-בען דאס ניי לאַנד, און געצייגט אייניגע קופער-פאַרביגע אינד-יאַנער, וועלכע ער האט מיט זיך מיטגעבראכט.

קאלומבוס האט נאכהער געמאַכט נאך דריי רייזעס אין דער נייער וועלט, האט ענטדעקט פיעלע נייע אינזלען און געגרייכט ביז סויט אַמעריקא. ער האט אבער אליין זיך קיינמאל ניט פאָרגעשטעלט, דאס ער האט ענטדעקט אַ נייע וועלט-טהייל. ער האט אימער געדענקט, דאס זיינען אלע אינזלען פון אינדיען און דארום גערופען דיא איינוואָהנער אינדיאַנער. שפעטער האט מען דיעזע אינזלען א נאמען געגעבען „וועסט אינדיען“, און יענע אינדיען אין אזיען, — „איסט אינדיען“.

אַלס זיגער האט קאלומבוס זיך געמאַכט זעהר פיעל פיינדע. דיעזע האבען געווירקט אויף דעם קעניג פון שפאניען ער זאל גלויבען, דאס קאלומבוס בעהאַנדעלט שלעכט דיא שפאנישע

דאס נייע לאַנד. ווען ניט, האט ער פערשפראכען צוריק צו קעהרען.

פרייטאג, דען 12-טען אקטאָבער דעמזעלבען יאהר, האט אַ מאַטראַז, וועלכער האט געהיט אַ גאַנצע נאַכט, דערזעהן אַ בע-ווענענדעס ליכט און ער האט אויסגעשריען: „לאַנד, איך זעה לאַנד!“ דאס איז געווען איינער פון דיא באַהאַמאַ אינזלען. אויפ'ן ברעג האט מען געקענט זעהן דיא איינוואָהנער ארום לוי-פען אין ווילדער אויפֿרעגונג. קאלומבוס, געקליידעט אין אַ רייף בעפּוצטען אַנצוג געשטריקט מיט גאָלד, מיט דעם פּלאַג פון שפּאַניען אין דער האַנד איז צוגעפּאָהרען מיט מאַטראָזען צום ברעג אין קליינע שיפלעך. דארטען זיינען אלע געפאלען אויף דיא קניע און געקושט דיא ערד. דיא מאַטראָזען האבען געבעטען אום פּערצייאונג ביי קאלומבוסען פאַר זייער אונצופריעדענהייט און צווייפעל.

קאלומבוס האט פאָלד ערקלערט דאס לאַנד דאס אייגענטהום פון פּערדינאַנד און איזאַבעלאַ און עס אַ נאמען געגעבען סאַן סאַלוואַדאָר. דיא ווילדע איינוואָהנער זיינען אַנטלאָפּען ערשראָ-קענע און האבען זיך בעהאַלטען אין דיא וועלדער. שפּעטער הא-בען זיי בעקומען מעהר קוראָזש און האבען בעטראכט דיא נייע געסט מיט וואונדער, געטאַפּט זייערע בערד, הענד און פיס, דענקענדיג דאס זיי זיינען מלאכים אראפגעפאלען פון הימעל. זיי האבען געגעבען דיא שפּאַניער, ציערונג פון גאָלד פיר גלעקלעך און גלעזערנע קרעלען, צייגענדיג מיט דיא הענד נאך דער סויט, וואו עס געפינט זיך פיעל אַזעלכע גאָלד.

זיעבען לאנגע יאהר האט זיך קאלומבוס אזוי ארומגעשלעפט פון איין קעניג צום אנדערען און אהן ערפאלג. ענדליך, ווען ער האט שוין געוואלט אויף עוויג פערלאסען שפאניען האט איהם דיא קעניגין איזאבעלא געשיקט רופען. זיא האט איהם זעהר פין אויפגענומען און ווערענדיג פערצינטערעסירט אין דער שילדע-רונג פון זיין אידעע האט זיא אויסגערופען: „איך נעהם אויף זיך דיעזע אונטערנעהמונג און וועל פערזעצען מיין ציהרונג אום צו קריגען דאס נעטהיגע געלד.“

מיט דריי שיפען האט קאלומבוס פערלאסען דעם האפען פון פאלאס, שפאניען (3-טען אויגוסט 1492) דיא שיפען זיינען גע-ווען זעהר קליין, ניט גרעסער פון געוועהנליכע טייף-שיפלעך. פיעלע מענשען האבען איהם גערעכענט פיר וואהנזינג. אזוי זי-כער איז ער אבער געווען אין זיך און אין זיין פלאן, דאס ער האט מיט זיך מיטגענומען דעם טיטור פון אדמיראל און וויצע-קעניג איבער אַרע לענדער, וואס ער וועט ענטדעקען. נאך א רייזע פון זעקס טעג זיינען דיא שיפען אָנגעקומען נאך דיא קאנאריען אינז-לען, וואו זיי זיינען געבליבען א גאנצען מאָנאַט צו פערריכטען א טהייל פון איין שיף, וועלכע איז צובראָכען געווארען אויפ'ן וועג. ווען קאלומבוס האט פערלאזען דיא אינזלען, האט זיך אנגע-פאנגען א בונט צווישען זיינע מאַטראָזען, וועלכע האבען געשריען, דאס ער פיהרט זיי צום זיכערען טויט. עס איז געקומען זאָ ווייט, דאס זיי האבען געדראָהעט צו ערמאָרדען קאלומבוס און איהם אריינווארפען אין ים. קאלומבוס האט זיי ענדליך דאָך איינגע-שטילט דאָמיט, דאס ער האט געגעבען דריי טעג צייט צו געפינען

זיין גאנצע יוגענד פערבראכט אויפן ים. ער איז געווען זיכער דאס דיא ערד איז קיילעכדיג און דארום האט ער געדענקט, דאס ווען ער וועט פאהרען גאָן מעריב זייט וועט ער קומען נאָך אינדיען, אין אנדערע ווערטער, ער האט געגלויבט, דאס דער קירצעסטער וועג נאָך אינדיען פון אייראָפּא איז דורך דעם אַט-לאַנטישען אַצעאַן. ער איז געווען זעהר אַרעם און דארום אונפּע-היג אליין צו פאָרמירען איין עקספּעדיציאָן מיט שיפּען און אלעס נעמטהיגעס. ער האט זיך געווענדעט מיט א ביטע צו דער רעפּוב-ליק פון זשענאָואַ, און נאכדער צו דיא מאָנאַרכען פון פאָרטוגאַל און ענגלאַנד. קעניג דזשאן פון פאָרטוגאַל האט איהם אויסגע-הערט און איבערגעגעבען זיין פאָרשלאַג צו אַ קאמיטעע פון גע-לעהרטע. דיעזע געלעהרטע נאָך פיעלע דעבאַטען האבען ערקלערט קאלומבוס'עס פלאן אלס נאריש און אונפּראַקטיש. אין דער זעלבער צייט, האט דער קעניג, שטילערהייט אַרויסגעשיקט אַ שיף, אָנזאגענדיג דעם קאפיטאַן צו פאהרען אויף דעם זעלבען וועג, וויא קאלומבוס האט פאָרגעשלאגען. אפּפאהרענדיג עטליכע טעג און זעהענדיג מעהר ניט וויא הימעל און וואַסער ארום און ארום האט זיך דער קאפיטאַן צוריקגעקעהרט מיט דעם בעריכט, דאס קאלומבוס'עס פלאן איז אַ פאנטאַזיע.

קאלומבוס האט פערלאזען פאָרטוגאַל און האט זיך געווענ-דעט צו שפּאַניען. דארטען איז זיין פאָרשלאַג אויף איבערגעגעבען געווארען צו אַ פערזאמלונג פון פיליזאָפּען און געלעהרטע, וועלכע האבען אויף בעשלאסען, דאס קאלומבוס איז וואַהנזיניג און זיין טהעאָריע איז אויף גאָר ניט בעגרינדעט.

דיא געשיכטע פון אמעריקא.

דיא ענטדעקונג.

אמעריקא איז דער וועסטליכער טהייל פון דער וועלט, (Western Hemisphere) דיעזער וועלט-טהייל פערנעהמט א שטח פון פונפצעהן מיליאן און זיעבען הונדערט טויזענד סקווער מייל.

ווער עס האט בעוואָהנט דיעזען וועלט-טהייל ביז פאַר דער ענטדעקונג, איז נאך ביז יעצט ניט גענוי בעוואוסט. דאָ און דארט האט מען געפונען פון צייט צו צייט צייכענס פון איין אמאליגער ציוויליזאציע אין דער פארמע פון חורבות פון גרויסע טעמפלען, מאנומענטען, געוועהר און פערשיעדענע הייזליכע אר-טיקלען. פיעללייכט זיינען יענע מענשען געווען דיא אור-עלטערען פון דיא אינדיאנער, וועלכע מען האט ענדעקט צוזאמען מיט דער נייער וועלט.

דער ערשטער פון דיא אייראפייער צו דענקען דאס אויף דער אנדערער זייט פון אטלאנטישען אָצעאן געפינט זיך א נייעס לאַנד, איז געווען כריסטאפער קאלומבוס. ער איז געבוירען גע-ווארען אין דזשענווא, איטאליען פון ארימע עלטערען און האט

4236

Copyrighted 1898 by Jacob Saphirstein:

E. 78
B. 11

דיא

געשיכטע פון אמעריקא

אין דריי טהייל

ערסטער טהייל, דיא ענטדעקונג. — צווייטער טהייל, דיא
געשיכטע פון דיא פעראייניגטע שטאצטען. — דריטער טהייל,
דיא קאנסטיטושאן

— פון —

נ. מ. באבאד.

1טער טהייל

ניו יארק

פערלאג פון יעקב סאפירשטיין 228 מעדיסאן סטריט.

THE HISTORY OF AMERICA

by

NATHAN M. BABAD

NEW YORK,

Published by Jacob Saphirstein,

228 Madison St.

2nd COPY,

1898

TWO COPIES RECEIVED

1898 = 15410

דיא געשיכטע פון אמעריקא

דיא

געשיכטע פון אמעריקא

1914

1914

LIBRARY OF CONGRESS

0 011 414 710 2